

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w dniach 24-26 października 2013 r.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. inż. Piotr Stypiński, członek PKA

członkowie:

prof. dr hab. inż. Janina Zbierska, ekspert PKA,

dr hab. inż. Janusz Uriasz, ekspert PKA,

prof. dr hab. Łukasz Sułkowski, członek PKA, ekspert, ekspert ds. jakości,

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba – ekspert zagraniczny;

mgr Marcin Wojtkowiak, członek PKA, przedstawiciel pracodawców,

mgr Jakub Kozieł, ekspert ds. formalno – prawnych PKA

mgr Anna Mrozowska, ekspert ds. doktorantów PKA

Piotr Pokorny, ekspert studencki PKA, przedstawiciel PSRP

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Krótką informacją o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy dokonywała oceny instytucjonalnej w wizytowanej podstawowej jednostce organizacyjnej Uczelni. Wizytacja została przeprowadzona w związku z upłynięciem okresu na jaki została wydana ocena na kierunku „architektura krajobrazu” przy jednoczesnym spełnianiu przez jednostkę warunków wynikających z art. 48a ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz § 6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2011 r. w sprawie warunków oceny programowej i oceny instytucjonalnej (Dz. U. Nr 207, poz. 1232).

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, reprezentantami interesariuszy zewnętrznych, pracownikami, doktorantami i studentami ocenianego kierunku.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Strategia określona przez jednostkę¹

1) W dniu 16.01.2013 r. Rada Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji przyjęła uchwałę nr 7/802/2013 w sprawie strategii rozwoju WIKŚiG. Zawarto w niej: „ I. Główne kierunki działania”, „II. Zadania wydziału w zakresie badań i rozwoju kadry naukowej”, „III. Zadania wydziału w zakresie rozwoju działalności dydaktycznej” oraz „IV. Zadania wydziału w zakresie modernizacji, remontów i inwestycji”. Następnie w dniu 29.05.2013 r. przyjęto uchwałę nr 30/807/2013 zatwierdzającą Strategię Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji na lata 2013–2020. Strategia obejmuje m.in. Matrycę SWOT, Misję, Cele strategiczne, Program działań oraz Mierniki realizacji celów strategicznych. Dokumenty te stanowią zbiór elementów strategicznych Wydziału do 2020 roku i mają charakter syntezy strategii jednostki.

Zakłada się, że Wydział docelowo powinien zostać nowoczesnym ośrodkiem naukowym z interdyscyplinarnym techniczno-przyrodniczym profilem badawczym w kierunkowych dziedzinach badawczych Wydziału, otwartym na szeroką współpracę międzyuczelnianą, regionalną i międzynarodową. Założenia przyjęte w Strategii Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji na lata 2013-2020 są w pełni spójne z misją i celami określonymi w *Strategii rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu do 2020 roku*, która została przyjęta uchwałą nr 90/2010 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w dniu 26 listopada 2010 r. i zaktualizowaną uchwałą Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu nr 59/2013 dnia 21 czerwca 2013 r.

W Strategii Wydziału na lata 2013-2020 (przyjętej 29.05.2013 roku uchwałą nr 30/807/2013 przez Radę Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji) nie określono precyzyjnie wskaźników realizacji celów w niej zawartych, ale należy podkreślić, że

¹ Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

dokument jest zbieżny z misją i strategią uczelni, celami oraz działaniami opisanymi w dokumencie uniwersyteckim oraz uwzględnia politykę zapewniania wysokiej jakości kształcenia. W Strategii Wydziału określone zostały działania, które mają prowadzić do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, tj. m.in.: wdrażanie Krajowych Ram Kwalifikacji, wykorzystanie techniki kształcenia na odległość, powoływanie nowych specjalności na studiach II stopnia wynikających z zapotrzebowania społecznego, wprowadzanie nowych treści kształcenia odpowiadających zmianom cywilizacyjnym i tendencjom zewnętrznym, w tym regionalnym, rozwój studiów w języku angielskim, podnoszenie jakości kształcenia poprzez korzystanie w większym stopniu z pomocy wykładowców z uczelni zagranicznych oraz podnoszenie aplikacyjnej wartości prac dyplomowych poprzez współpracę z przedsiębiorstwami. Wymienione wyżej działania są zbieżne z treścią „Strategii rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu do 2020 roku” (punkt 5.1. „Jakość Kształcenia” oraz pkt. 5.2. „Badania naukowe”).

Wysoką jakość prowadzonych badań naukowych Wydział zapewnia poprzez: podnoszenie standardu laboratoriów i stacji badawczo-dydaktycznych, zwiększanie innowacyjności badań, nawiązywanie współpracy z przedsiębiorstwami i realizowanie badań zamawianych, współpracę z innymi placówkami naukowymi krajowymi i zagranicznymi.

W ramach strategicznych tematów badań naukowych i prac rozwojowych realizowane będą badania w zakresie tematyki ujętej w planach RPO Dolnego Śląska, WFOŚiGW we Wrocławiu oraz w konkursach ogłaszanych przez NCN oraz NCBiR.

Ocenę zbieżności strategii działalności i rozwoju jednostki z misją i strategią Uczelni, w szczególności w zakresie zapewnienia wysokiej jakości kształcenia i prowadzonych badań naukowych, a także związku z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy można określić jako pełną, ale jednocześnie należy podkreślić dość ogólnikowy poziom zapisów dotyczący realizacji i weryfikacji celów określonych w Strategii Wydziału.

2) Koncepcja kształcenia realizowana na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji UP we Wrocławiu jest kompleksowa i spójna z celami określonymi w Strategii rozwoju Wydziału. Obejmuje ona wszystkie trzy stopnie kształcenia oraz studia podyplomowe, uwzględnia także rozwój współpracy z podmiotami gospodarczymi, wykorzystanie potencjału Wydziału dla modernizacji i rozwoju nowych technologii, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań oraz uczestniczenia w budowaniu konkurencyjnej gospodarki regionu i kraju. Wydział prowadzi 7 kierunków studiów pierwszego stopnia: architektura krajobrazu, budownictwo, geodezja i kartografia, gospodarka przestrzenna, inżynieria bezpieczeństwa, inżynieria i gospodarka wodna, inżynieria środowiska oraz 5

kierunków drugiego stopnia: architektura krajobrazu, budownictwo, geodezja i kartografia, inżynieria i gospodarka wodna, inżynieria środowiska. Wszystkie kierunki mają profil ogólnie akademicki, na kierunku „Geodezja i kartografia” prowadzone są specjalizacje już na studiach I stopnia, (geodezja i gospodarka nieruchomościami, geodezja i geoinformatyka) a na drugim stopniu geodezja gospodarcza, geoinformatyka, gospodarka nieruchomościami, natomiast na pozostałych kierunkach uznano, że sens ma wprowadzanie specjalności dopiero na II stopniu kształcenia, co wynika z ogólnej koncepcji kształcenia na Wydziale i na uczelni. Wprowadzono szeroki zakres specjalizacji, na kierunku Inżynieria i gospodarka wodna *na studiach stacjonarnych* są to gospodarka wodna, inżynieria melioracyjna, ochrona zasobów wodnych. *na studiach niestacjonarnych* ochrona i wykorzystanie zasobów wodnych. Interesujące specjalizacje wprowadzono też na II stopniu kierunku „Inżynieria środowiska „, co dużej mierze nawiązuje do celów kształcenia oraz specyfiki regionu i wynika z oczekiwań wobec Wydziału ze strony otoczenia społeczno-gospodarczego.

Koncepcja kształcenia jest ściśle powiązana ze specyfiką Wydziału i odzwierciedla specjalizację kadry naukowo-dydaktycznej oraz potencjał naukowo-badawczy jednostki.

Działania podejmowane przez Wydział prowadzą do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia i wykonywania badań naukowych i są powiązane z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy. Odpowiedzią na te potrzeby była zmiana profilu dydaktyczno-badawczego i w konsekwencji nazwy Wydziału oraz powołane i planowane do powołania nowe kierunki studiów pierwszego i drugiego stopnia, jak również oferta studiów podyplomowych. Wydział systematycznie zwiększa udział tematów badawczych realizowanych na zamówienie podmiotów gospodarczych.

Absolwenci posiadają zaawansowaną wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie ukończonych kierunków. Absolwenci studiów I stopnia posiadają kompetencje umożliwiające podjęcie studiów drugiego stopnia oraz podjęcie pracy na stanowiskach wskazanych w sylwetkach absolwentów poszczególnych kierunków. Absolwenci drugiego stopnia studiów są przygotowani do podjęcia studiów trzeciego stopnia, jak też do podejmowania pracy zawodowej na stanowiskach kierowniczych bądź wykwalifikowanych specjalistów. Wydział prowadzi także studia doktoranckie w dwóch dyscyplinach: ochrona i kształtowanie środowiska oraz geodezja i kartografia, które stanowią trzeci stopień kształcenia i umożliwiają absolwentom kontynuację edukacji i rozwój naukowy. Koncepcja kształcenia na Wydziale obejmuje również studia podyplomowe, tym samym stwarza możliwość dalszego samokształcenia oraz uczenia się przez całe życie. Wyraźnie widać, że studia I i II stopnia oraz studia doktoranckie i podyplomowe są ze sobą powiązane w spójny system, co umożliwia

wielostronne kształcenie w zakresie kierunków przyrodniczo-technicznych. Podsumowując należy stwierdzić, że Wydział stara się reagować na zmieniające się otoczenie społeczno-gospodarcze, co jest zgodne z nakreśloną misją i wizją Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

3) Wydział funkcjonuje na rynku usług edukacyjnych w obszarze szkolnictwa wyższego o charakterze techniczno-przyrodniczym. Posłannictwem Wydziału, zgodnie z misją Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, pozostaje zawsze to, by wiedza i umiejętności zdobywane przez młodzież w jego murach oraz uprawiana nauka służyły ludziom i środowisku. Wydział ma ugruntowaną pozycję na rynku edukacji wyższej i pozostaje czołową placówką w regionie i kraju kształcąca wartościowych pracowników o wysokich kwalifikacjach zawodowych w zakresie nauk techniczno-przyrodniczych. Zgodnie z zapisami zawartymi w uchwale 7/802/2013 w sprawie kierunków rozwoju Wydziału w latach 2013-2020 podejmowane są działania zmierzające do utrzymania wiodącej pozycji na regionalnym rynku edukacyjnym i intensyfikacji wymiany międzynarodowej oraz stworzenia silnego ośrodka naukowego w zakresie badań techniczno-przyrodniczych. Działania te sprowadzają się głównie do modyfikacji profilu dydaktycznego Wydziału i dostosowania go do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Wprowadzone w ostatnich latach nowe kierunki studiów cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem wśród kandydatów. W zakresie dydaktyki jednym z podstawowych zadań strategicznych wydziału jest ciągła poprawa jakości i warunków studiowania oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do wymagań gospodarki i rynku pracy. Najważniejszym z działań podjętych w tym zakresie jest budowa nowego budynku dydaktycznego Centrum Geo-Info-Hydro w całości, łącznie z wyposażeniem, finansowana ze środków funduszy strukturalnych UE, która zostanie zakończona w 2015 roku. W nowym budynku zaprojektowano pracownie i laboratoria dydaktyczne dla wszystkich kierunków studiów realizowanych na Wydziale, w tym kierunku inżynieria bezpieczeństwa, dla którego obecna baza dydaktyczna i naukowa jest wciąż niewystarczająca. Kontynuowanie niezbędnych inwestycji związanych z utrzymaniem i unowocześnianiem potencjału badawczego i zaplecza dydaktycznego Wydziału obejmuje również planowaną budowę Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Samotworze, która ma być w znacznej części finansowana ze środków Regionalnych Programów Operacyjnych Województwa Dolnośląskiego, a w dalszej perspektywie utworzenia Dolnośląskiego Centrum Badań Środowiska Przyrodniczego. Następnym zadaniem wynikającym ze strategii w zakresie dydaktyki jest utworzenie drugiego stopnia kształcenia na wszystkich kierunkach studiów.

4). Wydział ma zidentyfikowanych wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy, których stara się włączyć w proces zapewniania jakości kształcenia. Rola interesariuszy wewnętrznych na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji szczególnie uwidacznia się w trakcie działań mających na celu zapewnienie jakości kadry dydaktyczno-naukowej. Temu celowi służą okresowe oceny dokonywane w cyklach 4-letnich przez Uczelnianą i Wydziałowe Komisje Oceniające (arkusz oceny obejmuje działalność naukową, kształcenie kadr, działalność dydaktyczną, popularyzatorską i wdrożeniową oraz organizacyjną), hospitacje zajęć dydaktycznych (wykładów i ćwiczeń) odbywane regularnie według jednolitych zasad, a przede wszystkim anonimowe ankiety wśród studentów oceniające zajęcia z przedmiotów. W 2006 roku wdrożono nowy system ankietyzacji multimedialnej polegający na jednoczesnej elektronicznej rejestracji wyników ankiety w grupie nawet kilkudziesięcioosobowej, umożliwiającą zebranie dużej, wiarygodnej liczby ankiet w krótkim czasie. Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w procesie podnoszenia jakości kształcenia głównie w pośredni i niesformalizowany sposób, choć należy także podkreślić działania (często udane) zmierzające do formalizowania tej współpracy. Pracodawcy nie brali jednak bezpośredniego udziału w opracowywaniu Strategii Wydziału, a jej treść nie była także z nimi konsultowana. Przedstawiciele pracodawców i interesariuszy zewnętrznych zostali natomiast włączeni w składy komisji programowych. Komisje programowe dla poszczególnych kierunków na lata 2012-2016 zostały powołane na mocy uchwały Rady Wydziału 26 września 2012 roku i stanowią istotny element funkcjonującego w akredytowanej jednostce wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Warto podkreślić, że posiedzenia komisji programowych są protokołowane, ale zarówno obecność na tych spotkaniach, jak też zaangażowanie pracodawców jest stosunkowo niewielkie. Niektórzy pracodawcy zgłaszali natomiast swoje uwagi do programów studiów – zarówno podczas spotkań, jak też drogą elektroniczną, konsultując w ten sposób ustalone efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Cenną rolę w tym procesie może odgrywać także Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału, które co 5 lat regularnie organizuje Zjazdy Absolwentów. W chwili obecnej trudno jednak zweryfikować jego rzeczywistą rolę i znaczenie w procesie kształtowania oferty edukacyjnej Wydziału.

Mając na uwadze rzeczywisty udział interesariuszy zewnętrznych w formułowaniu i realizacji strategii jednostki, w tym budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia należy ich rolę w przedmiotowych procesach określić jako znaczącą i już zauważalną, ale wymagającą dalszej poprawy. Na obecnym etapie wymaga ona uszczegółowienia oraz większego zaangażowania pracodawców. Należy natomiast zauważyć wysoką świadomość Władz Wydziału w zakresie

potrzeb i możliwości współpracy z interesariuszami zewnętrznymi oraz uwzględnienie tych zagadnień w Strategii Rozwoju Wydziału. Praktyczny wpływ na formułowanie i realizację strategii akredytowanej jednostki przez interesariuszy zewnętrznych należy ocenić na obecnym etapie co najwyżej jako pośredni, choć przebiegający w znacznym stopniu na bardzo ważnej płaszczyźnie wspólnych lub zleczanych przez instytucje i podmioty zewnętrzne badań naukowych. Warto jednak podkreślić działania akredytowanej jednostki, które służą formalizowaniu współpracy oraz liczne kontakty nieformalne, które w pośredni sposób także pozwalają na kształtowanie oferty edukacyjnej adekwatnej do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego oraz budowanie wysokiej kultury jakości kształcenia.

Tabela nr 1 Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce

Forma kształcenia	Liczba studentów				Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	Uczelni		jednostki		Uczelni	jednostki	Uczelni	jednostki
	I.	II.	I.	II.				
studia stacjonarne	7525	1062	2255	286	233	28	1387	147
Studia niestacjonarne	1399	741	1002	271	-	-		
RAZEM:	8924	1803	3257	557	233	28	1387	147

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) W Strategii Wydziału określone zostały działania, które mają prowadzić do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, tj. m.in.: wdrażanie Krajowych Ram Kwalifikacji, wykorzystanie techniki kształcenia na odległość, powoływanie nowych specjalności na studiach II stopnia wynikających z zapotrzebowania społecznego, wprowadzanie nowych treści kształcenia odpowiadających zmianom cywilizacyjnym i tendencjom zewnętrznym. Wysoko należy ocenić zbieżność strategii działalności i rozwoju jednostki z misją i strategią Uczelni, w szczególności w zakresie zapewnienia wysokiej jakości kształcenia i prowadzonych badań

naukowych, a także związku z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.

2) Koncepcja kształcenia realizowana na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji UP we Wrocławiu jest kompleksowa i spójna z celami określonymi w Strategii rozwoju Wydziału. Obejmuje ona wszystkie trzy stopnie kształcenia oraz studia podyplomowe, uwzględnia także rozwój współpracy z podmiotami gospodarczymi, wykorzystanie potencjału Wydziału dla modernizacji i rozwoju nowych technologii, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań oraz uczestniczenia w budowaniu konkurencyjnej gospodarki regionu i kraju. Na dobrym poziomie merytorycznym i organizacyjnym prowadzone są studia podyplomowe, pewnych korekt wymaga natomiast organizacja studiów doktoranckich, a zwłaszcza większe włączenie doktorantów w struktury wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia. Można uznać, że koncepcja kształcenia w ocenianej jednostce jest dobrze opracowana.

3) Wydział ma ugruntowaną pozycję na rynku edukacji wyższej i pozostaje czołową placówką w regionie i kraju kształcąca wartościowych pracowników o wysokich kwalifikacjach zawodowych w zakresie nauk techniczno-przyrodniczych. Zgodnie z zapisami zawartymi w uchwale 7/802/2013 w sprawie kierunków rozwoju wydziału w latach 2013-2020 podejmowane są działania zmierzające do utrzymania wiodącej pozycji na regionalnym rynku edukacyjnym i intensyfikacji wymiany międzynarodowej oraz stworzenia silnego ośrodka naukowego w zakresie badań techniczno-przyrodniczych. Kryterium to jest całkowicie spełnione.

4) Mając na uwadze rzeczywisty udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w formułowaniu i realizacji strategii jednostki, w tym budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia należy ich rolę w przedmiotowych procesach określić jako już wyraźną i znaczącą. Na obecnym etapie wymaga ona jednak uszczegółowienia oraz większego zaangażowania, zwłaszcza pracodawców w doskonalenie procesu kształcenia

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

1) Struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością jest przejrzysta. System zapewnienia jakości funkcjonujący na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu został opisany w „Księdze Jakości”. Przyjęty model zapewniania jakości kształcenia jest wzorowany na normach ISO. System obejmuje: misję i wizję rozwoju Uczelni, politykę jakości, cele jakości, Księgę Jakości, procedury systemowe, opisy procesów (mapę procesów), normy,

dokumentację zewnętrzną i wewnętrzną. System jest trzystopniowy i obejmuje zarówno poziom ogólnouczelniany, wydziałowy, jak i instytutowy/katedralny. System jakości kształcenia na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu jest systemem hybrydowym, który z jednej strony opiera się na systemach zarządzania jakością ISO, zaś z drugiej strony został zaadaptowany dla potrzeb zarządzania wydziałem uczelni publicznej. Na poziomie I (uczelnianym) podejmowane są kluczowe decyzje dotyczące całości systemu, jednak z poziomu II i III mogą być formułowane wnioski doskonalące system oraz propozycje innowacji. Podział ten wydaje się dość klarowny, jednak system jest bardzo scentralizowany, co ogranicza możliwości dostosowania go do specyfiki Wydziału. Rada Wydziału i odpowiednie komisje muszą występować do Senatu uczelni lub Rektora o dokonywanie jakichkolwiek zmian w systemie również na poziomie: II (wydziałowym) i III (instytutowym, katedralnym). Celowa wydaje się rozbudowa systemu jakości na poziomie II, tak aby powstały procedury doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale oraz systematycznego włączania interesariuszy zewnętrznych).

Struktura systemu zapewnia udział pracowników dydaktycznych i administracyjnych w podejmowaniu kluczowych decyzji, odnoszących się do jakości kształcenia. Pracownicy dydaktyczni włączeni są w prace: komisji programowych na poszczególnych kierunkach, komisji ds. jakości oraz Rady Wydziału. Wewnętrzne procedury zapewniania jakości kształcenia nie zostały wdrożone w takim samym stopniu na wszystkich poziomach studiów. W odniesieniu do studiów III stopnia oraz studiów podyplomowych trudno wskazać na stosowanie i wyciąganie wniosków z ankietyzacji studentów/słuchaczy oraz hospitacji. Zatem trudno uznać, że system jakości na Wydziale jest w pełni kompleksowy, nawet przy założeniu uzupełniania się poziomów I, II i III oraz uwzględniania elementów akademickiej kultury jakości.

Pogłębionej analizy i podjęcia decyzji akademickich wymaga kwestia nadzoru nad Wydziałowym Systemem Zarządzania Jakością Kształcenia. Odpowiedzialność za działania Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością spoczywa na Pełnomocniku Rektora ds. Jakości Kształcenia, podczas gdy na szczeblu wydziałowym brakuje jednoznacznego przypisania odpowiedzialności za funkcjonowanie systemu jakości do stanowiska. Nie ma precyzyjnego podziału obowiązków, normujących relacje w systemie jakości kształcenia pomiędzy dziekanem, prodziekanami oraz przewodniczącymi dwóch wydziałowych komisji odpowiedzialnych za zarządzanie jakością. Nie ma również stanowiska pełnomocnika dziekana, który mógłby analogicznie do poziomu uczelnianego nadzorować system jakości na

poziomie wydziałowym. Wskazana byłaby refleksja na ten temat i jednoznaczne określenie w systemie zakresów odpowiedzialności na różnych stanowiskach związanych z zarządzaniem systemem jakości.

Brak wystarczająco precyzyjnego podziału obowiązków w systemie jakości skutkuje incydentalnym tworzeniem i niepełnym wdrażaniem niesystematycznych działań. Przykładem może być tutaj „Katalog Nauczycieli Akademickich Wydziału”, w którym znalazł się opis dorobku i osiągnięć wszystkich pracowników dydaktycznych. Jak jednak wynika z analizy, w przypadku wielu pracowników dydaktycznych jest to dorobek niepełny, a konieczność przygotowania oraz sposób wykorzystania „Katalogu Nauczycieli Akademickich Wydziału” nie ma pełnego odzwierciedlenia w przyjętym systemie zarządzania jakością kształcenia na Wydziale. System zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu budzi więc pewne wątpliwości. Wdrażana struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością w małym stopniu obejmuje studia trzeciego stopnia. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym członkowie Dziekańskiej Komisji ds. Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji przyznali, iż nie ma procedur, mechanizmów kompleksowo weryfikujących jakość kształcenia na studiach doktoranckich. Kierownik studiów doktoranckich, odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru nad ustalonym programem studiów i właściwym ich przebiegiem, jest zobowiązany do składania po zakończeniu każdego roku akademickiego sprawozdań Radzie Wydziału z przebiegu studiów doktoranckich. Wskazuje w nim problemy, z którymi spotykają się uczestnicy studiów trzeciego stopnia. Jest to wartościowy instrument, jednakże nie wynikają z niego wnioski doskonalące oraz nie wiążą się z nim żadne procedury naprawcze.

Na poziomie Uczelni doktoranci posiadają swojego przedstawiciela w Rektorskiej Komisji Zapewnienia Jakości Kształcenia, który aktywnie działa na rzecz jakości kształcenia na trzecim stopniu studiów. Na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji doktoranci częściowo zostali włączeni w strukturę zarządzania jakością, ale stało się to dopiero stosunkowo niedawno. Decyzją Rady Wydziału z dnia 23 września 2013 powołano komisję programową dla studiów doktoranckich, w której zasiadają przedstawiciele doktorantów (we wcześniejszej Komisji Dziekańskiej ds. Programu Studiów Doktoranckich i Rekrutacji powołanej decyzją Rady Wydziału z dnia 8 grudnia 2010 roku przedstawiciela uczestników studiów trzeciego stopnia nie było). Uczestnicy studiów trzeciego stopnia posiadają również swojego przedstawiciela w Radzie Wydziału. Władze Wydziału powinny w szerszy sposób zaangażować uczestników studiów trzeciego stopnia w prace poprzez

włączenie doktorantów do pozostałych organów, m.in. Dziekańskiej Komisji ds. Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Przedstawiciele pracodawców i interesariuszy zewnętrznych zostali włączeni w składy komisji programowych, stanowiących istotny element wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Komisje programowe dla poszczególnych kierunków na lata 2012-2016 zostały powołane na mocy uchwały Rady Wydziału 26 września 2012 roku, jednak do tej pory aktywność pracodawców w tych gremiach jest stosunkowo niewielka i zróżnicowana w zależności od kierunku. W składzie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia nie ma przedstawiciela interesariuszy zewnętrznych, natomiast 20 czerwca 2013 roku powołana została Rada Pracodawców, która ma być pośrednikiem pomiędzy pracodawcami a Wydziałem oraz pełnić rolę organu opiniodawczego (spotkania zaplanowano 2 razy w roku). W skład Rady Pracodawców weszło 7 przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych. Nie do końca wiadomo jednak, jaki dokładnie jest status formalny tego ciała (nie zostało powołane uchwałą Rady Wydziału). Wskazane wyżej uwarunkowania powodują, że rola interesariuszy zewnętrznych w podejmowaniu istotnych decyzji dotyczących jakości kształcenia jest niedoprecyzowana i bardzo pośrednia.

Od strony formalnej wpływ interesariuszy zewnętrznych na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia oraz ich rola w strukturze Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia mają zatem pośredni i dość ograniczony charakter. Warto jednak zauważyć, że akredytowana jednostka stara się formalizować udział interesariuszy zewnętrznych w w/w procesach, co powinno stanowić istotny element wypełniający pewną lukę systemową związaną z ograniczonym zaangażowaniem się pracodawców w proces zapewniania jakości kształcenia. Podsumowując, przedmiotowe kryterium należy uznać za spełnione w stopniu znaczącym.

Wydział stwarza studentom możliwości udziału w procesie podejmowania decyzji dotyczących jakości kształcenia. W Radzie Wydziału oraz odpowiednich 7 komisjach programowych znajduje się reprezentacja studentów. Analiza protokołów z posiedzeń Rady Wydziału i komisji dotyczących problematyki zarządzania jakością na Wydziale wskazuje na małą aktywność studentów. Celowe wydaje się podjęcie działań aktywizujących studentów w sferze wpływu na procesy zarządzania jakością kształcenia.

Doktoranci uczestniczą w procesie podejmowania decyzji w systemie jakości poprzez delegację do uczelnianej komisji ds. jakości. Doktorant regularnie uczestniczy w posiedzeniu tej komisji. Formalnie nie ma wkładu słuchaczy studiów podyplomowych w funkcjonowanie systemu jakości zarządzania na Wydziale, działają jednak mechanizmy wymiany nieformalnej

informacji z kierownikami studiów. Wskazane byłoby rozbudowanie procedur systemu jakości na Wydziale, tak aby obejmowały one również słuchaczy studiów podyplomowych.

W skład siedmiu komisji programowych, działających na Wydziale i odpowiedzialnych za tworzenie programów i jakość kształcenia na poszczególnych kierunkach, wchodzi interesariusze zewnętrzni. Mają oni istotny udział zarówno w tworzeniu, jak i wdrażaniu programu oraz w weryfikacji efektów kształcenia. Szczególnie interesującym rozwiązaniem jest systematyczne włączanie praktyków w realizację egzaminów dyplomowych.

Rozmowy i obserwacje przeprowadzone w toku wizytacji oraz udostępnione dokumenty wewnętrzne (protokoły i uchwały posiedzeń Rady Wydziału) potwierdziły, że pracownicy dydaktyczni i administracyjni oraz władze Wydziału (interesariusze wewnętrzni) przywiązują dużą wagę do procesu doskonalenia jakości.

Powstawaniu i rozwojowi patologii przeciwdziałają powołani na poziomie Uczelnianym: pełnomocnicy.

2) Wdrożone na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji rozwiązania w systemie dotyczące: **kryteriów i metod oceny jakości, a także prawidłowości sekwencji procedur i ich przeprowadzania, a także metod analizy otrzymanych wyników, formułowanych ocen oraz planowania i realizacji działań w celu poprawy jakości kształcenia oraz mechanizmów weryfikacji wyników przeprowadzonych działań korygujących, naprawczych i doskonalących** funkcjonują w ramach logiki „Księgi Jakości” uzupełnionej zestawem procedur oraz regulacji wewnętrznych (regulaminów, zarządzeń rektora, uchwał senatu i rady wydziału). Kryteria i metody oceny jakości kształcenia są opisane są bardzo ogólnie w „Księdze Jakości” w rozdziale 5.9. Szczegółowy opis procesu działalności dydaktycznej znajduje się w opisie podprocesów „działalność dydaktyczna (PJ 8)”. Podproces został tutaj rozbity na sekwencję 9 procedur obejmujących kolejno: „planowanie i organizację studiów, kursów (PJ 8.1)”, „przyjęcie kandydatów (PJ 8.2)”, „kształcenie studenta (PJ 8.3)”, „studia doktoranckie (PJ 8.4)”, „zakwaterowanie i pomoc socjalna (PJ 8.5)”, „organizacja życia studenckiego (PJ 8.6)”, „kursy i studia podyplomowe (PJ 8.7)”, „zabezpieczenie pomocy naukowo dydaktycznych (PJ 8.8)”, „pracownicy dydaktyczni (PJ 8.9)”. Przyjęte na Wydziale kryteria i metody oceny zostały również doprecyzowane w „Księdze Jakości” przy pomocy zaproponowanych tabel wskaźników. Wskazane byłoby precyzyjniejsze odzwierciedlenie w „Księdze Jakości” metod analizy, kryteriów oceny i weryfikacji efektów kształcenia. Mechanizmem weryfikującym efekty wprowadzania działań korygujących, naprawczych i doskonalących są procedury systemowe obejmujące: „nadzorowanie dokumentacji P-1”, „nadzorowanie zapisów P-2”,

„nadzorowanie niezgodności P-3”, „audyty wewnętrzne P-4”, „działania korygujące i zapobiegawcze P-5”, a także opis procesu zarządzania jakością „ciągłe doskonalenia PJ-3”. Całość systemu jakości znajdująca odzwierciedlenie w „Księdze Jakości” wymaga pogłębionej analizy i zmian, które w większym stopniu uwzględnią regulacje związane z wprowadzeniem Krajowych Ram Kwalifikacji. Symptomatyczne jest, że w 48 stronicowym dokumencie, który jest 8 edycją „Księgi Jakości” nie ma procedur analizy i weryfikacji efektów kształcenia oraz udziału interesariuszy, co więcej ani razu nie pojawiają się tego rodzaju określenia.:

a) Przyjęte rozwiązania w zakresie zarządzania jakością kształcenia sprzyjają realizacji efektów kształcenia, zdefiniowanych dla prowadzonych przez jednostkę studiów, chociaż brakuje szczegółowych procedur dotyczących planowania i weryfikacji efektów kształcenia w systemie jakości („Księga Jakości”). Przykładowo nie ma jednoznacznych informacji dotyczących możliwości wprowadzania zmian i korekt w założonych efektach kształcenia. System nie precyzuje, kiedy i w jaki sposób można takich zmian dokonywać. W trakcie przeprowadzonych spotkań z: kadrą dydaktyczną, władzami wydziału oraz komisjami programowymi nie można było również dopatrzeć się jednolitego stanowiska. Część osób uważała, że przeprowadziła korektę efektów kształcenia, inna grupa twierdziła, że nie można ich korygować przed końcem cyklu kształcenia, a jeszcze inna grupa wskazała, że dokonała radykalnego ograniczenia liczby efektów kształcenia w programie po zakończeniu drugiego semestru studiów. Innym problemem, związanym z wdrożeniem Krajowych Ram Kwalifikacji, był brak analizy problemu zróżnicowania założonych efektów kształcenia pomiędzy różnymi specjalnościami na jednym kierunku studiów. Kadra dydaktyczna posiada podstawową wiedzę na temat efektów kształcenia, dzięki zorganizowanym przez Uczelnię i Wydział szkoleniom.

Zaplanowane w kartach przedmiotów metody weryfikacji efektów kształcenia stanowią rezultat analizy i planowania programów kształcenia na Wydziale. Regulacji wymagają kwestie dotyczące przechowywania materiałów dotyczących weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia. Obecnie obowiązujące regulacje wymuszają archiwizowanie tego typu materiałów przez cały cykl kształcenia, czego jednak znaczna część pracowników nie jest świadoma. Ze spotkania z kadrą wynika, że część pracowników uważa, że należy te materiały archiwizować przez 5 lat, inna grupa, że przez cykl kształcenia, a jeszcze inna że tylko do zakończenia przedmiotu.

Brakuje również procesu analizy skuteczności zakładanej weryfikacji efektów kształcenia na Wydziale. Z przedstawionych informacji i rozmów wynika, że proces takiej analizy będzie prowadzony dopiero po zakończeniu pełnego cyklu. Wskazane jest, aby procedury takiej analizy uwzględniające potrzeby informacyjne systemu jakości zostały wdrożone odpowiednio wcześniej.

Na Wydziale prowadzone są niektóre zajęcia w zespole składającym się z dwóch pracowników. Ocena osiągniętych efektów kształcenia jest wówczas prowadzona przez obu prowadzących, a ocena końcowa stanowi wynik uśredniania ocen cząstkowych. Jednak ten mechanizm oceniania nie znalazł odzwierciedlenia ani w opisie systemu oceniania, ani w odpowiednich zarządzeniach, ani nawet w kartach przedmiotów.

Wydział prowadzi zajęcia dla znacznej liczby studentów stacjonarnych i niestacjonarnych, a jednym ze zidentyfikowanych problemów jest zbyt duża liczebność grup ćwiczeniowych, która może utrudniać osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Decyzja dotycząca liczebności grup studenckich znajduje się na poziomie centralnym, co jest zrozumiałe z ekonomicznego punktu widzenia, ale nie zawsze stanowi dobre rozwiązanie z punktu widzenia doskonalenia jakości kształcenia. Wskazane byłoby wzmocnienie mechanizmów podejmowania projakościowych interwencji na wydziałowego systemu zarządzania jakością kształcenia.

Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu kształci studentów z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Organizacyjnie kształcenie prowadzone jest przez międzywydziałową jednostkę „Centrum kształcenia na odległość”, która dysponuje odpowiednimi zasobami materialnymi i kompetencjami. Zasoby materialne obejmują: odpowiednie wyposażenie w sprzęt komputerowy, zabezpieczone serwery, sale administracyjne i szkoleniowe. Kształcenie na odległość na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji jest rozpowszechnione (ponad 1000 aktywnych kont studenckich), choć ogranicza się do kilkunastu przedmiotów rocznie, głównie zaczerpniętych z grupy przedmiotów kształcenia ogólnego (np. Socjologia, Technologie Informacyjne, Języki obce). Centrum ma wypracowane metody zarządzania jakością kształcenia, które są stosowane, jednak nie zostały one wbudowane w wydziałowy system jakości. Prowadzone są regularnie: elektroniczna ankietyzacja studentów, analizy regularności i czasu uczestnictwa w kursach, monitoring aktywności nauczycieli akademickich. Również treści poszczególnych kursów są właściwie sformułowane starannie przygotowane oraz poddawane kontroli i aktualizacji. Brakuje jednak uwzględnienia specyfiki kształcenia on-line w zaimplementowanym na Wydziale systemie

zarządzania jakością. Wskazane również byłoby przyjęcie zasad nadzoru nad kształceniem e-learningowym. Władze i pracownicy Centrum są świadomi konieczności objęcia systemem zarządzania jakością kształcenia stosowanych metod i technik kształcenia na odległość, co znalazło odzwierciedlenie w skierowanej przez władze tej jednostki w czerwcu 2013 roku prośbie o stworzenie komisji ds. jakości kształcenia na odległość. Spotkała się ona z pozytywnym przyjęciem, co daje perspektywę włączenia e-learningu w pełne procedury systemu nauczania na odległość. W obecnej chwili w przygotowaniu są odpowiednie regulaminy i dokumenty.

Ważnym elementem systematycznej oceny efektywności kształcenia jest kontrola prac dyplomowych. Prace inżynierskie oraz magisterskie poddawane są wrywkowej kontroli systemem antyplagiatowym, co zostało opisane w odpowiednich procedurach systemu jakości. Wskazane byłoby poddanie kontroli antyplagiatowej wszystkich prac inżynierskich i magisterskich Wydziału.

Podsumowując, stopień realizacji efektów kształcenia, zdefiniowanych dla prowadzonych przez jednostkę studiów może być oceniony jako znaczący.

b) Studenci dosyć krytycznie oceniali aktywność Wydziału w zakresie współpracy z pracodawcami i niewielką liczbę działań związanych z uczestnictwem pracodawców w ramach akcji prowadzonych na Wydziale. Należy jednak podkreślić, że Władze Wydziału, jak też członkowie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia mają świadomość barier i ograniczeń związanych ze skutecznym angażowaniem pracodawców i interesariuszy zewnętrznych w proces zapewniania jakości kształcenia. W tym zakresie podejmowane są jednak pewne działania, które należy uznać za przykłady dobrych praktyk i zaleca się ich rozwijanie. Są to m.in.:

- udział (choć obecnie ograniczony z uwagi na niewielką aktywność) pracodawców w pracach komisji programowych (m.in. opiniowanie programów studiów),
- spotkania i dyskusje z pracodawcami poświęcone kwestii realizacji praktyk studenckich,
- obecność przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych w komisjach egzaminacyjnych,
- zaproszenia do prowadzenia zajęć dydaktycznych (interesującym rozwiązaniem jest Zarządzenie Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu nr 168/2013 z dnia 17 października 2013 roku w sprawie stawek wynagrodzeń za godziny ponadwymiarowe i dodatków specjalnych dla nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu oraz maksymalnych stawek wynagrodzeń za zajęcia dydaktyczne realizowane na podstawie umów zlecenia przez osoby niebędące pracownikami uczelni; zarządzenie wprowadza możliwość i reguluje kwestie wynagradzania za prowadzenie

zajęć przez interesariuszy zewnętrznych, które stanowią istotny czynnik zachęcający do współpracy przedstawicieli otoczenia społeczno – gospodarczego).

Programy nauczania i plany studiów w oparciu o Krajowe Ramy Kwalifikacji opracowują komisje programowe dla danego kierunku studiów powołane przez Radę Wydziału. Obecnie w akredytowanej jednostce funkcjonuje 7 komisji programowych, w skład których wchodzi przedstawiciele studentów, pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy. Zasady organizacji studiów (programy kształcenia, plany studiów) określa Regulamin studiów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Szczegółowe przepisy w zakresie tworzenia programów kształcenia zawarte są także w Księdze Jakości UP (w opisie Procesu PJ8.1. pt. „Planowanie i organizacja studiów, kursów”).

Jak już wskazano, przedstawiciele pracodawców i interesariuszy zewnętrznych zostali włączeni w składy komisji programowych, stanowiących istotny element wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Komisje programowe dla poszczególnych kierunków zostały powołane na mocy uchwały Rady Wydziału 26 września 2012 roku, jednak jak do tej pory aktywność pracodawców w tych gremiach jest stosunkowo niewielka i zróżnicowana w zależności od kierunku. W składzie Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia nie ma przedstawiciela interesariuszy zewnętrznych, natomiast 20 czerwca 2013 roku powołana została Rada Pracodawców, która ma być pośrednikiem pomiędzy pracodawcami a Wydziałem oraz pełnić rolę organu opiniotwórczego (spotkania zaplanowano 2 razy w roku). W skład Rady Pracodawców weszło 7 przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych. Nie do końca wiadomo jednak, jaki dokładnie jest status formalny tego ciała (nie zostało powołane uchwałą Rady Wydziału).

Założone cele funkcjonowania komisji programowych i udział w ramach tych gremiów przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych stanowiąc mogą przykłady dobrych praktyk i warto to przedsięwzięcie dalej rozwijać. Ponadto Regulamin studiów (§51 pkt. 2) przewiduje możliwość rozszerzenia składu komisji egzaminacyjnej o przedstawicieli zakładów pracy i samorządu terytorialnego.

Warto także podkreślić, że Wydział pozyskiwał w sposób formalny opinie pracodawców uczestniczących w posiedzeniach komisji, które dotyczyły programów kształcenia opisywanych w oparciu o Krajowe Ramy Kwalifikacji. W przypadku zawodów regulowanych (budowlanych) prowadzone są konsultacje z Polską Izbą Inżynierów Budownictwa. Ocena m.in. programu studiów stanowi także element ankiety absolwentów, w której mają oni możliwość wyrażenia swoich opinii. Ankietyzacja prowadzona jest w sposób elektroniczny przez Centrum Sieci Komputerowych, a jej wyniki przekazywane akredytowanej jednostce.

W odniesieniu do monitorowania i oceny efektów kształcenia z udziałem pracodawców należy podkreślić, że zdecydowana większość działań podejmowanych przez akredytowaną jednostkę polega na bezpośrednich i nieformalnych kontaktach (zarówno z pracodawcami, jak i absolwentami). Wśród bardziej sformalizowanych działań warto jednak zwrócić uwagę na opinie przekazywane za pośrednictwem komisji programowych oraz spotkania poświęcone tematyce praktyk studenckich. Obecnie akredytowana jednostka nie posiada jednak spójnej i wyczerpującej koncepcji na weryfikację efektów kształcenia na rynku pracy. W ramach przeprowadzonej wizytacji szczególnej uwadze poddano natomiast system praktyk studenckich funkcjonujący w akredytowanej jednostce. Jest to bowiem płaszczyzna, na której kształtują się relacje pomiędzy interesariuszami wewnętrznymi (studentami) oraz zewnętrznymi (pracodawcami), a także element pozwalający na pierwszą ocenę efektów kształcenia. Studenci zwracali uwagę, że pracodawcy mają ograniczony wpływ na programy praktyk, a same praktyki, choć są niezwykle ważne i cenne z punktu widzenia zdobycia niezbędnych umiejętności przydatnych w przyszłej pracy zawodowej są zdecydowanie za krótkie. Jednocześnie problemem o charakterze systemowym jest fakt, że pracodawcy nie są zainteresowani przyjmowaniem studentów na praktyki, gdyż stanowi to dla nich istotne obciążenie. Warto podkreślić, że władze Wydziału mają świadomość ograniczeń związanych z praktykami studenckimi i podejmują działania służące przeciwdziałaniu tym ograniczeniom (m.in. pozyskiwanie opinii od pracodawców w ramach spotkań, które odbywały się na Wydziale oraz w ramach funkcjonujących komisji programowych). W głównej mierze opinie dotyczące programów praktyk i sposobów weryfikacji efektów kształcenia w ramach praktyk od studentów i pracodawców pozyskiwane są jednak w sposób niesformalizowany.

W strukturze organizacyjnej Wydziału funkcjonuje pełnomocnik dziekana ds. praktyk studenckich, który jest odpowiedzialny za sprawy organizacyjne związane z praktykami. Studenci zwracali jednak uwagę na dosyć ograniczoną aktywność osoby pełniącej tę funkcję. Na poszczególnych kierunkach funkcjonują także koordynatorzy i opiekunowie praktyk, którzy corocznie przygotowują ogólne sprawozdania z praktyk zawodowych.

W sposób bardzo ogólnikowy określone zostały efekty kształcenia dla praktyk zawodowych na poszczególnych kierunkach, tak samo jak metody i sposoby ich weryfikacji. W ramach praktyk zawodowych, głównym narzędziem weryfikującym efekty kształcenia jest dziennik praktyk, którego wpisy są weryfikowane m.in. podczas zaliczenia praktyki. Zawiera on także rubryki na ewentualne uwagi studenta oraz pracodawcy. W ramach procedur obowiązują porozumienia w sprawie praktyk, a studenci są objęci ubezpieczeniem od NNW.

System kontroli praktyk opiera się na wrywkowych kontrolach telefonicznych lub osobistych wizytach pełnomocnika ds. praktyk w zakładach pracy (wg informacji uzyskanych od pełnomocnika ds. praktyk sporadycznie wykazywane są drobne nieprawidłowości). Jest to jednak nieformalna praktyka, która nie ma umocowania w obowiązujących w jednostce przepisach. Studenci wskazali, że sporadycznie zdarzają się nadużycia w zakresie zaliczania praktyk, ale mają one bardzo niewielką skalę.

Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie badania i oceny poszczególnych czynników, a także analizy skuteczności działań naprawczych oraz udziału przedstawicieli rynku pracy w ustalaniu i ocenie efektów kształcenia należy ocenić jako wyraźny, ale na pewno jeszcze nie doskonały. Sugerowane jest większe zaangażowanie w przedmiotowe procesy przedstawicieli pracodawców i dalsze rozwijanie działalności komisji programowych w zakresie pozyskiwania opinii na temat programów studiów od interesariuszy zewnętrznych. Opracowania wymaga w szczególności koncepcja weryfikacji efektów kształcenia z udziałem pracodawców. Rekomendowana jest także ściślejsza współpraca Wydziału z Biurem Karier. Szczególnie dotyczy to analizy zatrudnialności absolwentów Wydziału oraz monitoringu losów absolwentów. W przypadku pracodawców warto rozważyć dodatkową (poza udziałem w komisjach programowych) formułę ich stałego udziału, a co za tym idzie sprecyzowania i określenia formalnej roli Rady Pracodawców. Należy jednak podkreślić, że dotychczasowe działania Władz Wydziału w tym względzie, liczne kontakty i ugruntowana współpraca na polu badań naukowych oraz świadomość możliwości i ograniczeń związanych ze współpracą z pracodawcami stanowią istotne atuty akredytowanej jednostki, które powinny dać pozytywny efekt w osiągnięciu w/w celów.

c) Biuro Karier UP (powołane na mocy Zarządzenia nr 27/2007 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 13 marca 2007 r.), jednostka uczelniana odpowiedzialna m.in. za monitoring losów absolwentów, realizuje projekt innowacyjny w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pt. "PI - Monitoring losów absolwentów w kontekście dostosowania oferty edukacyjnej do wymogów rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy", którego celem głównym jest poprawa jakości działań w zakresie monitorowania losów absolwentów wśród uczelni o profilu przyrodniczo – rolniczo - technicznym poprzez wypracowanie, przetestowanie, upowszechnienie i włączenie do polityki produktu - innowacyjnego portalu internetowego oraz dostosowanie oferty edukacyjnej uczelni do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy i wymogów rynku pracy w okresie 10.2012 r. – 05.2015 r. W trakcie realizacji projektu zaplanowano m.in.:

- przeprowadzenie badań pogłębionych dotyczących diagnozy i analizy problemu w zakresie monitorowania losów absolwentów,
- opracowanie specyfikacji technicznej portalu wraz z zawartością merytoryczną,
- organizacja seminariów i konferencji dla studentów, absolwentów, pracowników uczelni, pracodawców, przedstawicieli instytucji rynku pracy,
- organizację kampanii promocyjno – upowszechniających,
- opracowanie ostatecznej wersji produktu finalnego (portal internetowego),
- działania zmierzające do włączenia produktu finalnego do głównego nurtu polityki.

Projekt ten jest na pewno interesujący i może przynieść w przyszłości znaczne aktywizowanie absolwentów i ich zaangażowanie w proces edukacyjny Uczelni i Wydziału, ale jego rezultaty będą widoczne dopiero za dwa lata, stan faktyczny realizacji monitoringu losów absolwentów wskazuje na ocenę częściową, gdyż do tej pory projekt nie obejmował badania losów absolwentów. W tej kwestii podejmowane były do tej pory nieliczne działania, m.in. opracowano ankietę i zebrano dane kontaktowe oraz deklaracje od potencjalnych respondentów, szkoda że przez dwa ostatnie lata, które minęły od przyjęcia ustawy z dnia 15.09.2011 nie podjęto konkretnych działań aby monitorować losy absolwentów w celu oceny efektów kształcenia w kontekście potrzeb rynku pracy. Samą koncepcję projektu oraz jego realizację należy jednak ocenić wysoko, jako przykład dobrej praktyki wartej dalszego rozwijania.

Niezależnie od działań podejmowanych w ramach w/w projektu, zgodnie z wymogami art. 13a ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym” z dnia 27 lipca 2005 r. i Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu nr 99/2011 z dnia 2 września 2011 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu monitorowania karier zawodowych absolwentów opracowano narzędzie badawcze (ankietę) oraz regulamin służący monitorowaniu losów absolwentów. Jak do tej pory badanie nie zostało jednak przeprowadzone.

Podsumowując, aktualnie obowiązujące rozwiązania w zakresie monitorowania losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy, które są podejmowane w ramach działań prowadzonych przez Biuro Karier oraz akredytowaną jednostkę należy ocenić jako realizowane z dużym opóźnieniem. Widać, że obecnie rozpoczęły się interesujące działania dotyczące badania losów absolwentów (w głównej mierze dzięki ciekawej koncepcji projektu innowacyjnego opisanego wyżej), wymagają one jednak kontynuacji i zdecydowanej intensyfikacji działań. Aktywność Wydziału ogranicza się do działań nieformalnych, mających najczęściej akcyjny charakter

d) Nie ma w systemie jakości procedury systematycznych przeglądów efektów kształcenia oraz ich monitorowania, choć funkcjonuje monitoring prowadzony na poziomie autorów kart przedmiotowych oraz katedr i instytutów. W roku akademickim 2012/2013 wprowadzone zostały jedynie niewielkie korekty w metodach weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia, sprowadzające się głównie do zmniejszenia liczby założonych efektów. Na Wydziale planowany jest pogłębiony przegląd metod weryfikacji efektów kształcenia po zakończeniu pierwszego cyklu od wprowadzenia Krajowych Ram Kwalifikacji, czyli dopiero pod koniec przyszłego roku akademickiego dla I stopnia i pod koniec tego roku w przypadku II stopnia. Taka weryfikacja wydaje się zbyt późno zaplanowana, należy przyspieszyć działania dotyczące okresowych przeglądów programów kształcenia.

Podsumowując, ze względu na brak wdrożonych procedur systematycznych przeglądów i okresowego monitorowania mających charakter systemowy i ciągły, można ocenić jedynie planowane działania, które powinny wyczerpywać opisane kryterium jako przygotowane w stopniu częściowym

e) Zgodnie z informacją przekazaną przez przedstawicieli Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia Jednostka nie wdrożyła jeszcze kompleksowych mechanizmów służących do weryfikacji efektów kształcenia. Przedstawiciele Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia podkreślili, że obecnie zakończył się dopiero pierwszy cykl kształcenia oparty o Krajowe Ramy Kwalifikacji, w związku z czym prace nad opracowaniem i wdrożeniem mechanizmów kompleksowej weryfikacji efektów kształcenia dopiero się rozpoczną. Z dotychczasowych mechanizmów służących weryfikacji efektów kształcenia, przedstawiciele Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia wskazali jedynie procedurę tzw. dokumentowania efektów kształcenia, która opiera się o wypełnienie przez prowadzącego przedmiot karty, uwzględniającej obecność podczas zajęć oraz wyniki końcowe zaliczenia lub egzaminu z przedmiotu, z uwzględnieniem obszarów wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Odnosząc się do mechanizmów umożliwiających ocenę zasad oceniania studentów, należy stwierdzić, że oceniana jednostka nie wdrożyła procedur w tym zakresie. Fakt ten potwierdzili przedstawiciele Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA. Jednocześnie wskazać należy, że podczas spotkania Zespołu Oceniającego PKA ze studentami ocenianej jednostki, studenci poinformowali Zespół o przypadkach braku informowania studentów o warunkach oceny i zaliczeń końcowych, jak i o przypadkach zmiany zasad oceniania i zaliczania przedmiotów w trakcie

semestru, podając za przykład przedmiot "Meteorologia i hydrologia". Potwierdza to także notatka sporządzona podczas I Ogólnouczelnianego Forum Posesyjnego, zorganizowanego 7 października 2013 r. przez samorząd studencki. Wśród uwag zgłaszanych przez studentów również znalazła się informacja o braku informowania lub zmianach w warunkach zaliczenia w trakcie semestru. Mając na uwadze powyższe, zaleca się niezwłoczne podjęcie działań zmierzających do opracowania procedur bieżącej lub okresowej kontroli zasad oceniania, z uwzględnieniem kontroli przestrzegania ustalonych na początku semestru zasad oceniania i zaliczania przedmiotu.

Wydział posiada przyjęte i zaakceptowane zasady oceniania studentów oraz doktorantów w postaci odpowiednich regulaminów. Komisje programowe przeprowadziły analizę metod weryfikacji efektów kształcenia w procesie przygotowania do wdrożenia Krajowych Ram Kwalifikacji. Towarzyszyły temu szkolenia pracowników akademickich, dotyczące efektów kształcenia oraz dyskusje na posiedzeniach komisji programowych, a także Rady Wydziału.

Zasady oceniania doktorantów są przejrzyste. Zostały określone w § 7 Regulaminu studiów doktoranckich w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu. Zaliczenie roku następuje po uzyskaniu pozytywnych ocen z modułów/przedmiotów ujętych w programie studiów doktoranckich, zaliczenia praktyk zawodowych oraz przedstawieniu sprawozdania z realizacji pracy doktorskiej, poprzez wypełnianie „karty oceny doktoranta” po zakończeniu każdego semestru.

Kadra prowadząca zajęcia na studiach trzeciego stopnia zobowiązana jest przygotowywać sylabusy, których zawartość pozwala ocenić jakość prowadzonych ćwiczeń czy wykładów. Zawarte są w nich informacje o celu kształcenia, nakładzie pracy doktoranta oraz metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia. Sylabusy skonstruowane są w prawidłowy sposób i umożliwiają doktorantom zdobycie rzetelnej wiedzy na temat poszczególnych przedmiotów. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci wyrazili pozytywną opinię o zasadach oceniania – są dla nich zrozumiałe.

Z zasadami oceniania nie są jednakże związane żadne narzędzia i procedury weryfikujące skuteczność przyjętych rozwiązań.

Reasumując, ocena zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy oraz weryfikacja efektów ich kształcenia może być opisana jako dość dobrze przygotowana **ale ciągle wymagająca dalszych korekt i usprawnień**

f) Należy podkreślić, że w jednostce funkcjonują już procedury mające na celu ocenę jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia. W odniesieniu do oceny kadry prowadzącej proces kształcenia (nauczycieli akademickich), studenci mają możliwość wzięcia udziału w procesie ankietyzacji, obejmującej wszystkie przedmioty na każdym poziomie studiów. Ankietyzacja w ocenianej jednostce odbywa się po zakończeniu każdego cyklu zajęć w formie elektronicznej, z wykorzystaniem pilotów elektronicznych. Badanie ankietowe prowadzone jest każdorazowo przez zespół powołany do tego celu przez dziekana. Podczas ustalonego uprzednio spotkania, studenci odpowiadają na pytania ankietowe poprzez wskazanie za pomocą pilota numeru swojej odpowiedzi. Pytania ankietowe oceniające zakończone zajęcia mają charakter wyłącznie zamknięty, z wykorzystaniem skali 1-5. Zestaw pytań ankietowych jest podzielony na trzy zasadnicze części, oceniające przedmiot, prowadzącego wykład oraz prowadzącego ćwiczenia z tego przedmiotu.

Odnosząc formę badania do opisywanego kryterium, wskazać należy na bardzo skromny sposób oceny kadry prowadzącej zajęcia. Ocena pracowników ogranicza się w przedmiotowym przypadku do jedynie trzech pytań, dotyczących sposobu prezentowania treści przez prowadzącego, jego postawę w stosunku do studentów oraz umiejętność zainteresowania przedmiotem.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, studenci wskazali na potrzebę zmiany systemu ankietyzacji. W opinii studentów, ankietyzacja dotycząca oceny nauczycieli wśród studentów jest przeprowadzana w złym terminie, bowiem spotkanie w sprawie oceny przypada najczęściej w terminie bliskim do rozpoczęcia sesji egzaminacyjnej, co nie sprzyja frekwencji. Nadto, studenci wskazali, że wykorzystywany system elektronicznych pilotów nierzadko nie funkcjonuje prawidłowo, przez co część opinii studentów nie zostaje zarejestrowana (jako jedną z przyczyn wskazano między innymi odległość od odbiornika). Kolejno, studenci wskazali, że formuła organizowania jednorazowego spotkania ewaluacyjnego, podczas którego ocenia się wszystkie przedmioty, jest dla nich niekorzystna. W odniesieniu do tego podkreślili, że spotkania te trwają nawet kilka godzin, co w ich opinii jest nużące i jednocześnie zniechęca studentów do brania udziału w takich spotkaniach. Podsumowując wypowiedzi, studenci stwierdzili, że co do zasady nie dostrzegają zmian wynikających z prowadzonej oceny kadry akademickiej, choć są w stanie przytoczyć przypadek zmiany powierzeń dydaktycznych w odniesieniu do negatywnie ocenionego pracownika.

Należy podkreślić, że ocena dokonywana przez studentów ma bezpośredni udział w ocenie okresowej nauczycieli akademickich. W ramach zasad oceny, przyjętych jednolicie na

Uczelni, ocena nauczyciela akademickiego dokonana przez studentów i wyrażona w skali punktowej 1-5, jest bezpośrednio przenoszona do ankiety oceny okresowej. Pomimo tego, wskazać należy, że w odniesieniu do pozostałych kryteriów oceny okresowej nauczyciela akademickiego, punkty wynikające z oceny dokonanej przez studentów mają znikome znaczenie. Dokonując oceny mechanizmu ewaluacji kadry prowadzącej proces kształcenia, Zespół Oceniający uważa, że zasady przeprowadzania tej oceny wymagają rewizji i modyfikacji. Przede wszystkim zaleca się gruntowną analizę pytań uwzględnionych w ankiecie w celu umożliwienia bardziej miarodajnej oceny zarówno zajęć dydaktycznych jak i prowadzących je nauczycieli akademickich, ze szczególnym uwzględnieniem stabilności zasad oceniania, o czym mowa w kryterium 2.2. lit. e) niniejszego raportu. Zaleca się rozważenie zmiany formy prowadzonej ankietyzacji, np. na ankietyzację internetową lub papierową z wykorzystaniem skanerów odpowiedzi. Zmiana formy prowadzenia oceny kadry umożliwi również wprowadzenie pytań o charakterze otwartym, których brakuje w obecnym kształcie ankietyzacji. Nadto, zaleca się wzięcie pod rozwagę możliwości zmodyfikowania zasad przeprowadzania okresowej oceny nauczycieli akademickich poprzez zwiększenie udziału oceny dokonywanej przez studentów..

Pomimo stwierdzonych uchybień podkreślić należy fakt, że władze jednostki są świadome problemów występujących w obecnie prowadzonym procesie ankietyzacji oraz podjęły pierwsze działania mające na celu poprawę stanu rzeczy. W ubiegłym roku akademickim zostało zorganizowane otwarte spotkanie dla studentów, mające na celu omówienie zasad ankietyzacji. Pomimo tego, w związku z niekorzystnym dla studentów terminem, frekwencja na spotkaniu była niska i uniemożliwiła rzeczową analizę problemu. W najbliższym czasie planowane jest zorganizowanie kolejnego spotkania z przedstawicielami wydziałowych organów samorządu studenckiego oraz studentami jednostki.

W odniesieniu do oceny kadry wspierającej proces kształcenia, w jednostce nie funkcjonuje mechanizm oceny uwzględniający studentów. Ocena kadry wspierającej (pracowników dziekanatu) możliwa jest dopiero dla absolwentów, za pośrednictwem ankiety elektronicznej. Ankieta ta uwzględnia jedno pytanie dotyczące oceny obsługi w dziekanacie. Tak samo jak w przypadku pozostałych pytań, pytanie dotyczące pracy dziekanatu ma charakter zamknięty, w skali 1-5.

Wobec powyższego uznać należy, że system oceny kadry wspierającej proces kształcenia wymaga zdecydowanej modyfikacji. Zaleca się w tym zakresie wdrożenie procedur umożliwiających bieżącą ocenę kadry wspierającej przez studentów w cyklu

semestralnym lub rocznym. Pomimo zaleceń, uwypuklić należy bardzo pozytywne opinie studentów na temat pracowników administracji uczelnianej, a w szczególności pracowników dziekanatu, które zostały przedstawione podczas spotkania z Zespołem Oceniającym Procesy kadrowe sprzyjają stabilności kadry dydaktycznej i motywują do rozwoju: naukowego, dydaktycznego oraz organizacyjnego. Polityka kadrowa opiera się na zrównoważonym i sformalizowanym systemie motywacyjnym, który premiuje przede wszystkim osiągnięcia naukowe (nagrody rektorskie, specjalne dodatki finansowe i premie), ale również stosuje się nagrody za działalność dydaktyczną i organizacyjną. Zasady finansowania rozwoju naukowego pracowników są również określone i sprawiedliwe.

Doktoranci nie mają możliwości oceny kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia. Wprowadzona od roku akademickiego 2013/2014 ankieta dotyczy oceny studiów doktoranckich jako całości. Uczestnicy studiów trzeciego stopnia oceniają w niej jedynie przebieg procesu kształcenia i organizacji studiów. Ankieta została pilotażowo przeprowadzona i mogłaby dostarczyć wielu ważnych informacji o studiach trzeciego stopnia, jednakże nie został powołany żaden organ, którego zadaniem byłoby opracowanie ww. materiałów.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci ocenili bardzo pozytywnie kadre naukowo – dydaktyczną prowadzącą zajęcia na studiach doktoranckich. Podkreślili duże zaangażowanie większości opiekunów naukowych/promotorów, którzy poświęcają doktorantom potrzebną ilość czasu oraz możliwość konsultacji z innymi pracownikami Wydziału. Wyrazili również aprobatę dla sprawnej pracy dziekanatu i wysokiego zaangażowania kierownika studiów doktoranckich. Stwierdzili również, iż w razie jakiegokolwiek zastrzeżeń dotyczących prowadzonych dla nich zajęć udają się do kierownika studiów doktoranckich, który skutecznie interweniował w wielu sprawach. Brakuje jednak na Wydziale wdrożonego, kompleksowego systemu oceny kadry kształcącej na studiach III stopnia, który w sposób systematyczny i porównywalny dostarczałby danych pozwalających na doskonalenie jakości kształcenia

W sprawozdaniu przekazanym Radzie Wydziału przez kierownika studiów doktoranckich ws. przebiegu studiów doktoranckich z dnia 28 maja 2012 r. odnajdujemy jednak, sprzeczną z powyższą opinią, informację, iż do najważniejszych problemów należy zaliczyć „niewystarczające zaangażowanie opiekuna/promotora w wypełnianiu obowiązków związanych z realizacją pracy zgodnych z Regulaminem stacjonarnych studiów doktoranckich w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu”.

Doktoranci, którzy prowadzą zajęcia dydaktyczne ze studentami poddawani są ankietyzacji oraz procesowi hospitacji. które jednak są na wstępnym etapie implementacji i nie mają odzwierciedlenia w procedurach systemu jakości oraz nie wskazują na wyciąganie wniosków z ankietyzacji. Z hospitacji sporządzany jest protokół, w którym zajęcia prowadzone przez doktoranta oceniane są pod względem formalnym i merytorycznym. Hospitujący jest zobowiązany w ciągu jednego tygodnia po hospitacji omówić treść protokołu z hospitowanym, przekazując mu uwagi i zalecenia. Podczas spotkania z Zespołem oceniającym doktoranci uznali te narzędzia za skuteczne i pomocne w doskonaleniu jakości prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych.

Reasumując, jakość realizowanej polityki kadrowej szczególnie uwzględniając ograniczone możliwości oceny kadry dydaktycznej prowadzącej zajęcia na studiach III stopnia można uznać za zrealizowane w stopniu znaczącym. Wewnętrzne procedury zapewniania jakości kształcenia zapewniają weryfikację i ocenę jakości kadry i prawidłową realizację polityki kadrowej ale powinno się zwiększyć udział doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych w tej ocenie.

g) Prowadzone na Wydziale badania naukowe służą realizacji efektów kształcenia. Wydział posiada kategorię B w systemie parametryzacji i prowadzi wiele projektów naukowo-wdrożeniowych, w których uczestniczą pracownicy oraz studenci. Wydział planuje przeprowadzenie analiz zbieżności pomiędzy działalnością naukową a dydaktyczną w roku akademickim 2013/2014. Szczególnie wartościowe jest zaangażowanie studentów w innowacyjne projekty badawcze, finansowane z funduszy NCN, NCBiR oraz projektów europejskich. W opisie procesów systemu jakości znajduje się „Realizacja badań naukowych / Prace naukowo-badawcze w ramach realizacji stopni i tytułów naukowych PJ-9.1”, która jednak bezpośrednio nie prowadzi do badania wpływu poziomu naukowego jednostki na funkcjonowanie systemu jakości. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia zresztą nie zawiera bezpośrednich działań dotyczących oceny poziomu naukowego Wydziału. Natomiast są systemowe działania pośrednie, takie jak chociażby: parametryzacja oraz podział środków na działalność statutową.

Podsumowując ocenę poziomu naukowego jednostki, można wskazać, że nadania naukowe realizowane na Wydziale w służą w dużym stopniu realizacji efektów kształcenia.

h) Procedury jakości zawarte w „Księdze Jakości” odnoszą się do badania zasobów materialnych pod kątem systemu jakości w aspekcie: ”utrzymania obiektów i wyposażenia PJ-6”, „zabezpieczenie pomocy naukowo-dydaktycznych PJ-8.8,, „zabezpieczenie pomocy naukowo-badawczych PJ-9.2.”. Procedury te we właściwy sposób monitorują, sprawozdają i przyczyniają się do doskonalenia zasobów materialnych służących zarządzaniu jakością.

Baza dydaktyczna jest silną stroną Wydziału, który dysponuje kilkunastoma dobrze wyposażonymi pracownikami specjalistycznymi. Opiekunami naukowymi tych pracowni są oddani pracownicy, posiadający specjalistyczną wiedzę oraz doświadczenie zawodowe i naukowe. Przygotowane i wdrożone są materiały praktyczne i szkoleniowe, pozwalające na właściwe wykorzystanie pracowni specjalistycznych dla osiągnięcia założonych efektów kształcenia.

Na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji przeprowadzona jest systematyczna ocena zasobów materialnych przez studentów studiów I i II stopnia, jednak nie ma formalnych mechanizmów weryfikacji zasobów materialnych i infrastruktury pod kątem potrzeb studentów oraz uczestników studiów doktoranckich. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów trzeciego stopnia stwierdzili, że w razie potrzeb zwracają się o pomoc do swojego opiekuna naukowego/promotora lub do kierownika studiów doktoranckich. Jeżeli Wydział dysponuje odpowiednimi środkami to nie spotykają się z odmową.

Analizując przedłożoną podczas wizytacji dokumentację, można zauważyć występowanie procedur umożliwiających kontrolę zasobów jednostki (procedura jest przyjęta jednolicie w całej Uczelni). Procedury te obejmują między innymi proces inwentaryzacji zasobów, co reguluje Zarządzenie nr 11/2002 Rektora Akademii Rolniczej we Wrocławiu z dnia 22 lutego 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie instrukcji w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych w Akademii Rolniczej we Wrocławiu. Z zarządzenia wynika, że terminy i częstotliwość inwentaryzacji ustala, z upoważnienia rektora, dyrektor administracyjny Uczelni. Zaznaczyć przy tym należy, że w myśl przepisów o rachunkowości, wspomniane zarządzenie z góry ustala częstotliwość dokonywania inwentaryzacji w odniesieniu do pewnych zasobów materialnych Uczelni.

Mając na uwadze powyższe, wskazać jednak należy, że procedury te nie umożliwiają oceny zasobów materialnych, w szczególności w zakresie infrastruktury dydaktycznej. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, spostrzeżenie to zostało poparte głosem studentów, którzy poinformowali Zespół o braku widocznych działań i procedur zmierzających do oceny zasobów materialnych, wskazując między innymi na brak aktualnego oprogramowania

komputerowego (np. program Autocad) w niektórych laboratoriach lub braki w wyposażeniu sal dydaktycznych (np. w postaci braku urządzeń wizualizacyjnych). Nadto, studenci wskazali na brak miejsca (z wyłączeniem czytelni) do indywidualnej pracy oraz podkreślili, że żaden funkcjonujący w ocenianej jednostce mechanizm nie umożliwia im wypowiedzenia się co do tej kwestii.

Podkreślić jednak należy, że zgodnie z deklaracją władz Wydziału, wszelkie uwagi co do zasobów materialnych można zgłaszać za pośrednictwem organów samorządu studenckiego, za pośrednictwem nauczycieli akademickich oraz bezpośrednio. Mimo tego, podczas spotkania Zespołu Oceniającego PKA ze studentami można było zaobserwować i stwierdzić, że studenci nie mają świadomości co do wspomnianej możliwości zgłaszania uwag co do zasobów materialnych, co dowodzi niestety problemów z przepływem informacji i nienajlepiej świadczy o efektywności WSZJK, Sugeruje to potrzebę opracowania, wdrożenia i monitorowania skutecznych procedur informowania studentów oraz zarządzania informacją. Podczas wizytacji nie stwierdzono występowania szczególnych mechanizmów oceny środków wsparcia dla studentów. W Uczelni funkcjonuje sprawny system przyznawania pomocy studentom m.in. w postaci świadczeń pomocy materialnej czy też wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami. Przykładem takiej procedury która występuje w stosunku do jednej z grup studentów, jest "Ankieta potrzeb studentów i doktorantów niepełnosprawnych". Ankieta ma na celu ocenę zapotrzebowań studentów na dodatkowe wsparcie umożliwiające pełny udział w procesie kształcenia. Pozwala na poznanie zapotrzebowań studentów i doktorantów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Ankieta ta jest następnie analizowana przez Pełnomocnika Rektora ds. osób Niepełnosprawnych, a na podstawie wyników podejmowane są indywidualne decyzje w sprawach wsparcia dla studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami.

Kolejno, w zakresie przyznawania świadczeń pomocy materialnej za mechanizm oceny można uznać konsultacje władz Uczelni z przedstawicielami organów samorządu studenckiego w zakresie ustalania sposobu podziału Funduszu Pomocy Materialnej, ustalania dochodu na osobę w rodzinie uprawniającego do ubiegania się o stypendium socjalne, itp. Procedury w tym zakresie wynikają bezpośrednio z ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (tj. Dz.U. z 2012r., poz. 572 z późn. zm.), a uczelnia w pełni realizuje powyższe przepisy. Reasumując, z punktu widzenia kryterium zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej, a także środki wsparcia dla studentów funkcjonowanie systemu jakości można ocenić jako **w pełni**, chociaż potrzebne byłoby

zwrócenie uwagi na dokładniejszą ankietyzację bazy materialnej przez studentów, doktorantów oraz słuchaczy studiów podyplomowych.

i), Wydział gromadzi i przetwarza podstawowe informacje na temat zapewniania jakości kształcenia w podstawowej jednostce organizacyjnej, które służą systematycznej ocenie efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości oraz są wykorzystywane do doskonalenia polityki zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia. Zarządzeniem Rektora do 30 listopada każdego roku przygotowywany jest na Wydziale zbiorczy raport, odnoszący się do całości zarządzania jakością kształcenia („Raport na temat jakości kształcenia na Wydziale”). Wnioski z Raportu są dyskutowane na posiedzeniach Rady Wydziału, a następnie na posiedzeniach Senatu. Propozycje doskonalenia systemu są przekazywane z poziomu wydziałowego na poziom uczelniany, na którym poddawane są analizie. Wdrożenie w życie przyjętych przez Senat propozycji doskonalenia systemu zapewniania jakości kształcenia następuje po uchwale Senatu, poprzez zarządzenia Rektora. Przykładem przyjęcia korekt systemu jakości z poziomu Wydziału może być akceptacja nowej struktury raportu, tworzonego corocznie przez podstawowe jednostki organizacyjne. Jednostka prowadzi również analizę ocen jakości kształcenia prowadzonych przez PKA i podejmuje refleksję nad uwagami zawartymi w raportach powizytacyjnych.

Zastosowane rozwiązania w zakresie ankietyzacji studentów są prawidłowe z punktu widzenia funkcjonowania systemu zarządzania jakością kształcenia. Wykorzystanie mechanizmów „ankietyzacji multimedialnej” pozwala na zwiększenie partycypacji studentów w procesie oceniania Wydziału i pracowników dydaktycznych, choć jednocześnie nie zapewnia reprezentatywności. Wydział doskonali również treść prowadzonych ankiet, tak aby lepiej odzwierciedlały opinie studentów. Prowadzone są również podstawowe analizy statystyczne rezultatów ankietyzacji, które są przedmiotem posiedzeń odpowiednich komisji oraz Rady Wydziału.

Pracownicy dydaktyczni zaznajamiają się z rezultatami ankietyzacji w Dziekanacie, gdzie zobowiązani są potwierdzić przyjęcie rezultatów tego badania. Wyniki ankietyzacji są również dostępne dla władz dziekańskich Wydziału, jednak rzadko stanowią podstawę decyzji kadrowych.

W ankiecie oceniającej studia doktoranckie znalazło się pytanie o dostępność i kompletność informacji na stronach uczelni. Niestety, po przeprowadzeniu pilotażowej ankietyzacji na początku roku akademickiego 2013/14 nie powołano żadnego organu, który mógłby opracować uzyskiwane dzięki ankiecie dane.

W odniesieniu do kształcenia na III stopniu, można wskazać na wdrażany system zarządzania jakością kształcenia, który obejmuje: opiekę naukową, oraz mechanizmy motywacyjne dla doktorantów. System opieki naukowej, dzięki nielicznym grupom, opiera się na relacji mistrz – uczeń i odznacza się dbałością o kulturę jakości. Pozytywnie należy również ocenić efektywność tych studiów, która w skali ostatnich 5 lat wynosi około 50%. Ankietyzacja doktorantów została wdrożona zarządzeniem Rektora od roku akademickiego 2013/2014. Do czasu wizytacji ankietyzacja została przeprowadzona, ale nie została opracowana. Sama metodologia ankiety, w odniesieniu do doktorantów, budzi zastrzeżenia i wymaga korekty, przede wszystkim ze względu na brak możliwości zachowania anonimowości (zbyt małe grupy, szczegółowe pytania identyfikujące respondenta), co wpływa na brak otwartości wypowiedzi. Również przetwarzanie danych statystycznych na tak małych próbach nie dostarczy wartościowych informacji. Mechanizmy motywacyjne dla doktorantów obejmują: możliwości zatrudnienia na etacie na Wydziale, możliwość korzystania z funduszy naukowych jednostek oraz z funduszu dziekańskiego. Wskazane byłoby precyzyjniejsze opisanie zasad motywowania doktorantów i wzmocnienie mechanizmów motywacyjnych.

Pracownicy administracji są włączeni w system zarządzania jakością kształcenia poprzez partycypację w posiedzeniach Rady Wydziału oraz rad instytutów. Jednym ze zgłaszanych problemów są jednak problemy w przepływie informacji, ponieważ część pracowników administracji nie posiada wiedzy na temat systemu jakości, a spotkania na ten temat prowadzone są bardzo incydentalnie (jedno spotkanie związane z systemem ISO w ostatnim roku). Pracownicy administracji – jako grupa – nie są również informowani o rezultatach ankietyzacji przeprowadzonej przez studentów. Wydaje się, że wiedza na temat ocen administracji, które wynikają z opinii studentów, powinna być w większym stopniu udostępniona tej grupie pracowników.

J), Studenci mają publiczny dostęp do informacji dotyczących systemu zarządzania jakością kształcenia poprzez wydziałową stronę internetową. Są również ogólnie informowani o rezultatach ankietyzacji, choć nie dostrzegają związku pomiędzy wyrażonymi w ankietyzacji opiniami, a decyzjami kadrowymi i inwestycyjnymi podejmowanymi na Wydziale. Studenci oraz interesariusze wewnętrzni mają dostęp do informacji stanowiących część systemu jakości poprzez zakładkę na stronie internetowej Wydziału. Poprzez system intranetowy następuje zróżnicowanie poziomów dostępu do informacji pomiędzy pracownikami, studentami, doktorantami i słuchaczami studiów podyplomowych na Wydziale. W „Księdze Jakości” znajduje się opis procesu „zarządzanie informacją PJ-2”, który jednak dotyczy obiegu informacji w Uczelni w ogóle, a w bardzo małym stopniu uwzględnia potrzeby

systemu zarządzania jakością kształcenia. Brakuje jednak regulacji w systemie jakości, określającej, jakie informacje powinny być udostępniane oraz jakim grupom interesariuszy. Wskazane zatem byłoby przyjęcie i rozpowszechnienie „zasad upubliczniania i dostępu informacji na Wydziale”. Dostęp do informacji na temat wyników ankietyzacji jest zapewniany studentom raz w roku podczas zebrania pracowników i studentów wydziału, poświęconemu przedstawieniu wyników oceny studenckiej.

Na stronie internetowej Wydziału i Uczelni studenci I i II stopnia oraz uczestnicy studiów trzeciego stopnia bez trudności odnajdują wszystkie niezbędne informacje dotyczące programu i planu studiów, zakładanych efektów kształcenia, organizacji oraz procedur toku studiów. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci stwierdzili, iż są zadowoleni z systemu informacyjnego w Jednostce, efektywnym sposobem informacyjnym jest według nich przede wszystkim kontakt za pomocą internetu. Zespół Oceniający zauważył jednak, że pewnym problemem systemu informacyjnego jest brak kompleksowości, bowiem jest on znacznie bardziej rozwinięty na poziomie studiów I i II stopnia w porównaniu ze studiami doktoranckimi i podyplomowymi.

Reasumując funkcjonowanie systemu informacyjnego, tj. sposobu gromadzenia, analizowania i wykorzystywania stosownych informacji w zapewnieniu jakości kształcenia może być dobrze ocenione, w Księdze Jakości opisane są procedury zapewnienia i monitorowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, ale informacja o zakresie działań naprawczych i skutkach tych działań nie jest pełna i wymaga dalszego doskonalenia.

3) System jakości przyjęty na poziomie Uczelni posiada wbudowany wewnętrzny mechanizm doskonalenia jakości (procedury PJ). W „Księdze Jakości” znajdują się dwie procedury badające efektywność systemu jakości oraz przyczyniające się do doskonalenia polityki i kultury zapewniania jakości, zatytułowane: „audyty wewnętrzne P-4” oraz „działania korygujące i zapobiegawcze P-5”. Niestety procedury te nie odnoszą się w głównej mierze do jakości kształcenia, a raczej do szeroko pojętej jakości działalności całej Uczelni. Wskazane byłoby również opracowanie mechanizmów doskonalenia jakości, nie tylko na poziomie Uczelni, ale również na poziomie Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji UP we Wrocławiu. Wewnętrzne procedury zapewnienia jakości kształcenia mają charakter kompleksowy, jeżeli uwzględni się elementy kultury akademickiej, sprzyjającej doskonaleniu i realizacji norm wysokiej jakości kształcenia.

Podsumowując Wydział dokonuje **pełnej** i systematycznej oceny efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości, a jej wyniki wykorzystuje do doskonalenia polityki zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia.

Załącznik nr 4 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Struktura decyzyjna zarządzania jakością na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu jest poprawna. Zakres odpowiedzialności ciał kolegialnych oraz stanowisk pracy, w odniesieniu do jakości kształcenia, są precyzyjnie określone. Znaczący jest udział interesariuszy wewnętrznych w ocenie i realizacji procesu kształcenia. Potrzebna jest refleksja na temat potrzeby powołania pełnomocnika ds. jakości kształcenia na poziomie Wydziału. Wskazane jest prowadzenie działań zwiększających udział studentów, doktorantów oraz słuchaczy studiów podyplomowych w procesach doskonalenia programów kształcenia. Doktoranci nie mają możliwości pełnej oceny kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia. Wprowadzona od roku akademickiego 2013/2014 ankieta dotyczy oceny studiów doktoranckich jako całości. Uczestnicy studiów trzeciego stopnia oceniają w niej jedynie przebieg procesu kształcenia i organizacji studiów.

Od strony formalnej wpływ interesariuszy zewnętrznych na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia oraz ich rola w strukturze Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia mają pośredni i ograniczony charakter. Warto jednak zauważyć, że akredytowana jednostka stara się formalizować udział interesariuszy zewnętrznych w w/w procesach, co powinno stanowić istotny element wypełniający pewną lukę systemową związaną z ograniczonym zaangażowaniem pracodawców w proces zapewniania jakości kształcenia. Przedmiotowe kryterium należy uznać za spełnione w stopniu **znaczącym**.

2) System zarządzania jakością kształcenia, aktualnie funkcjonujący na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, nie jest w pełni kompleksowy. Jest zdecydowanie bardziej rozwinięty w sferze planowania oraz wdrażania na poziomie studiów I i II stopnia, w porównaniu ze studiami III stopnia oraz studiami podyplomowymi. Konieczne jest również włączenie praktyk w system jakości, ze szczególnym uwzględnieniem planowania, ewaluacji oraz weryfikacji efektów kształcenia.. System zarządzania jakością obejmuje kluczowe elementy procesu kształcenia, chociaż

celowe byłoby rozbudowanie procedur na poziomie wydziałowym. Warto zwrócić uwagę na uzupełnienie w systemie procedur dotyczących zarządzania jakością na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz wdrożenie tych procedur w życie. Narzędzia i mechanizmy wewnętrznego systemu skonstruowane są prawidłowo ale ich skuteczność działania i zasady monitorowania budzą wątpliwości (np. konieczność udoskonalenia ankiet na studiach doktoranckich, objęcie szerszą oceną pracowników nie będących nauczycielami akademickimi) i powinny być nadal udoskonalane. Wydział bardzo poważnie traktuje wdrożenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, ale biorąc pod uwagę stan aktualny tego systemu, stosowane narzędzia i jeszcze niepełny przepływ informacji między poszczególnymi grupami interesariuszy należy ocenić realizację tego kryterium jako **częściową**

3).System jakości na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu jest doskonały, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w procedurach systemowych, jak i dokumentach. Wydział dokonuje analizy i oceny funkcjonowania systemu, co znajduje odzwierciedlenie w corocznych sprawozdaniach Dziekana Wydziału. Zastrzeżenia budzi jednak kompleksowość działań doskonalących ponieważ doskonalenie systemu jakości nie objęło: kontroli nad praktykami, systematycznej ankietyzacji i hospitacji na studiach III stopnia oraz studiach podyplomowych, oceny w ankietyzacji pracowników wspierających proces dydaktyczny (np. pracowników dziekanatu).Interesariusze wewnętrzni są świadomi potrzeby doskonalenia i dalszego rozwoju systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Wydział posiada przyjęte i zaakceptowane zasady oceniania studentów oraz doktorantów w postaci odpowiednich regulaminów. Komisje programowe przeprowadziły analizę metod weryfikacji efektów kształcenia w procesie przygotowania do wdrożenia Krajowych Ram Kwalifikacji System jakości przyjęty na poziomie Uczelni posiada wbudowany wewnętrzny mechanizm doskonalenia jakości (procedury PJ). Wskazane byłoby również opracowanie podobnego systemu na poziomie Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji UP we Wrocławiu.

3. Spójność stosowanego w jednostce opisu celów i efektów kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich i podyplomowych oraz sprawność i wiarygodność systemu weryfikującego i potwierdzającego ich osiągnięcie.

1) Studia doktoranckie na Wydziale realizowane są w trybie stacjonarnym i trwają cztery lata. Studia te zostały utworzone w 1994 roku na podstawie Zarządzenia Rektora nr 37/94 z dnia 14 czerwca 1994 r. Do 2012 roku studia były realizowane dziedzinie nauk rolniczych, w dyscyplinie kształtowanie środowiska, a od roku 2012 w dyscyplinie **ochrona i kształtowanie środowiska**. W roku 2012, na podstawie Zarządzenia Rektora nr 31/2012 z dnia 5 marca 2012 roku, powołano również studia doktoranckie w dziedzinie nauk technicznych, w **dyscyplinie geodezja i kartografia**.

Organizację i realizację studiów III stopnia (doktoranckich) w uczelni regulują następujące przepisy uczelniane: Uchwała nr 9/2012 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 24 lutego 2012 r. w sprawie regulaminu studiów doktoranckich; uchwała Senatu nr 30/2012 z dnia 27 kwietnia 2012 roku w sprawie ustalenia wytycznych dla rad wydziałów w zakresie uchwalania programów i planów studiów doktoranckich prowadzonych w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu; Uchwała nr 27/2008 Senatu **Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu** z dnia 30 maja 2008 r. w sprawie ogólnych zasad rekrutacji na studia doktoranckie oraz Uchwała nr 31/2013 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 19 kwietnia 2013 roku w sprawie szczegółowych zasad rekrutacji na studia doktoranckie w roku akademickim 2013/2014; Zarządzenie nr 34/2012 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 8 marca 2012 roku w sprawie dokumentacji przebiegu studiów doktoranckich; Zarządzenia nr 159/2011 i 105/2013 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 25 listopada 2011 r. w sprawie regulaminu przyznawania stypendiów doktoranckich; Zarządzenie nr 16/2012 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 25 stycznia 2012 r. w sprawie regulaminu przyznawania zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych (Dz. U. nr 96 poz. 1169) Wydział określił efekty kształcenia i opracował nowy plan i program studiów doktoranckich, które wprowadził w roku akademickim 2012/2013 uchwałą nr 12/797/2012 Rady Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu zatwierdzoną w dniu 13.06.2012 r. Aktualnie obowiązują one na II roku studiów doktoranckich. Mocą uchwały nr 70/810/2013 Rady Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu zatwierdzonej w dniu 23 września 2013 r. określono nowe efekty kształcenia wprowadzono nowy plan i program studiów doktoranckich obowiązujący od roku akademickiego 2013/2014

(aktualnie obowiązują na I roku studiów). Nowy plan studiów był opiniowany przez doktorantów i w ich opinii obejmuje wystarczającą ilość zajęć.

W planie studiów przewidziano łącznie 555 godzin, w tym 285 godzin zajęć zorganizowanych oraz 270 godzin praktyki dydaktycznej. W ramach zajęć zorganizowanych wyodrębniono moduł przedmiotów obowiązkowych (135 godzin) oraz moduł przedmiotów fakultatywnych (150 godzin). Jako obowiązkowe realizowane są przedmioty: filozofia lub ekonomia, język obcy i statystyka oraz przedmioty kierunkowe, związane z dyscypliną, w której nadawane są stopnie naukowe – ochrona i kształtowanie środowiska lub geodezja i kartografia. Mają one na celu poszerzenia wiedzy społeczno-ekonomicznej oraz udoskonalenie znajomości języka i metod statystycznych niezbędnych w realizacji badań naukowych. W ramach przedmiotów fakultatywnych realizowane są warsztaty grantowe, metodologia i etyka badań naukowych oraz pedagogika z elementami dydaktyki i metodyka prowadzenia zajęć, a także seminarium doktoranckie. Celem tych zajęć doskonalenie warsztatu badawczego i organizacji badań oraz doskonalenie umiejętności dydaktycznych, a także przygotowanie do egzaminu doktorskiego. W programie studiów nie określono jasno zasad wyboru przedmiotów fakultatywnych, dlatego trudno ocenić, czy wszyscy doktoranci w taki samym stopniu osiągną zakładane w nich efekty kształcenia. W ramach praktyki dydaktycznej doktoranci są zobowiązani do uczestniczenia lub prowadzenia zajęć w wymiarze 90 godzin rocznie na II, III i IV roku studiów. Wprowadzony program studiów doktoranckich zapewnia zgodność efektów kształcenia z obszarem badawczym, stwarza możliwości zdobycia wiedzy z zakresu ochrony kształtowania środowiska lub geodezji i kartografii oraz dziedzin pokrewnych.

Zakładane efekty kształcenia obejmują efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji i zostały określone prawidłowo. Przewidziane w planie i programie studiów moduły i przedmioty zapewniają możliwość osiągnięcia zakładanych efektów. Treści przedmiotów realizowanych w programie studiów doktoranckich zapewniają uzyskanie zaawansowanej wiedzy w zakresie dyscyplin, w których te studia są prowadzone, a także umiejętności i kompetencji do pracy naukowo-dydaktycznej. Realizowane studia doktorskie umożliwiają także nabycie umiejętności dotyczących metodyki i metodologii prowadzenia badań naukowych oraz kompetencji społecznych odnoszących się do działalności naukowo-badawczej i społecznej roli uczonego. Doktoranci mają możliwość uczestniczenia w realizacji wielu grantów badawczych, zarówno finansowanych przez NCN i NCBR jak i z innych źródeł. Doktoranci podczas spotkania i w ankietach oceny studiów doktoranckich i wyrażali

pozytywnie opinie o programie i sposobie realizacji studiów doktoranckich, natomiast średnio oceniali stwarzanie możliwości publikacji.

Wydział posiada odpowiednią kadrę pracowników naukowo-dydaktycznych do prowadzenia zajęć na studiach doktoranckich i promowania doktorantów. Na studiach w dyscyplinie ochrona i kształtowanie środowiska zajęcia prowadzi 21 osób, w tym 8 z tytułem profesora, 11 ze stopniem doktora habilitowanego i 2 ze stopniem doktora, które reprezentują dyscypliny: ochrona kształtowanie środowiska (14 osób), matematyka (2 osoby) oraz architektura i urbanistyka, budownictwo, geodezja i kartografia, inżynieria rolna i biologia (po 1 osobie). Na studiach w dyscyplinie geodezja i kartografia zajęcia prowadzi 9 osób, w tym 2 z tytułem profesora, 6 ze stopniem doktora habilitowanego i 1 ze stopniem doktora, które reprezentują dyscypliny: geodezja i kartografia (osób) oraz matematyka (2).

Wizytowana jednostka dysponuje szeroką i dobrze wyposażoną bazą naukową oraz infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację badań i kształcenie doktorantów w dyscyplinach ochrona i kształtowanie środowiska oraz geodezja i kartografia, w których nadawane są stopnie naukowe. Szczególnie cennym elementem infrastruktury naukowo-dydaktycznej wydziału jest baza informatyczna obejmująca zasoby sprzętowe i specjalistyczne oprogramowanie. Pracownicy Wydziału i doktoranci mają dostęp do tych zasobów informatycznych z komputerów osobistych.

Studia doktoranckie na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji UP we Wrocławiu nie mają charakteru masowego, a prowadzone są głównie dla wykształcenia kadry na potrzeby rozwoju Wydziału. Studia w dyscyplinie ochrona i kształtowanie środowiska realizuje obecnie 25 doktorantów, w tym 8 doktorantów na I roku studiów. Z dniem 1 października 2012 roku studia rozpoczęło czterech doktorantów w dyscyplinie geodezja i kartografia. Zauważa się stosunkowo małą efektywność studiów ponieważ duża liczba doktorantów rezygnuje ze studiów z powodu podjęcia stałej pracy zawodowej lub sytuacji rodzinnej. Większość doktorantów przystępuje do obrony pracy doktorskiej w ciągu roku po ukończeniu studiów. Jest to często spowodowane koniecznością przedłużania badań (w tym realizacji grantów) i odbywaniem staży zagranicznych, w tym związanych z realizacją pracy doktorskiej.

Do pracy o charakterze badawczym przygotowują przede wszystkim opiekunowie naukowcy/promotorzy, podczas seminariów doktoranckich. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci podkreślali praktyczne doświadczenie i wiedzę, którą nabywają podczas prac w ramach zespołów badawczych. Dodatkowo pomocny jest przedmiot *Warsztaty grantowe i komercjalizacja wyników badań naukowych*, kończący się napisaniem

własnego projektu badawczego. Uczestnicy studiów trzeciego stopnia podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym stwierdzili, iż są wystarczająco przygotowywani do pracy o charakterze badawczym.

Wykłady wskazane w programie studiów doktoranckich dostarczają zaawansowanej wiedzy dotyczącej metodyki i metodologii prowadzenia badań naukowych. Tematy związane z powyższym zagadnieniem poruszane są m.in. w ramach zajęć *Metodologia i etyka badań naukowych*. Pod kątem metodologicznym przygotowują doktorantów również poszczególni opiekunowie naukowcy/promotorzy. Uczestnicy studiów trzeciego stopnia podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym stwierdzili, iż są wystarczająco przygotowywani metodologicznie do prowadzenia badań naukowych.

Przedmioty uwzględnione w programie studiów doktoranckich rozwijają kompetencje społeczne poprzez wykształcenie świadomości konieczności twórczego poszukiwania innowacyjnych rozwiązań, rozpowszechniania wiedzy, potrzeby ciągłego doksztalcania się i podnoszenia kompetencji zawodowych, a zwłaszcza śledzenia i analizowania najnowszych osiągnięć związanych z reprezentowaną dyscypliną naukową oraz uczyć przestrzegania zasad etyki zawodowej.

Program studiów trzeciego stopnia realizuje zagadnienia mające na celu kształtowanie kompetencji społecznych również poprzez kształcenie języków obcych – obowiązkowo 30 godzin. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów trzeciego stopnia stwierdzili, iż język obcy wprowadził nowy program studiów, przez co nie są w stanie określić jakości tych zajęć. Podkreślali, iż brak lektoratów rekompensuje im możliwość wyboru zajęć w języku obcym oraz seminaria, jednakże zajęcia z języka specjalistycznego z pewnością byłyby bardzo pomocne. W roku akademickim 2012/2013 doktoranci I roku, w ramach przedmiotu *Pracownia naukowa* uczestniczyli w tygodniowych warsztatach (Scientific Communication Workshops) prowadzonych w języku angielskim. Doktoranci uczestniczyli również w trzydniowych wykładach i warsztatach prowadzonych przez prof. Alaina Peetersa z Belgii, który jest uznanym autorytetem w dziedzinie badań środowiskowych. Uczestnicy warsztatów uzyskali certyfikaty.

Doktoranci zobowiązani są do udziału w wybranym cyklu wykładów lub kursów (w uzgodnieniu z opiekunem/promotorem) organizowanych na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu lub innej uczelni. Środowisko doktorantów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym pozytywnie oceniło dobór tych przedmiotów oraz podkreśliło możliwość ich realizowania również poza macierzystą uczelnią, zgodnie z zainteresowaniami naukowymi.

Program studiów przewiduje przedmioty: *Pedagogika z elementami dydaktyki* oraz *Metodyka prowadzenia zajęć*, które pozwalają doktorantom zdobyć wiedzę z zakresu nowoczesnych metod prowadzenia zajęć i przygotowują ich do samodzielnego prowadzenia zajęć. Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym doktoranci stwierdzili, iż czują się dobrze przygotowani do prowadzenia zajęć, cenią sobie zwłaszcza uwagi przekazywane im przez nauczycieli akademickich nadzorujących zajęcia. Dodatkowo, na co warto wskazać, w roku akademickim 2012/2013, na zakończenie kursu, odbyła się konferencja naukowo-metodyczna *Mistrzostwo pedagogiczne jako konieczna cecha wykładowcy uczelnianego*. Udział w organizacji konferencji i prezentacja referatu lub posteru były jedną z form zaliczenia przedmiotu.

Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów trzeciego stopnia pozytywnie wypowiedzieli się o możliwościach uczestnictwa w badaniach naukowych. Większość z nich miało okazję pracować w zespole badawczym lub prowadzić własny projekt, co dostarczyło im doświadczeń związanych z poznaniem uwarunkowań prawnych realizacji tych projektów oraz zagadnień związanych z komercjalizacją wyników badań i ochroną własności intelektualnej.

W Jednostce podejmowanych jest wiele działań o charakterze integrującym środowisko doktorantów w pracy naukowej, co skutkuje dużą ilością publikacji – samodzielnych lub wraz z pracownikami Wydziału. Doktoranci mają możliwość i są motywowani do publikowania wyników swoich badań w czasopismach uczelnianych i innych punktowanych czasopismach naukowych. Działania Wydziału w zakresie ułatwienia przygotowania publikacji naukowej zostały ocenione przez uczestników studiów trzeciego stopnia pozytywnie. Uzyskują oni niezbędną pomoc merytoryczną, nie tylko ze strony promotora, ale i innych pracowników naukowych.

Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym doktoranci pozytywnie ocenili kadre naukowo-dydaktyczną. Ich zdaniem jej dobór umożliwia osiągnięcie zakładanych celów kształcenia.

Działania Wydziału w zakresie ułatwienia przygotowania publikacji naukowej zostały ocenione przez uczestników studiów trzeciego stopnia pozytywnie. Uzyskują oni niezbędną pomoc merytoryczną, nie tylko ze strony promotora, ale i innych pracowników naukowych.

2) Aktualnie na Wydziale prowadzone są studia podyplomowe z zakresu „Wyceny nieruchomości” i „Zarządzania nieruchomościami i pośrednictwa w ich obrocie”. W latach 2006-2010 prowadzone były również studia podyplomowe z zakresu „Pośrednictwa w obrocie nieruchomościami” (4 edycje, ukończyło je 190 osób). Studia trwają dwa semestry, obejmują 320 godzin zorganizowanych zajęć dydaktycznych (wykładów i seminariów) i uwzględniają

wymagania związane z nabyciem uprawnień zawodowych. Warunki organizowania i realizacji studiów podyplomowych w uczelni reguluje Regulamin studiów podyplomowych w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu wprowadzony Uchwałą nr 20/2012 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 30 marca 2012 r.

Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji posiada wystarczającą bazę dydaktyczną dla potrzeb studiów podyplomowych (sala multimedialna dla 143 osób, sala komputerowa dla 40 osób, sala seminaryjna), odpowiednio wyposażoną (ekrany mobilne, rzutniki multimedialne, komputery, rzutnik pisma).

Studia podyplomowe „Wycena nieruchomości” trwają nieprzerwanie od 1992 r., ukończyło je już 1856 osób. Program studiów spełnia minimum określone w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych wymogów programowych dla studiów podyplomowych w zakresie wyceny nieruchomości, pośrednictwa w obrocie nieruchomościami oraz zarządzania nieruchomościami (Dz.U. Nr 117, poz. 786). Studia te przygotowują absolwentów do racjonalnego gospodarowania nieruchomościami, a w szczególności do określania ich wartości. Ukończenie studiów przygotowuje do pracy w jednostkach administracji samorządowej i rządowej, agencjach rozwoju, agencjach nieruchomości, firmach konsultingowych i doradczych oraz do prowadzenia własnych firm doradczych oraz wyceny nieruchomości. W ramach tych studiów słuchacze pozyskują wiedzę z prawa, makroekonomii, finansów i bankowości, funkcjonowania rynków nieruchomości, marketingu, zarządzania i budownictwa niezbędną do działalności w zawodach związanych z gospodarką nieruchomościami. Studia te są pierwszym etapem kształcenia do uzyskania licencji w zawodzie rzeczoznawcy majątkowego. Dalszym etapem jest odbycie rocznej praktyki u uprawnionych osób fizycznych lub instytucji.

Studia podyplomowe z zakresu „Zarządzania nieruchomościami i pośrednictwa w ich obrocie” uruchomiono w 2008 r. Do chwili obecnej studia ukończyło 417 osób. Przy tworzeniu programu tych studiów zapewniono spełnienie minimum określonego w ww. Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 7 czerwca 2010 r. (Dz.U. Nr 117, poz. 786). Studia te przygotowują absolwentów do racjonalnego gospodarowania nieruchomościami, a w szczególności do zarządzania nimi oraz pośredniczenia w ich obrocie. Tym samym przygotowują do pracy w jednostkach administracji samorządowej i rządowej, agencjach rozwoju, agencjach nieruchomości, firmach konsultingowych i doradczych oraz do prowadzenia własnych firm doradczych, pośrednictwa w obrocie nieruchomościami i zarządzania nieruchomościami. Wydział posiada odpowiednią kadre dydaktyczną do prowadzenia studiów podyplomowych oraz zatrudnia specjalistów zewnętrznych. Wykładowcami są osoby łączące doświadczenie

dydaktyczne z praktyką. Zajęcia na studiach podyplomowych „Wycena nieruchomości” prowadzi 3 profesorów, 12 doktorów oraz 8 magistrów, natomiast na studiach podyplomowych „Zarządzanie nieruchomościami i pośrednictwo w ich obrocie” 1 dr hab., 9 doktorów, 12 magistrów. Wykładowcy posiadający stopnie naukowe, oprócz dużego doświadczenia dydaktycznego, legitymują się również doświadczeniem praktycznym w zakresie rzeczoznawstwa majątkowego, pośrednictwa w obrocie nieruchomościami lub zarządzania nieruchomościami. Wykładowcy ze stopniem magistra posiadają ogromne doświadczenie praktyczne (przeważnie prowadzą własne przedsiębiorstwa związane z gospodarką nieruchomościami).

Słuchaczami studiów podyplomowych są zarówno osoby zgłaszające się indywidualnie z własnej inicjatywy, jak i delegowane przez pracodawców. Podczas spotkania w czasie wizytacji słuchacze wyrażali pozytywne opinie o programie i organizacji studiów podyplomowych.

Zgodnie z wymogiem art. 8a Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.) Wydział określił efekty kształcenia na studiach podyplomowych, dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz metody weryfikacji tych efektów (opracowanie przez słuchaczy zadań, opracowanie pracy studialnej, egzaminy cząstkowe, egzamin końcowy). W niemal wszystkich sylabusach (oprócz seminarium) jako metody oceny podano egzamin pisemny, w większości w formie testu. Jest to metoda pozwalająca zweryfikować głównie efekty w zakresie wiedzy, natomiast nie pozwala na dokonanie weryfikacji umiejętności i kompetencji Program z zakresu „Wyceny nieruchomości” opiera się na regulacjach ściśle określonych w rozporządzeniu Ministra Transportu i Infrastruktury z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych wymogów programowych dla studiów podyplomowych w zakresie wyceny nieruchomości, pośrednictwa w obrocie nieruchomościami oraz zarządzania nieruchomościami. Kierunek „Zarządzanie nieruchomościami i pośrednictwo w ich obrocie” nie został uruchomiony w bieżącym roku akademickim z uwagi na działania deregulacyjne w polskim systemie prawnym. Dotychczasowy program studiów spełnia minimum określone w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych wymogów programowych dla studiów podyplomowych w zakresie wyceny nieruchomości, pośrednictwa w obrocie nieruchomościami oraz zarządzania nieruchomościami

Dokumentacja studiów podyplomowych spełnia warunki formalne określone w przepisach prawa oraz regulacjach uczelnianych (m.in. określone zostały cele i efekty kształcenia oraz sposoby ich weryfikacji, punktacja ECTS, sylabusy przedmiotów etc.).

Na podstawie analizy dokumentacji prowadzonych studiów podyplomowych oraz wewnętrznych przepisów prawnych należy stwierdzić, że jednostka zapewnia efekty kształcenia na studiach podyplomowych zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, umożliwia nabycie uprawnień do wykonywania zawodu oraz zdobycie nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy. Liczba zajęć i godzin dydaktycznych w odniesieniu do dwóch analizowanych kierunków studiów podyplomowych odpowiada obowiązującym przepisom. Program i plan studiów umożliwia realizację celów kształcenia w założonym czasie trwania studiów. Dokumentacja studiów podyplomowych prowadzona jest w sposób prawidłowy..

3) Program studiów doktoranckich uchwała Rada Wydziału po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu doktorantów i podaje do wiadomości doktorantów na stronie internetowej Wydziału. We wrześniu 2013 roku, decyzją Rady Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji z dn. 23 września 2013, powołano komisję programową dla studiów doktoranckich, w której skład weszli samodzielni pracownicy naukowcy Wydziału (7 osób) oraz przedstawiciele pracodawców (2) i doktorantów (2).

Program studiów podyplomowych przygotowany był we współpracy z Ministerstwem Transportu i Infrastruktury, Stowarzyszeniem Rzecznawców Majątkowych we Wrocławiu, Dolnośląskim Stowarzyszeniem Pośredników w Obrocie Nieruchomościami; Dolnośląskim Stowarzyszeniem Zarządców i Administratorów Nieruchomości oraz wykładowcami. Są to studia interdyscyplinarne związane z kierunkami ekonomicznymi i technicznymi prowadzonymi na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu.

Oceniając udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia na studiach podyplomowych prowadzonych przez akredytowaną jednostkę warto podkreślić bardzo duży udział (przeszło 50%) praktyków wśród wykładowców na otwartym w bieżącym roku akademickim kierunku „Wycena nieruchomości”. Wykładowcy posiadają duże doświadczenie praktyczne w zakresie rzeczoznawstwa majątkowego, pośrednictwa w obrocie nieruchomościami lub zarządzania nieruchomościami, co wpływa (choć pośrednio) na proces określania efektów kształcenia.

Studia podyplomowe nie są objęte ewaluacją (nie wymaga tego także regulamin studiów podyplomowych), a ocena jakości kształcenia i jakości realizowanych działań dydaktycznych oraz kwestii organizacyjnych odbywa się w głównej mierze na podstawie

nieformalnych rozmów ze słuchaczami. Rozmowy te spełniają jednak swoją rolę, gdyż w ich wyniku przeprowadzone zostały m.in. zmiany w zakresie obsady dydaktycznej. Mimo to rekomendowane jest objęcie studiów podyplomowych systematyczną i sformalizowaną ewaluacją, np. w postaci realizacji ankiet audytoryjnych ze słuchaczami.

Zaangażowanie zewnętrznych wykładowców w osobach tzw. praktyków w realizację zadań dydaktycznych na studiach podyplomowych, stanowi niewątpliwy atut oferty edukacyjnej i istotny czynnik wpływający na wysoką jakość kształcenia na tych studiach. Ponadto czynnik ten stanowi także zachętę dla potencjalnych uczestników. Bezpośredni wpływ interesariuszy zewnętrznych na programy studiów podyplomowych prowadzonych przez akredytowaną jednostkę jest natomiast ograniczony specyfiką tychże studiów, wynikająca z regulacji rozporządzeń Ministra Transportu i Infrastruktury. Podobnie przedstawia się sytuacja w odniesieniu do weryfikacji efektów kształcenia, choć należy zaznaczyć obowiązkowe zajęcia praktyczne, które w pewnym stopniu (choć niewielkim ze względu na okres trwania) także mogą stanowić źródło weryfikacji efektów kształcenia.

Akredytowana jednostka w ramach prowadzonych studiów podyplomowych nie prowadzi także badań i ankietyzacji pracodawców, ani też nie pozyskuje w sposób sformalizowany opinii pracodawców na temat efektów i jakości kształcenia na studiach podyplomowych. Od interesariuszy zewnętrznych, podobnie jak od słuchaczy, informacje są pozyskiwane w głównej mierze dzięki osobistym i nieformalnym kontaktom oraz poprzez udział jako wykładowców osób o dużym doświadczeniu praktycznym.

Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągnięcia oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego na studiach podyplomowych należy ocenić jako **pełny**, ale rekomenduje się pewne uzupełnienia. Np. opracowanie koncepcji pozyskiwania informacji od pracodawców w zakresie weryfikacji efektów i oceny jakości kształcenia oraz sformalizowanie i uwzględnienie w wewnętrznych przepisach procesu ewaluacji wśród słuchaczy.

Uchwała nr 70/810/2013 Rady Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu wprowadziła obowiązujący wykaz efektów kształcenia na studiach doktoranckich (wcześniejszy określała uchwała nr 12/797/2012).

4) Uchwałami Rady Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu nr 12/797/2012 oraz 70/810/2013 Wydział wprowadził na studiach doktoranckich system ECTS. Przyjęto zasadę, że 1 pkt ECTS odpowiada 25 godzinom nakładu pracy doktoranta, a co najmniej połowa uzyskiwana jest w trakcie pracy z

udziałem pracowników naukowych prowadzących zajęcia, a także pracy z opiekunem naukowym i promotorem. W planie studiów doktoranckich uchwalonym w 2012 roku na rok akademicki 2012/2013 przyjęto łączną liczbę 48 (w dyscyplinie ochrona i kształtowanie środowiska) i 47 (w dyscyplinie geodezja i kartografia) punktów ECTS, w tym odpowiednio 6 i 5 punktów za moduły przedmiotów obowiązkowych, 28 za moduły przedmiotów fakultatywnych oraz 14 za praktyki dydaktyczne. Tym samym przyjęta liczba punktów ECTS spełniała wymagania Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011 r.

W planach studiów doktoranckich uchwalonych w 2013 roku dla obu dyscyplin zmniejszono łączną liczbę punktów ECTS do 35, tym samym nie jest spełniony wymóg określony w § 4. 1. Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych (Dz. U. nr 96 poz. 1169), aby łączny wymiar zajęć objętych programem całego toku studiów odpowiadał od 45 do 60 punktom ECTS.

W nowych planach studiów doktoranckich niejasna jest formuła realizacji przedmiotów fakultatywnych. W planach studiów z 2012 roku wprowadzono moduł obejmujący 5 przedmiotów fakultatywnych (28 pkt ECTS), w tym pracownię naukową (20 pkt ECTS) i seminarium doktoranckie (3 pkt ECTS). Nie określono jednak zasad wyboru tych przedmiotów. Warunek fakultatywności w zasadzie spełnia tylko pracownia naukowa (20 pkt ECTS), ponieważ opracowano dla niej kilka sylabusów przez różne osoby prowadzące. W module tym ujęto również takie przedmioty jak: *warsztaty grantowe i komercjalizacja wyników badań, metodologia i etyka badań naukowych oraz pedagogika z elementami dydaktyki*. Dla osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia wszyscy słuchacze powinni uczestniczyć w tych zajęciach, dlatego powinny one być obowiązkowe, a nie fakultatywne.

W najnowszych planach studiów doktoranckich z 2013 w module przedmiotów obieralnych usunięto pracownię naukową, natomiast zwiększono o 15 godzin wymiar przedmiotu *pedagogika z elementami dydaktyki* (3 pkt ECTS) oraz wprowadzono nowy przedmiot *metodyka prowadzenia zajęć* w wymiarze 30 godzin (2 pkt ECTS). Tym samym spełniony jest wymóg rozporządzenia aby zajęcia rozwijające umiejętności dydaktyczne lub zawodowe miały wymiar co najmniej 15 godzin (§ 4. 1.). Nie jest jednak spełniony wymóg określony w § 4. 2. Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kształcenia na studiach doktoranckich w uczelniach i jednostkach naukowych (Dz. U. nr 96 poz. 1169), aby wymiar zajęć fakultatywnych rozwijających umiejętności dydaktyczne lub zawodowe odpowiadał od 10 do 15 pkt ECTS.

Studia doktoranckie charakteryzują się znaczącą indywidualizacją poprzez wybór tematów prac doktorskich, promotorów oraz jednostek, w których realizowane są doktoraty, a także udział w różnych projektach badawczych. Doktoranci zobowiązani są także do udziału w wybranych wykładach lub kursach (w uzgodnieniu z opiekunem/promotorem) organizowanych na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu lub innych uczelniach.

Studenci i doktoranci mają możliwość uczestniczenia w wymianie i współpracy międzynarodowej, w tym udziału w konferencjach międzynarodowych oraz w wyjazdach na staże i praktyki zagraniczne. Mogą także uczestniczyć w wykładach i warsztatach prowadzonych przez gości z zagranicy przebywających w Uczelni i na Wydziale (np. *Scientific Communication Workshops*). Wprawdzie informacje o wyjazdach studentów i doktorantów w wyjazdach uczestniczyło zawarte w raporcie samooceny były dość lakoniczne i niepełne, jednak podczas wizytacji zostały one uszczegółowione i lepiej udokumentowane. W raporcie samooceny podano tylko dane dotyczące wyjazdów w ramach programów LLP Erasmus oraz Tempus EFA, natomiast nie wykazano żadnych wyjazdów studentów i doktorantów w ramach kilkunastu umów międzynarodowych o współpracy, które Wydział ma podpisane. Podczas wizytacji udokumentowano wiele wyjazdów studentów z referatami na konferencje oraz na obozy naukowe w ramach działalności kół naukowych (m.in. International Geodetic Students Meeting w Zagrzebiu 2010, Geoforum 2010, wymiana z Politechnika Lwowską, konferencja w Petersburgu, Geoforum 2011, International Geodetic Students Meeting w Newcastle 2011, obóz naukowy na Krymie 2011, konferencja w Sankt Petersburgu 2011, International Geodetic Students Meeting w Jaén 2012, wyjazd naukowy do Lwowa 2012). Uczelnia i Wydział przywiązują również dużą wagę do wyjazdów doktorantów za granicę, czego dowodem jest wprowadzenie wymogu odbycia stażu/praktyki w wymiarze 6 miesięcy przy zatrudnianiu nowych pracowników naukowo-dydaktycznych. Wydział stwarza możliwość wyjazdów doktorantów i wspiera je finansowo, choć nie ma to charakteru systemowego i odbywa się na podstawie decyzji Dziekana. Zgodnie z zapisem art. 8a Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.) Wydział wprowadził na studiach podyplomowych system ECTS i przyjął, że dla realizowanych obecnie studiów podyplomowych łączna liczba punktów ECTS wynosi 60. Określając liczbę punktów ECTS uwzględniono nakład pracy słuchacza wynikający z bezpośredniego kontaktu z wykładowcą (zajęcia zorganizowane), przygotowania pracy studialnej i egzaminu dyplomowego. Przyjęto, że 1 punkt ECTS odpowiada 25 godz. Uzupełnienia wymaga określenie wymiaru czasu pracy własnej studenta w ramach poszczególnych modułów/przedmiotów.

Opierając się na informacjach zawartych w raporcie samooceny oraz uzyskanych podczas wizytacji można stwierdzić, że Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji posiada system umożliwiający ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. System ten jest przejrzysty i powszechnie dostępny, głównie na stronach internetowych Wydziału i Uczelni, a także w formie dokumentów drukowanych w dziekanacie oraz u kierowników studiów doktoranckich i podyplomowych.

Serwis internetowy Uczelni (pod adresem www.up.wroc.pl) zawiera m.in. uchwały senatu, zarządzenia rektora, pisma okólne rektora, obwieszczenia rektora, zarządzenia kanclerza, komunikaty kwestora, regulaminy i instrukcje, wzory druków, a także plany zajęć, terminarze dotyczące organizacji roku akademickiego i bieżące informacje nt. wydarzeń na uczelni. Wydział ma własną stronę internetową (www.aqua.up.wroc.pl), gdzie w zakładce 'Dydaktyka' udostępnia szczegółowe informacje o kierunkach i formach studiów, programach wszystkich rodzajów studiów, systemie ECTS. Dostęp do informacji może się z zewnątrz z komputerów stacjonarnych oraz z każdego dowolnego miejsca na terenie Uczelni dzięki funkcjonowaniu na jej terenie technologii łączności bezprzewodowej wi-fi.

Zasady weryfikacji efektów kształcenia studentów i słuchaczy określone są szczegółowo w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Na Wydziale stosowany jest powszechnie spotykany system weryfikacji efektów kształcenia za pomocą kolokwii i sprawdzianów, zaliczeń i egzaminów, recenzji prac dyplomowych i egzaminu dyplomowego. Zasady oceniania a także szczegółowe warunki zaliczenia przedmiotu, semestru, roku akademickiego określa Regulamin studiów, natomiast dodatkowo na Wydziale wprowadzono Regulamin przeprowadzania egzaminów dyplomowych.

Weryfikacja efektów kształcenia na studiach III stopnia jest dokonywana za pomocą karty oceny doktoranta i obejmuje zaliczenie przedmiotów objętych programem studiów, zrealizowane zajęcia dydaktyczne (praktyka dydaktyczna) i ich ocenę, sprawozdanie z przebiegu pracy naukowej (postępy w realizacji pracy doktorskiej), inne formy aktywności naukowej, dorobek naukowy, uzyskane granty i staże naukowe. Efekty kształcenia w ramach realizacji programu studiów doktoranckich są weryfikowane za pomocą egzaminów i zaliczeń modułów/przedmiotów przewidzianych w planie studiów, a skala ocen jest określona w Regulaminie Stacjonarnych Studiów Doktoranckich w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu. Ukończenie studiów doktoranckich następuje wraz z uzyskaniem stopnia naukowego doktora.

Doktoranci są włączani w prace nad określaniem ilości punktów ECTS, byli aktywnymi członkami powołanego w tym celu zespołu (Protokół z dnia 6 grudnia 2011 r. ze spotkania w

sprawie punktów ECTS oraz programu studiów doktoranckich). Obecnie mają możliwość wypowiedzenia się i weryfikacji punktacji ECTS w ramach powołanej, decyzją Rady Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji, rady programowej dla studiów doktoranckich.

5) Opierając się na informacjach zawartych w raporcie samooceny oraz uzyskanych podczas wizytacji można stwierdzić, że Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji posiada system umożliwiający ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. System ten jest przejrzysty i powszechnie dostępny, głównie na stronach internetowych Wydziału i Uczelni, a także w formie dokumentów drukowanych w dziekanacie oraz u kierowników studiów doktoranckich i podyplomowych.

Serwis internetowy Uczelni (pod adresem www.up.wroc.pl) zawiera m.in. uchwały senatu, zarządzenia rektora, pisma okólne rektora, obwieszczenia rektora, zarządzenia kanclerza, komunikaty kwestora, regulaminy i instrukcje, wzory druków, a także plany zajęć, terminarze dotyczące organizacji roku akademickiego i bieżące informacje nt. wydarzeń na uczelni. Wydział ma własną stronę internetową (www.aqua.up.wroc.pl), gdzie w zakładce 'Dydaktyka' udostępnia szczegółowe informacje o kierunkach i formach studiów, programach wszystkich rodzajów studiów, systemie ECTS. Dostęp do informacji może się z zewnątrz z komputerów stacjonarnych oraz z każdego dowolnego miejsca na terenie Uczelni dzięki funkcjonowaniu na jej terenie technologii łączności bezprzewodowej wi-fi.

Zasady weryfikacji efektów kształcenia studentów i słuchaczy określone są szczegółowo w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Na Wydziale stosowany jest powszechnie spotykany system weryfikacji efektów kształcenia za pomocą kolokwiów i sprawdzianów, zaliczeń i egzaminów, recenzji prac dyplomowych i egzaminu dyplomowego. Zasady oceniania a także szczegółowe warunki zaliczenia przedmiotu, semestru, roku akademickiego określa Regulamin studiów, natomiast dodatkowo na Wydziale wprowadzono Regulamin przeprowadzania egzaminów dyplomowych.

Weryfikacja efektów kształcenia na studiach III stopnia jest dokonywana za pomocą karty oceny doktoranta i obejmuje zaliczenie przedmiotów objętych programem studiów, zrealizowane zajęcia dydaktyczne (praktyka dydaktyczna) i ich ocenę, sprawozdanie z przebiegu pracy naukowej (postępy w realizacji pracy doktorskiej), inne formy aktywności naukowej, dorobek naukowy, uzyskane granty i staże naukowe. Efekty kształcenia w ramach realizacji programu studiów doktoranckich są weryfikowane za pomocą egzaminów i zaliczeń modułów/przedmiotów przewidzianych w planie studiów, a skala ocen jest określona w

Regulaminie Stacjonarnych Studiów Doktoranckich w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu. Ukończenie studiów doktoranckich następuje wraz z uzyskaniem stopnia naukowego doktora.

Słuchacze studiów podyplomowych mają również dostęp do programów studiów na stronie Wydziału ogólnodostępnej, natomiast w systemie kodowanym mają dostęp do materiałów dydaktycznych udostępnianych przez prowadzących kilka dni przed planowanym zjazdem. Efekty kształcenia na studiach podyplomowych są weryfikowane za pomocą egzaminów cząstkowych z poszczególnych modułów/przedmiotów, zaliczenia seminarium, pozytywnej oceny pracy studialnej oraz egzaminu końcowego. Wskazane jest szersze wprowadzenie metod weryfikujących umiejętności i kompetencje społeczne.

Zakładane w ramach studiów efekty kształcenia są dostępne na stronie internetowej Wydziału. Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym doktoranci wykazali się ich znajomością. W programach studiów są określone sposoby weryfikacji efektów kształcenia. Wszystkie przedmioty kończą się egzaminem lub zaliczeniem na ocenę. Zasady zaliczenia przedmiotu są ustalane i przekazywane doktorantom przez prowadzącego zajęcia oraz rozpisane w sylabusie danego przedmiotu. Sposoby weryfikacji są adekwatnie dobrane do zakładanych efektów i stanowią je, w zależności od przedmiotu, ocena z egzaminu pisemnego lub ustnego, ocena wymaganego projektu, ocena opiekuna/promotora zasadności planowanych badań, ocena zrealizowanych badań i prowadzonych dyskusji, ocena prezentowanych badań na podstawie prezentacji i dyskusji podczas seminarium, postępów w realizacji pracy, ocena skuteczności pisanych projektów badawczych. Co semestr uczestnicy studiów trzeciego stopnia zobowiązani są złożyć sprawozdanie ze swojej działalności (wypełniając „kartę oceny doktoranta”), gdzie wykazują się postępami w realizacji programu studiów, pracy badawczej, pracy doktorskiej oraz oceniani są przez opiekuna naukowego/promotora z przebiegu pracy naukowej i przeprowadzonych zajęć dydaktycznych. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci wyrazili pozytywną opinię o systemie oceniania i weryfikacji zakładanych efektów kształcenia.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska prowadzi studia doktoranckie w dwóch dyscyplinach naukowych: ochrona i kształtowanie środowiska (w dziedzinie nauk rolniczych) oraz geodezja i kartografia (w dziedzinie nauk technicznych). Wydział

określił efekty kształcenia dla studiów III stopnia i stwarza możliwości ich osiągnięcia, posiada odpowiednią kadre i zapewnia bazę naukowo-badawczą i dydaktyczną. Pod względem merytorycznym program i efekty kształcenia nie budzą zastrzeżeń, natomiast doprecyzowania wymaga formuła realizacji modułów fakultatywnych (obieralnych) i określenie jasnych zasad ich wyboru i jej dostosowanie do wymogów Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. Kryterium zapewnienia efektów kształcenia na studiach doktoranckich jest dobrze realizowane

2) Wydział prowadzi studia podyplomowe ukierunkowane na zapotrzebowanie rynku pracy oraz umożliwiające nabycie uprawnień zawodowych w zakresie rzeczoznawcy majątkowego lub zarządcy nieruchomości. Studia cieszą się dużym zainteresowaniem i dobrą opinią. Jednostka zapewnia odpowiednią bazę dydaktyczną oraz kadre własnych wykładowców posiadających duże doświadczenie dydaktyczne i praktyczne, a także specjalistów zewnętrznych posiadających duże doświadczenie zawodowe w zakresie tematyki studiów podyplomowych. Został prawidłowo określony program studiów i zdefiniowane efekty kształcenia, a sposób realizacji zajęć umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów. Jednostka zapewnia efekty kształcenia na studiach podyplomowych zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, umożliwia nabycie uprawnień do wykonywania zawodu oraz zdobycie nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy w stopniu pełnym. Liczba zajęć i godzin dydaktycznych w odniesieniu do dwóch analizowanych kierunków studiów podyplomowych odpowiadają obowiązującym przepisom. Program i plan studiów umożliwia realizację celów kształcenia w założonym czasie trwania studiów. Dokumentacja studiów podyplomowych prowadzona jest w sposób prawidłowy.

3) W procesie opracowania programów studiów oraz określania efektów kształcenia uczestniczyli interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni – studenci, nauczyciele akademicy, doktoranci i słuchacze studiów podyplomowych. Odbywało się to głównie poprzez opiniowanie planów i programów studiów przez samorzady oraz poprzez udział studentów i doktorantów w ciałach kolegialnych. Program studiów podyplomowych został opracowany we współpracy z organizacjami zawodowymi i stowarzyszeniami pracodawców. W latach 2012-2013 powołano rady programowe dla kierunków i poziomów kształcenia i oraz komisje ds. jakości kształcenia, w których zapewniono formalny udział przedstawicieli studentów i doktorantów oraz pracodawców. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągnięcia oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia prowadzonego na

studiach podyplomowych należy ocenić jako bardzo istotny ale rekomenduje się pewne uzupełnienia. Np. opracowanie koncepcji pozyskiwania informacji od pracodawców w zakresie weryfikacji efektów i oceny jakości kształcenia oraz sformalizowanie i uwzględnienie w wewnętrznych przepisach procesu ewaluacji wśród słuchaczy.

4) Wydział wprowadził system ECTS na studiach doktoranckich i podyplomowych, i przyjęta liczba punktów na ogół odzwierciedla nakłady pracy studenta/słuchacza i jest proporcjonalna do osiągniętych efektów kształcenia. Doprecyzowania wymaga liczba punktów ECTS i jej dostosowanie do wymogów Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r., w tym również bardziej czytelne zdefiniowanie punktów ECTS za przedmioty fakultatywne i umożliwienie większej indywidualizacji studiów w ramach realizowanego programu. Wskazane jest lepsze dokumentowanie systemowe udziału doktorantów we współpracy międzynarodowej.

5) Uczelnia i Wydział mają prawidłowo skonstruowany system oceny zakładanych celów i efektów kształcenia, który jest opisany w wewnętrznych regulacjach uczelnianych i wydziałowych, w szczególności w regulaminach studiów. Szczegółowe zasady zawarte są w sylabusach przedmiotów. Informacje te dostępne są wszystkim uczestnikom procesu kształcenia na stronie internetowej Uczelni lub Wydziału, w dziekanacie, u kierowników studiów lub prowadzących zajęcia. Zastosowany system weryfikacji i oceniania efektów kształcenia na ogół nie budzi zastrzeżeń). Udoskonalenia wymagają jedynie metody weryfikacji efektów kształcenia na studiach podyplomowych.

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę dla realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

1) Wizytowana jednostka posiada właściwą strukturę kadry naukowo-dydaktycznej do prowadzenia kierunków studiów do których posiada uprawnienia. Wg stanu na czas wizytacji jednostka posiada zatrudnionych 189 nauczycieli akademickich w tym: 22 z tytułem profesora, 24 z tytułem doktora habilitowanego, 121 ze stopniem doktora oraz 25 pozostałych. Nauczyciele ci zapewniają właściwe pokrycie obszarów kształcenia i stopni dla których określono efekty kształcenia. Dla wszystkich prowadzonych kierunków kształcenia (7 kierunków studiów pierwszego stopnia: architektura krajobrazu, budownictwo, geodezja i kartografia, gospodarka przestrzenna, inżynieria bezpieczeństwa, inżynieria i gospodarka wodna, inżynieria środowiska oraz 5 kierunków drugiego stopnia: architektura krajobrazu, budownictwo, geodezja i kartografia, inżynieria i gospodarka

wodna, inżynieria środowiska). Kadra jednostki jest interdyscyplinarna, dlatego umożliwia prowadzenie kształcenia jednorodnego (w ramach określonego kierunku) oraz wielkoobszarowego (w ramach różnych dyscyplin naukowych) i tak w jednostce się dzieje.

Przeprowadzona wizytacja daje podstawę do stwierdzenia, że kadra jest dobierana w sposób umożliwiający rozwój wydziału wg przyjętej strategii Uczelni i Wydziału do roku 2020. Rozwój kadry jest stymulowany przez programy realizowane w jednostce np. nagradzania (zarządzenie rektora nr 22/2012 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 8 lutego 2012 roku w sprawie przyznawania zwiększonego wynagrodzenia pracownikom) w 3 kategoriach: naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej.

W działalności dydaktycznej jednostki (zwłaszcza na kierunkach technicznych), zatrudniani są nauczyciele akademicki, którzy posiadają wiedzę praktyczną (np. prowadzą działalność gospodarczą). Często nauczyciele ci uzyskali negatywną ocenę (niewielki dorobek naukowy) stąd nastąpiło ich przesunięcie ze stanowisk naukowo-dydaktycznych na dydaktyczne. Wg oceny zespołu jest to forma właściwego postrzegania polityki kadrowej prowadzonej przez jednostkę z uwagi na ogólnoakademicki profil kształcenia.

Zasady i metody doboru kadry naukowo- dydaktycznej do potrzeb wynikających z prowadzonego kształcenia i badań naukowych realizowane są przez jednostki (instytuty) prowadzące poszczególne kierunki.. Przejawia to się działaniami w kilku obszarach:

- podwyższania kwalifikacji nauczycieli akademickich w ramach posiadanych uprawnień przez wydział,
- podwyższania kwalifikacji nauczycieli akademickich w ośrodkach poza macierzystą jednostką (m. in. współpraca z Politechniką Wrocławską, AGH w Krakowie, UWM w Olsztynie),
- podwyższania kompetencji wydziału (nowe uprawnienia do nadawania stopni i tytułów naukowych),
- ogłaszanie konkursów o zatrudnienie na stanowiska wymagające uzupełnień.

Wydział wprowadził metody kształcenia na odległość. Kilka przedmiotów realizowanych jest częściowo tymi technikami. Według opinii zespołu oceniającego powstałej na podstawie analizy dostępnego materiału, wywiadu z pracownikami centrum kształcenia na odległość, słuchaczami wszystkich stopni i kierunków kwalifikacje poziom kompetencji osób zaangażowanych w tą formę kształcenia jest bardzo duży.

Pozostali pracownicy wydziału (administracyjno-techniczni) dobrze wspierają realizację zakładanych przez wydział celów w ramach prowadzonej dydaktyki, badań oraz

projektów. Spotkania Zespołu Oceniającego z nimi potwierdziły ich duży poziom kompetencji, świadomości powierzonych zadań i obowiązków i ich wpływu na działalność wydziału.

Kadra i jej kompetencje (w tym jakość wykonywanych zadań) jest poddawana w jednostce weryfikacji. Kadra oceniana jest przez studentów (np. ankiety), poddawana hospitacji, oceniana wewnętrznie. Zespół oceniający pozyskał dowody (np. zmiana stanowiska zatrudnienia, zmiana zakresu zadań) świadczące o działaniach podejmowanych przez władze w wyniku, których jakość kadry zostaje zwiększana. Formą kształtowania pożądanych kompetencji (polityki kadrowej) jest wprowadzenie proceduralnych wymagań np. konieczności posiadania minimalnie 6-miesięcznego stażu zagranicznego dla stanowiska adiunkta. Z tego tytułu asystenci lub doktoranci, którzy planują kontynuację pracy w jednostce, wykazują wzmożone zainteresowanie wyjazdami zagranicznymi. Przejawem właściwych kroków podejmowanych przez jednostkę odpowiednio kształtujących strukturę kompetencji dla aktualnie podejmowanych lub planowanych zadań są wewnętrzne szkolenia. Dla przykładu tylko certyfikowany (przez jednostkę) pracownik może prowadzić zajęcia z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość. Dla osób prowadzących zajęcia w języku angielskim oferowane są doszkalające kursy językowe. Jednostka prowadzi równoległe z procesem zmian w profilu dydaktycznym poszerzanie kwalifikacji własnej kadry dydaktycznej oraz uzupełnianie brakującej kadry.

Wydział posiada kadre, której liczba i poziom kwalifikacji zapewnia właściwą realizację zakładanych celów kształcenia.

2) Jednostka wśród najważniejszych kierunków rozwoju wymienia modernizację bazy naukowej. Mimo to, wizytowany wydział już teraz posiada bardzo dobrze wyposażoną bazę naukową oraz infrastrukturę dydaktyczną. Wyposażenie wielu pracowni i laboratoriów powstało dzięki bardzo owocnej współpracy z ośrodkami zagranicznymi, aparatura zgromadzona w tych laboratoriach nie odbiega od standardów przejętych w wiodących ośrodkach zagranicznych, a nawet według opinii eksperta międzynarodowego często przewyższa wspomniane standardy. Pozwala ona na właściwą realizację celów kształcenia na wszystkich kierunkach, a także realizację badań odpowiednio do dyscyplin naukowych z zakresu których prowadzone są prace i nadawane stopnie naukowe. Baza dydaktyczno-naukowa wydziału obejmuje: 10 sal wykładowych, 11 sal ćwiczeniowych, 12 laboratoriów i pracowni. Ponadto do dyspozycji Wydziału, dla realizacji zajęć dydaktycznych, corocznie

przydzielane są sale z bazy dydaktyczno-naukowej innych wydziałów i jednostek pozawydziałowych uczelni.

Zespół oceniający szczególnie wysoko ocenia znajdujące się w dyspozycji wydziału obiekty dydaktyczne, laboratoria i obiekty doświadczalne. Ich wyposażenie oraz możliwości wykorzystania przy udziale profesjonalnej kadry stwarzają wybitnie dogodne warunki do kształtowania zakładanych efektów kształcenia. Spośród wszystkich znajdujących się w dyspozycji wydziału laboratoriów, obserwatoriów i pracowni na wymienienie zasługują:

- obserwatorium agro-hydrometeorologiczne w Swojcu,
- pracownie fotogrametryczne i GISu,
- laboratorium technologii geodezyjnych,
- laboratoria szat roślinnych i „zielonego dachu”,
- pracownie rzeźby, malarstwa i rysunku,
- projektowania krajobrazu,
- technologii wody i ścieków,
- laboratorium wodne im. Prof. Juliana Wołoszyna
- chemiczne,
- geotechniczne
- laboratoria instytutu budownictwa.

Powyższe laboratoria i pracownie są wyposażone w bardzo nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne w liczbie umożliwiającej realizację zajęć dydaktycznych w bardzo dobrych warunkach. Dodatkowo umożliwiają one prowadzenie zaawansowanych badań i obserwacji. Posiadane urządzenia i aparatura są atestowane i certyfikowane. Zakupy i doposażenia obserwatoriów oraz stacji badawczo-dydaktycznych realizowane są w ramach posiadanych środków oraz projektów unijnych. Wydział planuje dalsze udoskonalanie swojej infrastruktury. W perspektywie roku (2014) wydział ukończy budowę nowego budynku - centrum Geo-Info-Hydro, który dodatkowo poprawi jakość dysponowanej infrastruktury. Jest to budynek o powierzchni około 8 000 m² w którym zlokalizowane będą: sale laboratoryjne: geotechniczna i geodezyjna, sale komputerowe, pracownia projektowa, pokoje dla pracowników, sale dydaktyczno-seminaryjne, biblioteka i inne. Sale wykładowe wydziału wyposażone są w sprzęt multimedialny (rzutniki, nagłośnienie itd.). Sale najczęściej są zbudowane w układzie kinowym, posiadają dobre nasłonecznienie i klimatyzację. Największa z nich posiada kilkaset miejsc. Infrastruktura wydziału dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Oprócz własnych laboratoriów i sal wykładowych Wydział aktywnie współpracuje z innymi ośrodkami naukowymi i naukowo-technicznymi na terenie Wrocławia co skutkuje np. patentami i zgłoszeniami patentowymi przygotowanymi z naukowcami a innych ośrodków

np. z Politechniki Wrocławskiej. Uzupełnieniem infrastruktury dydaktycznej jest infrastruktura informatyczna. Zapewnia ona swobodny dostęp studentom do internetu, baz danych nauki, a także umożliwia prowadzić obróbkę danych na komputerach/serwerach o bardzo dużej mocy obliczeniowej. Wydział przeznaczył w ostatnich latach znaczne środki na komputeryzację, w tym na budowę infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia na odległość. Z funduszu zasadniczego uczelni na ten cel tylko w roku 2012 przeznaczono 400 tys. PLN.

Wydział zapewnia studentom dostęp do Biblioteki Uniwersytetu w zakresie zasobów naukowych i dydaktycznych. Księgozbiór obejmuje ok 215.000 woluminów książek, czasopism oraz zbiorów specjalnych. Biblioteka zapewnia dostęp do wirtualnej biblioteki nauki. Wydział dysponuje dodatkowo własną czytelnią zlokalizowaną w siedzibie wydziału.

3) polityka finansowa jednostki zapewnia stabilność jej rozwoju.

Polityka finansowa wizytowanej jednostki nie budzi zastrzeżeń. Obowiązujące w tej materii zasady oparte są na prawie krajowym i zostały wdrożone zarządzeniem Rektora UP we Wrocławiu nr 254/2009. Nad prawidłowym prowadzeniem polityki finansowej zwłaszcza dot. rozwoju i stabilności kadry czuwa dziekan wydziału. Dysponuje on środkami, które pochodzą z funduszu centralnego uczelni, a także odpisami od narzutów bezpośrednich realizowanych projektów. Procedury polityki finansowej na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji oparte są na:

- corocznym podziale środków finansowych na początku roku na poszczególne jednostki organizacyjne zgodnie z ustalonymi przez radę wydziału zasadami. Zasady te w części dotyczącej dotacji na utrzymanie potencjału badawczego jednostki uwzględniają punktację za działalność naukową według kryteriów ustalonych przez MNiSW. Dziekan przedstawia propozycje podziału środków finansowych Wydziałowej Komisji Finansowej. Stosowne zasady zostały wprowadzone uchwałami Rady Wydziału,
- corocznym podziale środków finansowych przeznaczonych na dotację celową na badania i rozwój naukowy uczestników studiów doktoranckich i pracowników wydziału nieposiadających stopnia doktora lub doktora habilitowanego. Zasady trybu postępowania podczas podziału tych środków zostały wprowadzone także uchwałami Rady Wydziału.

Polityka finansowa Wydziału jest stabilna i zapewnia realizację wszystkich zakładanych celów w obszarze kształcenia i badań naukowych. Podstawowym źródłem finansowania tych działań jest dotacja dydaktyczna oraz dotacja na utrzymanie potencjału badawczego i rozwój młodej kadry.

Uzupełnieniem środków pochodzących z dotacji są środki finansowe pozyskiwane przez zespoły badawcze na realizację projektów (NCN, unijne i regionalne źródła finansowania). Część narzutów ogólnouczelnianych z realizacji tych projektów zasila budżet wydziału. Środki te kierowane są na rozwój kadry.

Przeprowadzone wywiady z władzami, pracownikami i doktorantami wydziału potwierdziły prowadzenie właściwej polityki finansowej na wydziale i uwzględnienie w niej zadań projakościowych.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego wzorowa

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Kadra jednostki, jej liczba i poziom kompetencji zapewnia realizację wszystkich zakładanych celów działalności jednostki.

- 2). Jednostka dysponuje bardzo dobrą infrastrukturą, która umożliwia osiągnięcie zakładanych celów kształcenia.

- 3) Polityka finansowa jednostki jest dobra i zapewnia jej prawidłowe funkcjonowanie i rozwój.

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Wizytowana jednostka prowadzi szerokie badania i prace naukowe. Prace te są ściśle związane z obszarami, dziedzinami i dyscyplinami naukowymi w ramach których prowadzone są studia. Wyniki prac są ważne dla rozwoju i działalności jednostki. W ramach prowadzonych badań można wskazać także prace istotne dla interesu publicznego zwiększające ogólne bezpieczeństwo krajowego (np. prace związane z budową aktywnych sieci geodezyjnych). Wyniki prac badawczych często są patentowane i kończą się wdrożeniami.

Tematyka prowadzonych badań została określona w strategii rozwoju wydziału do 2020 roku i obejmuje następujące tematy:

- modelowanie procesów hydrologicznych i hydraulicznych,
- procesy obiegu wody w systemie gleba-roślina-atmosfera oraz kształtowanie jakości środowiska,
- monitoring zjawisk naturalnych i antropogenicznych z wykorzystaniem technik satelitarnych, geodezyjnych i fotogrametrycznych oraz kartografii i systemów geoinformatycznych,
- inżynieria, kształtowanie i ochrona krajobrazu,

- planowanie i gospodarowanie przestrzenią obszarów wiejskich,
- bezpieczeństwo i trwałość budowli,
- kształtowanie ilości i jakości zasobów wodnych oraz ich optymalne wykorzystanie.

Dodatkowo podejmowane są przez jednostkę działania prowadzące do zapewnienia wysokiej jakości prowadzonych badań poprzez:

- podniesienie standardu laboratoriów i stacji badawczo-dydaktycznych,
- zakupy aparaturowe,
- zakupy oprogramowania,
- zwiększanie innowacyjności badań,
- nawiązywanie współpracy ze środowiskiem biznesowym, prowadzenie badań zamawianych przez podmioty gospodarcze.

Szczegółowa tematyka badań jest ściśle związana z regionem i możliwościami ich finansowania. Stąd też badania i prace rozwojowe realizowane są w zakresie tematyki ujętej w planach RPO Dolnego Śląska, WFOŚiGW we Wrocławiu oraz w konkursach ogłaszanych przez NCN oraz NCBiR.

Pewnym ograniczeniem zakresu prowadzonych badań naukowych, które wynikają ze specyfiki Wydziału jest ich ukierunkowanie na badania stosowane.

Na uwagę zasługuje fakt wzrostu zainteresowania podmiotów gospodarczych badaniami realizowanymi na Wydziale. W konkretnych przypadkach podmioty otoczenia gospodarczego wdrażają opracowane w jednostce rozwiązania oraz wprowadzają na rynek gotowe produkty.

Wyniki prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia. Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym wskazywali konkretne przedmioty na których prowadzący wykorzystują aktualne wyniki prowadzonych badań. Wydaje się jednakże, iż świadomość studentów w zakresie obszarów i dziedzin naukowych, możliwości i zakresu prowadzenia badań, znaczenia badań naukowych i ich wpływu na jakość kształcenia powinna być zwiększona. Studenci z kolei chcieliby być bardziej zaangażowani w badania, oczekują zachęt i większego motywowania. Jednocześnie zespół oceniający pozyskał bardzo wiele dowodów w jednostce i od nauczycieli akademickich dotyczących zaangażowania studentów w prace badawcze. Studenci uczestniczą w realizacji projektów, prowadzą obserwacje np. na stanowiskach badawczych „zielonego dachu”, czy laboratorium geotechnicznego, uczestniczą w organizacji konferencji i seminariów, organizacji akcji popularno-naukowych (np. szalona noc naukowa: studenci spotykają się o godzinie 1800 i prezentują wykłady popularno-naukowe).

Przejawem właściwego zaangażowania studentów w działalność naukową jest działalność kół naukowych (przy czym dotyczy to właściwie studentów studiów

stacjonarnych). Niektóre koła działają w jednostce ponad 50 lat! Formy działalności kół są bardzo szerokie. Cyklicznie wszystkie koła w dzień aktywności studenckiej prezentują się na holu głównym wydziału. Najlepsze koła dostają nagrody finansowe oraz prawo do udziału/organizacji obozów. Wszystkie koła posiadają własne budżety (10-15 tys. PLN). Koła współpracują ze sobą w realizacji wspólnych przedsięwzięć np. koło na kierunku geodezja i kartografia przygotowuje plany/mapy obiektów wymagających rewitalizacji (forty), a koło planowania przestrzennego opracowuje projekty zagospodarowania. Koło to organizuje także letnią szkołę – innowacyjne technologie w planowaniu rozwoju gminy, na którą zapraszani są studenci innych uczelni.

Jednostka stwarza dogodne warunki do prowadzenia badań doktorantom. Doktoranci angażowani są w realizację projektów naukowych w ramach zespołów oraz pracy indywidualnej. Dodatkowo zachęceni są do wyjazdów zagranicznych na staże. Doktoranci mogą prezentować wyniki prac na seminariach organizowanych cyklicznie zgodnie z przyjętym harmonogramem. Biorą udział w konferencjach krajowych i zagranicznych.

O istniejącym w jednostce potencjale i możliwościach prowadzenia w jednostce badań naukowych świadczą przykłady częstych wizyt roboczych pracowników naukowych z innych uczelni np. Politechniki Wrocławskiej, Politechniki Szczecińskiej, AGH, Uniwersytetu Jagiellońskiego i innych. Zwraca również uwagę aktywna współpraca międzynarodowa Wydziału, który ma podpisane wiele umów z instytutami i uczelniami zagranicznymi i realizuje wspólne tematy badawcze. Rekapitulując zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdził, iż jednostka prowadzi badania zgodne z profilami prowadzonych studiów. Wyniki tych badań są wykorzystywane w procesie kształcenia. Badania jednakże mogą zostać zintensyfikowane. Świadczy o tym ocena działalności naukowej jednostki dokonana przez MNiSW z dnia 30 września 2013, która uzyskała kategorię naukową B.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Badania naukowe prowadzone przez jednostkę są zgodne z zakresem prowadzonej działalności, są właściwie wykorzystywane i umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów kształcenia. Wizytowana jednostka prowadzi szerokie badania i prace naukowe. Prace te są ściśle związane z obszarami, dziedzinami i dyscyplinami naukowymi w ramach których prowadzone są studia. Wyniki prac są ważne dla rozwoju i działalności jednostki. Szczegółowa tematyka badań jest ściśle związana z regionem i możliwościami ich

finansowania. Stąd też badania i prace rozwojowe realizowane są w zakresie tematyki ujętej w planach RPO Dolnego Śląska, WFOŚiGW we Wrocławiu oraz w konkursach ogłaszanych przez NCN oraz NCBiR

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami

1) Jednostka wykazuje aktywność na forum nauki międzynarodowej, dysponuje szeregiem podpisanych umów umożliwiających studentom i doktorantom wyjazdy zagraniczne. Działania ocenianej jednostki w zakresie zapewnienia udziału studentów w realizacji programów międzynarodowych należy ocenić pozytywnie. Studenci ocenianej jednostki mają szerokie możliwości korzystania z programów międzynarodowych i aktywnie z nich korzystają. W ramach programu międzynarodowej wymiany Erasmus, studenci Wydziału wyjeżdżają często na studia do Danii, Portugalii, Łotwy, Niemiec, Finlandii, Wielkiej Brytanii, Austrii, Hiszpanii i Czech. W zakresie programu Erasmus, studenci mają możliwość wyjazdu w ramach 24 umów obejmujących kierunki studiów prowadzone na ocenianym Wydziale. Jednocześnie podkreślenia wymaga fakt, że liczba studentów Wydziału uczestniczących w wymianach w ramach programu Erasmus rośnie systematycznie. Od roku 2010 w wymianie międzynarodowej w ramach LLP – Erasmus wzięło udział 95 studentów ocenianego Wydziału. Liczba studentów zagranicznych, którzy przyjechali kształcić się w ocenianej jednostce w ramach programu LLP – Erasmus od 2010 roku wynosi 123 osoby, co należy ocenić bardzo pozytywnie.

Ponadto studenci aktywnie uczestniczą w krótkoterminowych wizytach studyjnych oraz w konferencjach naukowych za granicą, finansowanych m.in. z Funduszu Socjalno-Wychowawczego oraz programu Tempus EFA. Władze Wydziału corocznie przedstawiają sprawozdanie uwzględniające aktywność studencką w ramach wyjazdów międzynarodowych.

Wydział ma podpisane porozumienia z zagranicznymi jednostkami naukowymi, czego przykładem jest Politechnika Lwowska na Ukrainie. W ramach tych porozumień, studenci wyjeżdżają m.in. na wizyty studyjne i obozy naukowe.

Wskazania wymaga fakt, iż podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci zasygnalizowali problem związany z niedostatecznym sposobem informowania o możliwościach wyjazdów zagranicznych w ramach studiów. Podkreślić jednak należy, że strona internetowa ocenianego Wydziału zawiera kompletne informacje we wskazanym

zakresie, z uwzględnieniem praktycznych wskazówek związanych z ubieganiem się o możliwość wyjazdu, np. w ramach programu Erasmus.

Wobec powyższego zaleca się analizę sytuacji oraz wypracowanie z przedstawicielami samorządu studenckiego alternatywnych metod promowania mobilności międzynarodowej, np. poprzez dodatkowe spotkania otwarte lub dodatkowe wywieszenie plakatów informacyjnych.

Jednostka oferuje uczestnikom trzeciego stopnia wyjazdy m.in. w ramach Programu LLP Erasmus. Z możliwości odbycia semestru lub roku studiów w jednostkach zagranicznych doktoranci korzystają rzadko, co spowodowane jest obowiązkami zawodowymi i osobistymi. Częściej korzystają z możliwości krótszych staży, kursów, wyjazdów na konferencje. Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów trzeciego stopnia pozytywnie wypowiadali się na temat oferty programów międzynarodowych.

Doktoranci informowani są o ofercie programów międzynarodowych, możliwościach wyjazdów poprzez listy mailingowe oraz pracowników naukowych.

2) Jednostka współpracuje na różnych płaszczyznach z międzynarodowymi instytucjami akademickimi i instytutami badawczymi. Doktoranci wyjeżdżają na międzynarodowe konferencje naukowe, odbywają staże oraz publikują w punktowanych zagranicznych czasopiśmie. Na powyższe cele otrzymują pomoc finansową. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż Wydział podejmuje inicjatywy umożliwiające doktorantom odbywanie zajęć i kursów w języku angielskim (Scientific Communication Workshop – gdzie uczestnicy studiów trzeciego stopnia uczą się pisać granty i publikacje w języku angielskim oraz wykłady i warsztaty prowadzone przez prof. Alaina Peetersa). W ciągu roku akademickiego odbywają się również wykłady gości zagranicznych, w których biorą udział doktoranci.

Jednostka zbyt mały nacisk położyła jednak na specjalistyczne kształcenie języków obcych, nowy program studiów przewiduje jedynie 30 godzin lektoratu.

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu wprowadził wymóg wykazania się co najmniej semestralnym wyjazdem naukowym by mieć możliwość aplikowania o zatrudnienie na Uczelni. Z pewnością jest to zabieg motywujący i przyczynia się do internacjonalizacji, jednakże nie wszyscy doktoranci mają potrzebę i realną możliwość wyjazdu na tak długi czas za granicę. Studia doktoranckie trwają tylko cztery lata, w związku z czym wymóg odbycia semestru poza krajem wydaje się zbyt długi. Może skutkować albo przedłużającymi się badaniami, przez co spadkiem terminowych obron, albo podejmowaniem studiów bez perspektywy zatrudniania. Należy przemyśleć ww. wymóg i wprowadzić bardziej elastyczny

zapis mówiący o wykazaniu się działalnością o charakterze internacjonalizacyjnym – konferencjach międzynarodowych, publikacjach w zagranicznych czasopismach, stażach.

3 Jednostka współpracuje z ośrodkami akademickimi zagranicznymi i krajowymi w sposób formalny i nieformalny, co umożliwia doktorantom wyjazdy na badania, staże, praktyki. Doktoranci korzystają z tych możliwości. W roku akademickim 2012/13 odbywane były staże naukowe m.in. na Politechnice Warszawskiej.

Doktoranci informowani są o możliwościach wyjazdów poprzez listy mailingowe oraz pracowników naukowych. Zainteresowani taką formą wyjazdów uzyskują potrzebną pomoc ze strony Jednostki.

Władze i pracownicy Wydziału podejmują aktywne działania na rzecz zwiększenia stopnia internacjonalizacji procesu kształcenia. W ramach tej działalności, w ostatnich latach nawiązano szereg porozumień z uczelniami zagranicznymi, które obejmują swym zakresem między innymi wymianę materiałów naukowych i dydaktycznych, wymianę nauczycieli akademickich, doktorantów i studentów, a także udział w organizowanych konferencjach naukowych i warsztatach. Umowy te zawierane są na zasadach wzajemności, szczególnie w odniesieniu do wymian międzynarodowych. W związku z tym funkcjonuje mechanizm wymian równoważnych, tj. liczba studentów Wydziału jest równa liczbie studentów uczelni partnerskiej, którzy przyjadą na Wydział w ramach wizyty studyjnej. Jednocześnie na mocy porozumień, koszty wizyt studyjnych pokrywają jednostki przyjmujące.

Zgodnie z deklaracją władz Wydziału, obecnie w ramach współpracy z jednostkami zagranicznymi prowadzone są prace zmierzające do umożliwienia studentom zdobycia podwójnego dyplomu. Przedstawiona w czasie wizytacji dokumentacja (liczne umowy z krajowymi i zagranicznymi jednostkami akademickimi, , patenty, zgłoszenia patentowe, umowy o wymianie pracowników i studentów) wskazuje na bardzo dużą i efektywną współpracę naukową uczelni i ocenianego Wydziału i potwierdza realizację celów sformułowanych w strategii i misji uczelni i Wydziału

2) jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu osiągnięcia właściwych efektów kształcenia.

Relacje akredytowanej jednostki z otoczeniem społeczno – gospodarczym opierają się w głównej mierze na współpracy obejmującej wspólną realizację projektów badawczych, współpracy naukowej, szkoleniach, ekspertyzach, doradztwie, działalności edukacyjnej,

współorganizacji konferencji, praktykach studenckich w urzędach marszałkowskich, wojewódzkich, starostwach powiatowych, urzędach gmin, jednostkach policji, straży pożarnej oraz przedsiębiorstwach z terenu całego kraju, a także uczestnictwie pracodawców w ramach prac komisji egzaminacyjnych oraz komisjach programowych. Poza publikacjami pracowników akredytowanej jednostki i wdrożeniami, w ramach współpracy z otoczeniem gospodarczym powstają także prace dyplomowe (inżynierskie i magisterskie) oraz publikacje z udziałem studentów i doktorantów. Podmioty, z którymi prowadzona jest współpraca reprezentują zróżnicowane branże i sektory: sieci naukowe, jednostki naukowe, instytucje rządowe, jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa sektora prywatnego i publicznego, organizacje pracodawców oraz organizacje branżowe. W swoich celach strategicznych Wydział bardzo mocno akcentuje znaczenie współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym dla ciągłej poprawy jakości i warunków studiowania oraz dostosowywania oferty edukacyjnej do potrzeb gospodarki i rynku pracy w regionie. Warto podkreślić, że akredytowana jednostka stara się także formalizować współpracę z podmiotami zewnętrznymi (dotyczy to także uzgadniania treści programów kształcenia studiów I-go i II-go stopnia).

Na podstawie przeprowadzonej wizytacji, opinii uzyskanych w jej trakcie od przedstawicieli pracodawców oraz m.in. studentów należy stwierdzić, że jednostka intensywnie współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu osiągnięcia właściwych efektów kształcenia. Rekomendowane są jednak pewne działania, które pogłębią i poszerzą dotychczasową współpracę z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego:

- zwiększanie roli i udziału pracodawców w procesie budowania wysokiej kultury jakości kształcenia na poziomie Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia poprzez większe zaangażowanie pracodawców w działania komisji programowych,
- większą aktywność w zakresie obecności pracodawców na Wydziale podczas spotkań ze studentami,
- opracowanie i wdrożenie systemu pozyskiwania informacji od pracodawców na temat sytuacji zawodowej absolwentów (tj. wyjście poza obecne, głównie niesformalizowane formy), a w szczególności ich mocnych i słabych stron (ich dokładna identyfikacja pozwoli na prowadzenie skutecznych i efektywnych działań służących ustalaniu i ocenie efektów kształcenia, w tym także ewentualnych działań naprawczych).

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego ⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Jednostka wykazuje aktywność na forum nauki międzynarodowej, dysponuje szeregiem podpisanych umów umożliwiających studentom i doktorantom wyjazdy zagraniczne

2) Jednostka współpracuje na różnych płaszczyznach z międzynarodowymi instytucjami akademickimi i instytutami badawczymi. Pracownicy, studenci, doktoranci wyjeżdżają na międzynarodowe konferencje naukowe, odbywają staże oraz publikują w punktowanych zagranicznych czasopismach. Na powyższe cele otrzymują pomoc finansową> Internacjonalizacja procesu kształcenia pozytywnie służy realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia

3) W ramach współpracy międzynarodowej w ostatnich latach nawiązano szereg porozumień z uczelniami zagranicznymi, które obejmują swym zakresem między innymi wymianę materiałów naukowych i dydaktycznych, wymianę nauczycieli akademickich, doktorantów i studentów, a także udział w organizowanych konferencjach naukowych i warsztatach.

4) Jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu osiągnięcia właściwych efektów kształcenia. Rekomendowane są jednak pewne działania, które pogłębią i poszerzą dotychczasową współpracę z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego:

- zwiększanie roli i udziału pracodawców w procesie budowania wysokiej kultury jakości kształcenia na poziomie Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia poprzez większe zaangażowanie pracodawców w działania komisji programowych,
- większą aktywność w zakresie obecności pracodawców na Wydziale podczas spotkań ze studentami,
- opracowanie i wdrożenie systemu pozyskiwania informacji od pracodawców na temat sytuacji zawodowej absolwentów (tj. wyjście poza obecne, głównie niesformalizowane formy), a w szczególności ich mocnych i słabych stron (ich dokładna identyfikacja pozwoli na prowadzenie skutecznych i efektywnych działań służących ustalaniu i ocenie efektów kształcenia, w tym także ewentualnych działań naprawczych).

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

1) „System wsparcia naukowo-dydaktycznego w ocenianej jednostce należy ocenić pozytywnie. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci ocenili poziom merytoryczny zajęć dydaktycznych jako dobry. Spośród około 200 studentów obecnych podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, w skali akademickiej 2-5 poziom

zadowolenia ze studiów studenci ocenili następująco: 2,0 – 0%; 3,0 – 5%; 3,5 – 45%; 4,0 – 45%; 4,5 – 5%; 5,0 – 0%. Ze wskazań studentów wynika, że zajęcia zbyt często opierają się na materii teoretycznej, co w ich opinii należałoby zmienić. Mimo wszystko, studenci podkreślili, że zajęcia odbywają się w stosunkowo małych grupach, co stwarza im komfortowe warunki kształcenia. Studenci wskazali nadto na pozytywne nastawienie i postawę kadry naukowo dydaktycznej – zgodnie stwierdzili, że mogą liczyć na ich pomoc merytoryczną zarówno w przypadku pewnych problemów ze zrozumieniem poszczególnych zagadnień, jak również w przypadku kiedy studenci wykazują szczególne zainteresowanie daną tematyką. Prowadzący dostępni są na wyznaczonych dyżurach, o których informują studentów na początku każdego semestru, studenci mogą liczyć także na kontakt mailowy, w niektórych przypadkach również telefoniczny.

Na stronie internetowej Uczelni, w ramach tzw. kart przedmiotów dostępne są informacje dotyczące poszczególnych przedmiotów realizowanych w ramach programu studiów. Zawierają one częściowo elementy odnośnie planu poszczególnych zajęć, literatury, formy i sposobu zaliczenia, punktów ECTS, zakładanych efektów kształcenia, jak również wymagań stawianych przy zapisie na dany przedmiot. Wskazać jednak należy, że zgodnie z opinią studentów sylabusy nie są przejrzyste i nie stanowią wsparcia w procesie kształcenia. Szczególną uwagę należy w tym przypadku zwrócić na opisy zakładanych efektów kształcenia, które nierzadko są szcążkowe. Studenci otrzymują również podobne informacje na pierwszych zajęciach z poszczególnych przedmiotów, przy czym nie informuje się ich o zakładanych efektach kształcenia.

Studenci mają także możliwość korzystania z kursów e-learningowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich za pośrednictwem Centrum Kształcenia na Odległość. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA, studenci wskazali że kursy e-learningowe wykorzystują w głównej mierze w formie *blended-learning* jako uzupełnienie kształcenia tradycyjnego. Wskazali nadto, że w zakresie kursów elektronicznych również mogą liczyć na pełne wsparcie kadry akademickiej, ponieważ nauczyciele na bieżąco kontrolują postępy studentów w kursach oraz udzielają w tym zakresie bieżącej pomocy.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci wskazali na wysokie wsparcie kadry w procesie dyplomowania. Ponadto wskazali na fakt stosunkowo dużej swobody w proponowaniu własnych tematów prac dyplomowych jak również mogą skorzystać z przygotowanej przez promotora listy proponowanych tematów. Nie stwierdzono przypadków autorytarne narzucania tematu pracy dyplomowej.

Studenci podkreślili również bardzo wysoki poziom obsługi administracyjnej w ocenianej jednostce. Każdy kierunek w ramach jednostki ma wyodrębnioną obsługę w dziekanacie, co w opinii studentów znacznie usprawnia obsługę. Ponadto, studenci docenili pracowników dziekanatu, w szczególności w zakresie profesjonalizmu działania, a także dużej życzliwości i wyrozumiałości w zakresie spraw studenckich. W opinii studentów czas pracy dziekanatów jest odpowiedni i w pełni umożliwia załatwienie wszelkich spraw.

Studenci Wydziału mogą korzystać z usług Biura Karier, działającego na szczeblu centralnym. W ramach jego oferty studenci mają możliwość brania udziału w kursach z autoprezentacji, umiejętności miękkich, pisania dokumentów aplikacyjnych. Biuro Karier oferuje również bieżące doradztwo w tym zakresie.

Przyznawanie pomocy materialnej opiera się o Regulamin przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu stanowiącego Załącznik do zarządzenia Rektora Nr 145 z dnia 12 września 2013 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Regulamin uwzględnia wszystkie świadczenia pomocy materialnej określone w art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2012 r., poz. 572 z późn. zm.). Zgodnie z informacją przekazaną przez przedstawicieli samorządu studenckiego, Regulamin został opracowany po konsultacjach i w uzgodnieniu z samorządem studenckim, co wypełnia dyspozycję art. 186 ust. 1 Ustawy. Potwierdza to również przedłożona w czasie wizytacji dokumentacja.

Dotacja wynikająca z art. 94 ust. 1 pkt. 7 Ustawy została podzielona zgodnie z dyspozycją art. 174 Ustawy, czego dowodzi przedłożona podczas wizytacji dokumentacja.

Na wniosek wydziałowego samorządu studentów, przyznawaniem pomocy materialnej w zakresie stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg losowych zajmuje się Wydziałowa Komisja Stypendialna, w której większość członków stanowią przedstawiciele studentów. Analogicznie wygląda sytuacja w odniesieniu do Odwoławczej Komisji Stypendialnej, której na wniosek uczelnianego samorządu studentów Rektor przekazał uprawnienia do rozpatrywania i wydawania decyzji w sprawach z odwołań od decyzji Wydziałowych Komisji Stypendialnych oraz wydawania decyzji w sprawach przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz rozpatrywania w tych sprawach wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy. Należy zatem ocenić, że ustrój organów uprawnionych do przyznawania pomocy materialnej czyni zadość dyspozycjom art. 175 ust. 4 oraz art. 177 Ustawy.

W opinii studentów, system opieki materialnej działa sprawnie. Studenci znają zasady i tryb przyznawania świadczeń finansowych. Wskazali jednak, że często szczególnie na początku semestru dochodzi do opóźnień w wypłacie świadczeń. Stanowi to szczególnie duży problem w przypadku studentów pobierających stypendium socjalne, które stanowi ich źródło dochodu i przez to często pozostają oni bez środków koniecznych do zwykłego funkcjonowania. Wskazać jednak należy, że z uwagi na procedury rozpatrywania wniosku i sprawy organizacyjne, sytuacja ta jest zrozumiała.

System wsparcia obejmuje także osoby niepełnosprawne, co należy ocenić pozytywnie. Osoby posiadające orzeczonego znaczny stopień niepełnosprawności mogą wystąpić o dofinansowanie wydatków na ściśle określony cel (np. pomoc asystenta, specjalne potrzeby transportowe). W Uczelni działa Klub Studentów Niepełnosprawnych, którego celem jest m.in. integracja środowiska niepełnosprawnych studentów i doktorantów, poprzez organizowanie i wspieranie osób niepełnosprawnych oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów, jakie napotykają studenci niepełnosprawni w trakcie studiów i poza murami uczelni. Klub organizuje w tym celu spotkania i seminaria oraz współpracuje z organizacjami o podobnym profilu działalności. Systematycznie organizowane są kursy języka migowego. Dla pracowników Uczelni oraz studentów z ważnym orzeczeniem o niepełnosprawności kurs jest bezpłatny, natomiast dla pozostałych studentów, absolwentów i doktorantów koszt kursu wynosi 70 zł. Studenci niepełnosprawni, którzy chcą wziąć udział w wyjazdach zagranicznych w ramach programu LPP Erasmus, a posiadają aktualne orzeczenie o niepełnosprawności, mogą wnioskować o zwiększenie kwoty stypendium podczas wyjazdu. Podkreślenia wymaga wprowadzenia ankiety potrzeb studentów i doktorantów niepełnosprawnych, które przekazywane są Pełnomocnikowi rektora ds. osób niepełnosprawnych. Ankiety te umożliwiają dokładne zbadanie potrzeb w celu odpowiednio ukierunkowanego wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami.

Mając na uwadze powyższe, pozytywnie należy ocenić udział studentów w weryfikacji opisanego systemu wsparcia. Przedstawiciele samorządu studenckiego aktywnie interesują się sprawami studenckimi i cyklicznie organizują spotkania dla studentów w celu zbadania ich opinii i potrzeb. Wnioski z tych spotkań przekazywane są na bieżąco władzom uczelni i poszczególnych jednostek organizacyjnych.

Wydział wypracował procedury mające na celu wdrożenie systemu wsparcia naukowego i dydaktycznego studentów i doktorantów. We wdrożonym w uczelni Systemie Zarządzania

Jakością wg ISO 9000 system pomocy materialnej dla studentów został zawarty w Procesie PJ 8.5 pt. „Zakwaterowanie i pomoc socjalna” umieszczonym w Księdze Jakości.

Wydział stwarza studentom możliwość udziału w działalności naukowo-badawczej, głównie poprzez działalność Kół naukowych oraz w ramach realizacji prac dyplomowych. Koła naukowe działające na Wydziale (aktualnie zarejestrowanych jest dziesięć studenckich kół naukowych) należą do najbardziej aktywnych i mających spore osiągnięcia, zarówno w skali Uczelni i kraju, jak i w wymianie międzynarodowej. Dyplomanci mają możliwość wyboru promotora i tematu pracy dyplomowej, a także mogą sami zgłaszać własne propozycje pod warunkiem znalezienia promotora tej pracy. Podczas spotkania w czasie wizytacji studenci pozytywnie oceniali współpracę z promotorami i poziom opieki naukowej oraz dostęp do zaplecza badawczego i bazy laboratoryjnej.

Wsparcie studentów oraz doktorantów w zakresie dydaktyki polega na zapewnieniu dostępu do informacji o planach i programach studiów, materiałów dydaktycznych oraz organizacji konsultacji przez prowadzących zajęcia (2 godziny tygodniowo). Terminy konsultacji znajdują się na internetowej stronie wydziału i są ogólnie dostępne do wiadomości studentów. Konsultacje mogą być również prowadzoną drogą e-mailową. Studenci mogą również korzystać z programów umożliwiających realizację programu kształcenia poza uczelnią macierzystą, zarówno w kraju jak i zagranicą.

Wydział stwarza doktorantom odpowiedni system wsparcia obejmujący opiekę nad rozwojem naukowych i pomoc w organizacji warsztatu badawczego ze strony promotora, udostępnianie bazy oraz niezbędnego sprzętu i aparatury przez jednostki Wydziału, dofinansowanie badań w ramach działalności statutowej oraz stypendia doktorskie. Doktoranci mają możliwość uczestniczenia jako wykonawcy w projektach badawczych/grantach, korzystają także z dofinansowania wyjazdów zagranicznych. Uczestnicy studiów doktoranckich mają zapewniony dostęp do jednostek i pracowników naukowo-dydaktycznych, odpowiedni do swoich potrzeb. W czasie spotkania podczas wizytacji doktoranci podkreślali, że mogą kontaktować się z opiekunami naukowymi zawsze, kiedy mają taką potrzebę – osobiście, telefonicznie lub drogą e-mailową.

Podstawowym instrumentem wsparcia doktorantów jest stypendium doktorskie, które mają prawie wszyscy doktoranci. Studenci studiów doktoranckich mogą ubiegać się również o zwiększone stypendium z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych (Regulamin przyznawania zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji podmiotowej na dofinansowanie zadań projakościowych na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu przyjęty zarządzeniem nr 16/2012 z dnia 25 stycznia 2012 r.). Stypendium to przyznawane

jest przez Rektora na wniosek doktoranta, złożony do kierownika studiów doktoranckich i zaopiniowany przez wydziałową komisję doktorancką. Stypendium projakościowe przyznawane jest 30% najlepszych doktorantów na poszczególnych latach na podstawie listy rankingowej przygotowanej przez Wydziałową Komisję Doktorancką. Ponadto, zgodnie z Zarządzeniem nr 106/2012 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 5 lipca 2012 roku 5% najlepszych absolwentów studiów doktoranckich jest uprawnionych do ubiegania się o umorzenie 20% kredytu studenckiego lub pożyczki studenckiej.

Doktoranci mający wyznaczonego opiekuna naukowego lub otwarty przewód doktorski mogą również uzyskać dotację celową na badania i rozwój naukowy młodej kadry (do 35 roku życia). Merytorycznej oceny wniosków dokonuje Wydziałowa Komisja Badań Naukowych i ustala listę rankingową. Finansowane mogą być wnioski, które otrzymały co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania.

Studenci studiów doktoranckich mogą skorzystać także z takich form pomocy materialnej jak: stypendium socjalne lub stypendium socjalne w zwiększonej wysokości (w przypadku mieszkania w domu studenckim lub wynajmowania mieszkania, gdy niemożliwy jest codzienny dojazd z miejscowości stałego zamieszkania); stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych; stypendium rektora dla najlepszych studentów; zapomogi. Wysokość kwot jest ustalana w porozumieniu z Samorządem doktorantów.

Środowisko doktorantów wyraziło aprobatę dla systemu opieki naukowej i dydaktycznej funkcjonującego na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, doktoranci ocenili bardzo pozytywnie większość kadry naukowo – dydaktycznej, prowadzącej zajęcia i wspierającą proces kształcenia na studiach doktoranckich. Co do zasady opiekunowie naukowcy/promotorzy poświęcają młodym naukowcom potrzebny im czas i angażują w prace badawcze. Doktoranci nie mają możliwości oceny jakości prowadzonych dla nich zajęć poprzez ankiety, jednakże dzięki spotkaniom na seminariach i dyskusjom, mają okazję przekazać swoją opinię kierownikowi studiów doktoranckich.

Rada Wydziału Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji ustalając limit przyjęć uczestników studiów trzeciego stopnia uwzględnia przede wszystkim możliwości finansowe oraz potrzeby i obciążenia godzinowe jednostek organizacyjnych. Dzięki temu Wydział zapewnia każdemu przyjętemu doktorantowi odpowiednie warunki materialne oraz naukowe niezbędne do realizowania kształcenia na trzecim stopniu studiów. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci wskazali, iż wszyscy włączani się w badania i projekty w swoich jednostkach.

Wydział posiada przejrzyste zasady przyznawania stypendiów doktoranckich, zwiększeń stypendiów z dotacji projakościowej, stypendiów dla najlepszych doktorantów oraz innych świadczeń z funduszu pomocy materialnej. Traktują o nich odpowiednie regulaminy. Przyznawanie świadczeń finansowych na Wydziale odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i co do zasady bez opóźnień w wypłatach. Doktoranci są członkami komisji stypendialnych i komisji doktoranckiej, a zmiany w regulaminach dotyczących przyznawania pomocy materialnej są z nimi konsultowane.

Wszyscy doktoranci otrzymują stypendia doktorancie, wielu otrzymuje granty wewnętrzne na badania statutowe. Duża część dotacji celowej na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów trzeciego stopnia przekazywana jest na potrzeby doktorantów. Dodatkowo doktoranci są samodzielnymi wykonawcami grantów zewnętrznych, bądź są w nie włączani (NCN, NCBiR, Grant Plus, Program Operacyjny Kapitał Ludzki).

Wydział dysponuje dobrze wyposażoną bazą naukową oraz infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację badań i kształcenie doktorantów odpowiednio do dyscyplin naukowych, z zakresu których prowadzone są prace i nadawane stopnie naukowe. Na Wydziale funkcjonują także specjalistyczne laboratoria i pracownie komputerowe. Doktoranci mają pełny dostęp do bogatego księgozbioru Biblioteki Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w zakresie zasobów naukowych i dydaktycznych, baz danych, książek i wydawnictw elektronicznych. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci stwierdzili, iż są zadowoleni z dostępnej im infrastruktury, jednakże zwrócili uwagę na problem z dostępnością sal. Wiedzą jednakże, iż jest to problem tymczasowy ze względu na budowę nowego budynku, który rozwiąże te problemy (Centrum Geo-Info-Hydro, o powierzchni około 8000 m², gdzie zlokalizowane będą: sale laboratoryjne: geotechniczna i geodezyjna, sale komputerowe, pracownia projektowa, pokoje dla pracowników, sale dydaktyczno-seminaryjne, biblioteka i inne).

W razie konkretnych potrzeb zwracają się do kierownika danej jednostki z prośbą o uzupełnienie materiałów czy odczynników. W miarę możliwości finansowych uzyskują niezbędne im do pracy materiały.

Obiekty Wydziału Nauki o Żywności w znacznej mierze został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Stopniowo braki są uzupełniane, a nowopowstający budynek będzie w pełni do tych potrzeb dostosowany.

System opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu należy uznać za

stwarzający bardzo dobre warunki do prowadzenia badań naukowych i realizowania programu studiów trzeciego stopnia.

Wskazać jednakże należy na zapis § 6 Regulaminu Studiów Doktoranckich, który stanowi, iż na studia doktoranckie może zostać przyjęta osoba, która nie ukończyła 30 roku życia. Punkt czwarty ww. **Regulaminu stanowi wyjątek, iż „w uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość przyjęcia na studia osoby powyżej 30 roku życia, bez prawa do stypendium doktoranckiego”.** W związku z powyższym Uniwersytet Przyrodniczy stosuje w zasadach rekrutacji kryteria pozaustawowe, które dodatkowo naruszają konstytucyjną zasadę braku dyskryminacji ze względu na wiek. Kryteria wprowadzane przez uczelnie nie mogą wyjść poza warunki generalne określone w ustawie, a w tym przypadku taka sytuacja ma miejsce. Bezwzględnie przepis ten należy zmienić.

2) System rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych dotyczący studentów i doktorantów ma swoje podstawy w Statucie Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu uchwalonym w dniu 24 lutego 2012 r. (Rozdział IV. *Studia, studenci i doktoranci*, Pkt 4., §§ 112-114. *Odpowiedzialność dyscyplinarna studentów i doktorantów*)w Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu). Za naruszenie przepisów obowiązujących w Uczelni oraz dyscypliny student ponosi on odpowiedzialność dyscyplinarną przed komisją dyscyplinarną lub sądem koleżeńskim samorządu studenckiego (Ust. 1. §112 R.4 Statutu Uczelni). Sąd Koleżeński Samorządu Studentów, działa w oparciu o Regulamin Samorządu Studentów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu na mocy uchwały nr 1/2012 Konwentu Studentów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 18.12.2012 roku (§§ 45–57). Skargi i wnioski związane z procesem kształcenia studenci mogą zgłaszać do Dziekana i Prodziekanów, opiekunów lat oraz samorządu studenckiego. Doktoranci mogą składać skargi i wnioski do Dziekana, Kierownika Studium doktoranckiego, Kierownika jednostki, w której realizują pracę doktorską, promotora oraz Samorządu doktorantów. W trakcie spotkania z Zespołem wizytującym podczas wizytacji studenci poinformowali, iż ze wszelkimi problemami związanymi z tokiem studiów zwracają się bezpośrednio do Prodziekana ds. studenckich lub szukają pomocy w dziekanatach. Należy jednakże podkreślić, iż przyjazna atmosfera panująca w jednostce i bardzo dobrze oceniana praca dziekanatu do tej pory skutecznie zapobiegały powstawaniu i eskalacji sytuacji konfliktowych. Studenci studiów stacjonarnych oraz doktoranci nie zgłaszali zastrzeżeń do systemu składania skarg i wniosków, natomiast studenci studiów niestacjonarnych zwracali uwagę na utrudniony dostęp do samorządu studenckiego oraz ograniczony kontakt z opiekunami lat. Podczas spotkania z

Zespołem Oceniającym doktoranci podkreślili, iż sytuacje konfliktowe zdarzają rzadko i najczęściej rozwiązywane są polubownie w ramach jednostek. Wskazali, że na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji studia III stopnia realizuje niecałe 40 osób, przez co kluczowe znaczenie ma bezpośredni kontakt i rozmowa w razie nieporozumień. Do tej pory zawsze spotykali się ze zrozumieniem tak pracowników naukowych, jak i Władz. W razie potrzeby doktoranci bez obaw kierują się do kierownika studiów doktoranckich, o którym wypowiadali się bardzo przychylnie.

W Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu funkcjonują Komisje Dyscyplinarne dla doktorantów, które są ostatecznym organem powołanym do rozwiązywania sytuacji patologicznych. Doktoranci posiadają w nich swoich przedstawicieli, w liczbie spełniającej wymogi ustawowe.

3) Uczelnia i Wydział wspierają działalność samorządu i innych organizacji skupiających studentów i doktorantów, zgodnie jest z art. 202 ust. 8 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Samorząd Studentów działa na Uczelni zarówno na szczeblu uczelnianym jak i wydziałowym. Samorząd funkcjonuje w oparciu o Regulamin Samorządu Studentów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 18 grudnia 2012 r. Dnia 22 lutego 2013 r. Senat Uczelni uchwałą nr 18/2013 stwierdził zgodność wspomnianego regulaminu ze statutem Uczelni oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji należy stwierdzić, że przedstawiciele studentów i doktorantów, stanowiąc ponad 20% składu Rady Wydziału, mają zapewnioną właściwą reprezentację, co wypełnia dyspozycję art. 67 ust. 4 Ustawy. Kolejno wskazać jednak należy, że studenci i doktoranci nie mają właściwej reprezentacji w Senacie Uczelni, co pozwala stwierdzić że art. 61 ust. 3 Ustawy nie został spełniony. Zaleca się w tym zakresie niezwłoczne przeprowadzenie wyborów uzupełniających do Senatu.

Działalność samorządu studenckiego wspierana jest finansowo, a środki na cele studenckie przyznawane są na szczeblu centralnym przez Dział Spraw Studenckich podległy Prorektorowi ds. studenckich i nauczania po akceptacji Zarządu samorządu Studenckiego. Na Wydziale środki te pozostają w gestii Dziekana. Zasady rozdziału środków określa Regulamin Samorządu Studentów Uniwersytetu Przyrodniczego. Kwestie finansowe należą do wyłącznych kompetencji Zarządu, który jest organem wykonawczym Samorządu, w tym: decydowanie o rozdziale środków finansowych przeznaczonych przez organy uczelni na cele studenckie; współdecydowanie o podziale środków Funduszu Pomocy Materialnej;

opiniowanie o przyznawaniu studentom zapomogi; udział w opracowywaniu i akceptowanie treści Regulaminu przyznawania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu oraz jego zmian; akceptowanie wysokości dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniającej do ubiegania się o stypendium socjalne.

Działalność studenckich kół naukowych jest wspierana finansowo ze środków Wydziału. W trakcie tzw. „dnia wstępnego” samorząd studentów prowadzi szkolenia studentów rozpoczynających studia w zakresie ich praw i obowiązków, a także informuje o możliwościach rozwoju w innych sferach życia (sport, kultura, organizacje studenckie itp.). Przedsiębiorczość studencka jest wspierana przez biuro karier oraz samych studentów, np. poprzez organizację szkoleń przez SKN („Rachunkowość w praktyce”, „Audytor wewnętrzny systemu HACCP”, konkurs „Student – Wynalazca”, warsztaty „Przedsiębiorcza kobieta” itp.). Specjalne wsparcie jest adresowane do osób niepełnosprawnych, poprzez działalność pełnomocnika rektora ds. osób niepełnosprawnych, Klub Studentów Niepełnosprawnych oraz dostęp do specjalnych stypendiów, codziennych ćwiczeń, obozów rehabilitacyjnych, szkoleń oraz różnych ułatwień w salach i budynkach dydaktycznych (np. wi-fi, monitory dla niedowidzących, windy, rehabilitacja na pływalni).

Uczelnia i Wydział stwarza warunki do funkcjonowania samorządu doktorantów oraz włącza przedstawicieli doktorantów do organów kolegialnych, tj. Senatu i komisji senackich, Rady Wydziału, wydziałowych kierunkowych komisji programowych oraz komisji Rady Wydziału. Samorząd Doktorantów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu jako swoją reprezentację na Uczelni powołuje Radę Samorządu Doktorantów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu w składzie: przewodniczący, dwóch wiceprzewodniczących oraz członkowie, reprezentujący wszystkie wydziały uczelni. Samorząd Doktorantów działa również w oparciu o *Kodeks etyczny doktoranta* Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu (przyjęty Uchwałą Rady Samorządu Doktorantów nr 1/2012/SD z dnia 13 lutego 2012 r.). Poszczególne wydziały powołują spośród doktorantów organ przedstawicielski tzw. Sejmik Samorządu doktorantów i swojego przedstawiciela w Senacie Uczelni.

Przedstawiciele Samorządu Doktoranckiego są aktywnym członkiem dyskusji uczelnianych, zasiadają w Radzie Wydziału, w komisji stypendialnej i doktoranckiej. Samorząd opiniuje przedstawiane mu akty prawne dotyczące doktorantów oraz wyraża zdanie o powołaniu kierownika studiów doktoranckich.

Zgodnie z przyjętym Regulaminem Samorządu Doktorantów Samorząd zorganizowany jest na szczeblu uczelnianym. Każdy Wydział posiada w nim swoich przedstawicieli.

Współpraca Samorządu Doktorantów z Władzami Wydziału układa się dobrze. Podstawą jest dialog. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym członkowie Samorządu oraz przedstawiciele doktorantów w organach Wydziału stwierdzili, że są traktowani po partnersku. W razie jakiegokolwiek potrzeby Samorząd bez obaw zwróciłby się do Władz Wydziału lub Uniwersytetu.

Na Wydziale nie istnieją inne organizacje zrzeszające wyłącznie doktorantów. Uczestnicy studiów trzeciego stopnia angażują się za to w prace studenckich kół naukowych, nie widząc potrzeby tworzenia ich własnego.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) System opieki materialnej, naukowej i dydaktycznej studentów i doktorantów na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji działa prawidłowo. Istniejąca infrastruktura w pełni zaspokaja potrzeby studentów i doktorantów, w tym osób niepełnosprawnych.

2) System rozpatrywania skarg i wniosków studentów jest zagwarantowany przepisami wewnętrznymi i działa prawidłowo zwłaszcza na szczeblu Uczelni. Dobrze oceniana jest atmosfera na Wydziale oraz relacje z władzami dziekańskimi i praca dziekanatu.

3) Samorząd Studencki oraz Samorząd Doktorancki w wizytowanej jednostce mają zapewnione odpowiednie warunki umożliwiające ich funkcjonowanie. Aktywność zarówno Uczelnianego jak i Wydziałowego Samorządu Studenckiego i Samorządu Doktoranckiego należy ocenić pozytywnie. Samorząd wywiązuje się z obowiązku szkolenia w zakresie praw i obowiązków adresowanego do studentów rozpoczynających kształcenie. Przedstawiciele studentów jak również doktorantów są czynnie zaangażowani w prace uczelnianych jak i wydziałowych organów kolegialnych. Poprawy wymaga możliwość kontaktowania się studentów studiów niestacjonarnych z samorządem studenckim. Działalność organizacji studenckich na Wydziale należy ocenić pozytywnie. Przedstawiciele samorządu wykazują duże zaangażowanie, choć nie do końca są świadomi możliwości i obowiązków. Władze jednostki odnoszą się do działań organizacji studenckich z dużą otwartością i wykazują pełne wsparcie przy zachowaniu partnerskich relacji.

8. Spójność systemu wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, oraz jego zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

W wizytowanej Uczelni aktualnie obowiązującym dokumentem regulującym kwestie zapewnienia jakości kształcenia jest Uchwała nr 96/2012 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 22 czerwca 2012 r. w sprawie funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu oraz Zarządzenie 159/2013 Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 8 października 2012 r. dotyczące realizacji uchwały nr 96/2012 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 22 czerwca 2012 r. w sprawie funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu. Poprzednim dokumentem regulującym tę kwestie w Uczelni było zarządzenie Rektora Akademii Rolniczej we Wrocławiu nr 130/2005 z dnia 30 grudnia 2005 r. dotyczącego realizacji uchwały nr 36/2004 Senatu Akademii Rolniczej we Wrocławiu z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie Uczelnianego Systemu Oceny Jakości Kształcenia.

Zgodnie z § 4 Uchwały nr 96/2012 Uczelniany system zapewnienia jakości kształcenia ma na celu:

- stałe monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu, realizowanego zarówno na studiach pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiach magisterskich, studiach trzeciego stopnia, jak i na studiach podyplomowych,
- podejmowanie działań projakościowych w dydaktyce przez wykorzystywanie wyników ankiet studentów, badań karier zawodowych absolwentów oraz opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej,
- poprawę organizacji i warunków realizacji procesu kształcenia poprzez tworzenie odpowiednich procedur,
- wspieranie rozwoju innowacyjnych metod kształcenia,
- zwiększenie mobilności studentów w ramach krajowych i międzynarodowych programów,
- wzrost poziomu umiędzynarodowienia studiów w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu, podwyższanie kwalifikacji kadry dydaktycznej,
- podnoszenie rangi działalności dydaktycznej.

Natomiast w myśl § 3 powyższej Uchwały Uczelniany system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje następujące poziomy:

I poziom prowadzony na szczeblu jednostek organizacyjnych.

II poziom prowadzony na szczeblu wydziałów.

III poziom prowadzony na szczeblu uczelni.

Na każdym poziomie tworzone są odpowiednie komisje ds. jakości kształcenia tj. na poziomie I w jednostkach organizacyjnych Wydziałów - komisje ds. Oceny Jakości Kształcenia, na poziomie II Komisja Rady Wydziału Spraw Studenckich i Kształcenia, a także Dziekańska Komisja ds. Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, zaś na poziomie III Senacka Komisja Spraw Studenckich i Kształcenia oraz Rektorska Komisja Zapewnienia Jakości Kształcenia. Rektor powołuje rektorską komisję ds. jakości kształcenia w drodze zarządzenia przed 31 grudnia pierwszego roku nowej kadencji. Wszystkie komisje działają przez 4 lata do chwili powołania nowych komisji przez kierowników jednostek odpowiednich poziomów. Ponadto w Uczelni funkcje również pełnomocnik Rektora ds. zapewnienia jakości kształcenia.

Zgodnie z powyższymi zapisami na poziomie ogólnouczelnianym Uchwałą nr 151/2012 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu z dnia 26 października 2012 roku powołano Senacką Komisję Spraw Studenckich i Kształcenia na okres kadencji władz uczelni tj. od dnia 1 września 2012 r. do dnia 31 sierpnia 2016 r. Natomiast Zarządzeniem nr 162/2012 z dnia 5 listopada 2012 r. Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu powołał Rektorską Komisję Zapewnienia Jakości Kształcenia na okres od 1 listopada 2012 r. do 31 sierpnia 2016 r.

W załączniku do Zarządzenia 159/2013 z dnia określono zadania dla poszczególnych poziomów Uczelnianego system zapewnienia jakości tj.

I. Zadania komisji z poziomu I:

1. Ocena przygotowania szczegółowych programów kształcenia w ramach wszystkich przedmiotów/modułów/kursów realizowanych w jednostce, zgodnie z zakładanymi efektami kształcenia i sprawdzanie ich zgodności z kierunkowymi efektami kształcenia.
2. Ocena realizacji procesu dydaktycznego w jednostce w zakresie:
 - organizacji i warunków prowadzenia zajęć,
 - prawidłowego wykorzystania sprzętu i pomocy dydaktycznych,
 - stosowania innowacyjnych metod kształcenia i pobudzania aktywności studentów,
 - stosowania metod oraz dokumentowania wyników walidacji zakładanych dla poszczególnych przedmiotów/modułów/kursów/efektów kształcenia w kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych,
 - oceniania studentów przy zaliczaniu ćwiczeń i przeprowadzaniu egzaminów,

- łączenia tematyki prac dyplomowych z działalnością naukową nauczycieli akademickich,
 - przygotowywania przez nauczycieli akademickich materiałów dydaktycznych dla studentów (podręczniki, skrypty, przewodniki, instrukcje, materiały pomocnicze do ćwiczeń, itp.).
3. Analiza jakości procesu kształcenia w jednostce oraz przygotowanie rocznego raportu dla wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia (do **30 października każdego roku**).
 4. Udział w tworzeniu programów kształcenia zgodnych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego.
- II. Zadania komisji z poziomu II:
1. Wdrażanie na wydziale obowiązujących w uczelni procedur służących zapewnieniu wysokiej jakości kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów.
 2. Ocena organizacji i warunków kształcenia studentów na wydziale, w tym rozkładu zajęć dydaktycznych oraz jakości infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w sprzęt audiowizualny, wyposażenie laboratoriów, dostosowania ich wielkości do liczby studentów, dostęp do Internetu).
 3. Opiniowanie projektów nowych programów i analiza realizowanych programów kształcenia w aspekcie ich zgodności z misją uczelni i z obszarowymi efektami kształcenia, a także ocena zgodności zakładanych efektów kształcenia w przedmiotach/kursach/modułach z kierunkowymi efektami kształcenia.
 4. Dokumentowanie wyników walidacji zakładanych dla poszczególnych przedmiotów/kursów/modułów efektów kształcenia w kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
 5. Nadzór nad prawidłowością przypisywania punktów ECTS przedmiotom/modułom/kursom/.
 6. Sprawdzanie dokumentacji procesu kształcenia i analiza sposobów weryfikacji osiągniętych przez studentów założonych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
 7. Analiza efektywności kształcenia studentów na podstawie danych ze średnich ocen uzyskiwanych w danym roku akademickim.
 8. Analiza wyników ankiet studenckich na wszystkich poziomach kształcenia, dotyczących oceny jakości oraz protokołów hospitacji. Wyciąganie na ich podstawie wniosków mających na celu poprawę jakości kształcenia.
 9. Analiza wyników ankiet absolwentów oraz rezultatów badań ich karier zawodowych.

10. Zasięganie opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej oraz zasadności i poprawności przygotowania nowych programów kształcenia.
11. Ocena kompetencji i osiągnięć nauczycieli akademickich, a w szczególności poprawności powierzania im zajęć dydaktycznych zgodnie z ich kwalifikacjami naukowymi i zawodowymi (specjalność naukowa, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe).
12. Przedstawianie władzom wydziału propozycji działań zmierzających do poprawy jakości kształcenia na wydziale oraz monitorowanie ich wdrażania.
13. Przygotowanie dla rady wydziału sprawozdania z funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w poprzednim roku akademickim oraz raportu nt. jakości kształcenia na wydziale wraz z analizą SWOT dla rektorskiej komisji ds. jakości kształcenia, corocznie do **30 listopada** oraz jego zatwierdzenie przez radę wydziału do **22 grudnia**.
14. Opracowanie metod doskonalenia zasad rekrutacji na studia na określonym poziomie kształcenia.

III. Zadania komisji z poziomu III:

1. Przygotowywanie i stałe doskonalenie procedur dotyczących działalności dydaktycznej uczelni i poprawy jakości kształcenia.
2. Nadzór nad stosowanymi w uczelni zasadami rekrutacji na studia na określonym poziomie kształcenia.
3. Ocena zgodności kierunku i profilu studiów z misją uczelni.
4. Nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem procesu aktualizacji katalogu ECTS. Dokumentowanie wyników walidacji zakładanych dla poszczególnych przedmiotów/kursów/modułów efektów kształcenia w kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
5. Wspieranie i monitorowanie działalności wydziałowych komisji ds. jakości kształcenia.
6. Analiza jakości kształcenia w uczelni na podstawie oceny uchwał rad wydziałów poświęconych jakości kształcenia oraz raportów komisji wydziałowych ds. jakości kształcenia.
7. Analiza karier zawodowych absolwentów oraz opinii pracodawców w zakresie przygotowania absolwentów do pracy zawodowej.
8. Ocena funkcjonowania i doskonalenie informatycznych systemów procesu dydaktycznego i obsługi administracyjnej (e-ORDO; e-Dziekanat).
9. Analiza mobilności studentów i doskonalenie metod wspierających jej poprawę.

10. Nadzór nad zapewnieniem odpowiednich warunków efektywnego kształcenia studentów w obiektach uczelnianych.
11. Coroczne opracowanie do **30 stycznia** sprawozdania z funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w poprzednim roku akademickim oraz przygotowanie raportu nt. jakości kształcenia na wszystkich wydziałach Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.
12. Przedstawianie rektorowi projektu działań mających na celu doskonalenie jakości kształcenia w uczelni.
13. Coroczne przedstawianie Senatowi uczelni sprawozdań z efektów funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia wraz z analizą SWOT, nie później niż do **końca marca** następnego roku akademickiego.

W § 5 Uchwały nr 96/2012 Senatu Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu określono instrumenty oceny jakości kształcenia, którymi są wyniki/ efekty osiągnięte przez studentów, ankiety studentów i absolwentów, protokoły z hospitacji zajęć oraz wyniki badań karier zawodowych absolwentów.

W ocenie jakości kształcenia pod uwagę brane są:

- 1) osiąganie przez studentów założonych efektów kształcenia w zakresie wiedzy umiejętności i postaw społecznych
- 2) ocena przez studentów jakości zajęć dydaktycznych na podstawie ankiet,
- 3) zbieranie opinii absolwentów o programie kształcenia, organizacji procesu kształcenia oraz osiągniętych efektach kształcenia na podstawie przeprowadzanych ankiet;
- 4) ocena kadry dydaktycznej przeprowadzana na podstawie okresowej hospitacji zajęć.

Ponadto w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu funkcjonuje *Księga Jakości* opracowana na podstawie normy ISO 9001: 2000. Obecnie jest on zgodna z normą PN-EN ISO 9001:2009 (ISO 9001:2008). Księga zawiera zbiór procedur związanych między innymi z kształceniem studentów, działalnością naukowo-badawczą oraz działalnością usługową. Oprócz tych obszarów księga uwzględnia procesy związane z zarządzaniem Uczelnią, zarządzaniem informacją, ciągłym doskonaleniem, zarządzaniem personelem, utrzymaniem obiektów i wyposażenia oraz współpracą z zagranicą. Wspomniana Księga porządkuje jednak jedynie przebieg procesu dydaktycznego wraz ze szczegółowym opisem kompetencji poszczególnych Jednostek organizacyjna w strukturze Uczelni odpowiedzialna za proces kształcenia, a także systematyzuje proces zarządzania administracyjnego Uczelni.

Na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji zgodnie z § 3 Uchwały nr 96/2012 Senatu Uczelni powołano na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 17 października 2012 r. uchwałą nr 24/799/2012 Komisję Spraw Studenckich i Kształcenia. W skład tej komisji oprócz nauczycieli akademickich wchodzi przedstawiciele studentów i doktorantów Wydziału. Z kolei decyzją Dziekana WIKŚiG z dnia 22.11.2012 r. (pismo nr IDd.004.410.2012) utworzono Dziekańska Komisja ds. Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

W ocenianej Jednostce z początkiem bieżącego roku akademickiego powołano w ramach każdego Instytutu wchodzącego w skład Wydziału Komisje oceny jakości kształcenia, które odpowiadają I poziomowi Uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Komisje dokonują m.in. oceny procesu dydaktycznego i sprawdzania zgodności szczegółowych programów kształcenia z zakładanymi efektami kształcenia, a także weryfikują corocznie sylabusy. Ponadto na Wydziale na kadencje 2012 - 2016 powołano komisje programowe dla wszystkich 7 kierunków prowadzonych w Jednostce, które monitorują plany i programy studiów w skład komisji programowych oprócz nauczycieli akademickich i studentów wchodzi także reprezentanci firm i instytucji funkcjonujących na rynku pracy.

Na ocenianym Wydziale funkcjonuje także Komisja programowa dla studiów doktoranckich, natomiast komisji do spraw programów studiów podyplomowych dotychczas nie powołano.

Zgodnie z zapisami Uchwała nr 96/2012 Senatu Zarządzenie 159/2013 Rektora na Wydziale Inżynierii Kształtowania Środowiska stosowane ogólnouczelniane narzędzia badania jakości tj. przeprowadzana jest ankieta ocena zajęć dydaktycznych i nauczycieli akademickich przez studentów -metodą elektroniczną na podstawie anonimowych ankiet wypełnionych przez studentów po zakończeniu semestru. Badania ankietowe przeprowadza Zespół ds. Ankietyzacji Studentów przy Wydziałowej Komisji ds. Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia powołany przez dziekana Wydziału 5 listopada 2013 r. Realizowana jest również ankieta absolwenta, ankieta oceny studiów doktoranckich a także planowana jest ankieta studiów podyplomowych. Ponadto dokonywane są hospitacje zajęć dydaktycznych zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku do Zarządzenia 159/2013 Rektora Uczelni. Hospitacje zajęć dydaktycznych obejmują wszystkich nauczycieli akademickich. Ramowy plan przeprowadzania hospitacji przygotowuje dziekan na początku każdego semestru.

Dokumentacja dotycząca wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale jest prowadzona i udostępniana przez Rektorat, Dziekanat Jednostki, Komisję Spraw Studenckich i Kształcenia, Dziekańska Komisja ds. Systemu Zapewnienia Jakości

Kształcenia oraz Komisje oceny jakości kształcenia poszczególnych Instytutów oraz Komisje programowe. Posiedzenia wspomnianych gremiów są protokołowane, mają harmonogram swoich prac.

Wydział opracował dotychczas następujące dokumenty dotyczące analizy jakości kształcenia:

- protokoły z analizy jakości procesu kształcenia w jednostce przeprowadzone przez Komisje oceny jakości kształcenia, w których dokonywana była walidacja efektów kształcenia, w tym także na zajęciach praktycznych na poszczególnych kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale;
 - raport Komisji Spraw Studenckich i Kształcenia w sprawie: oceny jakości kształcenia w roku akademickim 2011/2012 zawierający analizę i wnioski wynikające z przeprowadzonych hospitacji oraz ankietyzacji studentów, a także oceny absolwentów Wydziału. W raporcie tym dokonana jest również ocena sprawności dydaktycznej Wydziału
 - roczne sprawozdanie Dziekana z Działalności Wydziału, gdzie dokonywana jest m.in. ocena działalności naukowo – dydaktycznej Jednostki pod kątem sprawności nauczania;
- Ponadto co roku odbywają się protokołowane zebrania nauczycieli oraz Studentów w celu przedstawienia i omówienia wyników ankiety studenckiej.

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu opracował strukturę systemu zapewnienia jakości kształcenia zgodną z systemem wewnętrznych przepisów prawnych w Uczelni, stwarzając mechanizmy do jego doskonalenia i analizy jego działań. Jednostka wdraża opracowane procedury zapewnienia jakości w poszczególnych elementach składających się na proces kształcenia i posiada dokumentację to potwierdzającą.

Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie

1	strategia rozwoju		X			
2	wewnętrzny system zapewnienia jakości				X	
3	cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji			X		
4	zasoby kadrowe, materialne i finansowe	X				
5	prowadzenie badań naukowych		X			
6	współpraca krajowa i międzynarodowa		X			
7	system wsparcia studentów i doktorantów		X			
8	przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia		X			

Odniesienie się do dokonanej przez jednostkę analizy SWOT w kontekście wyników przeprowadzonej oceny wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz oceny zasobów kadrowych, materialnych, działalności naukowej i międzynarodowej, współpracy z beneficjentami procesu kształcenia.

Wydział Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji UP we Wrocławiu ma ogromne możliwości rozwoju dzięki posiadanej wysoko wykwalifikowanej i doświadczonej oraz stale uzupełnianej kadrze nauczycieli akademickich oraz bardzo dobrej infrastrukturze dydaktycznej, która jest zresztą nadal konsekwentnie rozbudowywana i modernizowana. Strategia Wydziału, spójna ze strategią Uczelni, tworzy właściwą wizję jego dalszego

rozwoju naukowego i dydaktycznego. Wydział ma bardzo wysoką pozycję w dziedzinie badań stosowanych na rzecz gospodarki narodowej i regionu. Na podkreślenie zasługuje dobra współpraca Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym i zrozumienie jej znaczenia dla absolwentów szukających swojego miejsca na rynku pracy. Silną stroną Wydziału jest też dobra współpraca z ośrodkami zagranicznymi. Analiza SWOT przedstawiona w Raporcie Samooceny wykazała, że Wydział prawidłowo identyfikuje swoje mocne i słabe strony. Doskonalenia wymaga jeszcze funkcjonowanie Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, w ramach którego brak jest precyzyjnego określenia niektórych procedur. Pogłębionej analizy i podjęcia decyzji akademickich wymaga kwestia nadzoru nad Wydziałowym System Zarządzania Jakością Kształcenia. Struktura systemu zapewnia udział pracowników dydaktycznych i administracyjnych w podejmowaniu kluczowych decyzji, odnoszących się do jakości kształcenia. Studenci wskazują na potrzebę zmiany systemu ankietyzacji nauczycieli akademickich oraz objęcie formalną oceną pracowników niebędących nauczycielami (np. pracowników dziekanatu) Potrzebna jest refleksja na temat potrzeby powołania pełnomocnika ds. jakości kształcenia na poziomie Wydziału. Wskazane jest prowadzenie działań zwiększających udział studentów, doktorantów oraz słuchaczy studiów podyplomowych w procesach doskonalenia programów kształcenia. Na podstawie analizy dokumentacji prowadzonych studiów podyplomowych oraz wewnętrznych przepisów prawnych należy stwierdzić, że jednostka zapewnia efekty kształcenia na studiach podyplomowych i doktoranckich zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, umożliwia nabycie uprawnień do wykonywania zawodu oraz zdobycie nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy. Rozszerzenia także wymaga oferta zajęć w języku angielskim, a wobec zmniejszającej się liczby kandydatów wskazana jest także intensyfikacja działań promujących oferowane przez Wydział kierunki studiów.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Rektor UP i Dziekan Wydziału w pełni przychylają się do uwag dotyczących kryterium 1, 4, 5, 6 i 8 i nie zgłaszają żadnych zastrzeżeń do przeprowadzonej oceny.

Zasadnicza część odpowiedzi koncentruje się wokół kryterium nr 2 dotyczącego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Wydział bardzo wyczerpująco odpowiada na uwagi zawarte w Raporcie z wizytacji oraz przedstawia bogatą dokumentację dotyczącą podjętych działań naprawczych w postaci załączników i kopii wymaganych dokumentów. Argumentacja Wydziału jest w większości przypadków przekonująca, uchybienia stwierdzone w trakcie wizytacji wynikają bowiem z faktu, że Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia podlegał ostatnio dużym zmianom w skali Uczelni, niektóre zarządzenia i działania naprawcze zbiegły się w czasie z terminem wizytacji, a część procedur nie została wystarczająco przejrzysto przedstawiona w Raporcie Samooceny.

W odpowiedzi na zarzut braku ankietyzacji na studiach III stopnia i studiach podyplomowych Wydział podaje, że od 8.X.2013 r. obowiązuje Zarządzenie Rektora Nr 159/2013, które wprowadza ankietyzację tych studiów, a pierwsza ankieta została już przeprowadzona i jest aktualnie opracowywana, a więc zarzut zawarty w Raporcie z wizytacji staje się nieaktualny. Jednocześnie Wydział przedstawił plan hospitacji zajęć na studiach doktoranckich i podyplomowych (Załącznik Nr 9).

Sprawa nadzoru nad Wewnętrznym Systemem Zapewnienia Jakości Kształcenia i odpowiedzialność za funkcjonowanie tego Systemu została natychmiast rozwiązana w ramach działań naprawczych podjętych przez Wydział bezpośrednio po wizytacji. Został powołany pełnomocnik dziekana ds. WSZJK (pismo Dziekana Wydziału z 31.10.2013), a do składu Komisji ds. Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia zostali włączeni przedstawiciele doktorantów, studentów i słuchaczy studiów podyplomowych, co zostało potwierdzone dokumentami zamieszczonymi w załącznikach nr 2, 3, 4, 5 i 6 do odpowiedzi na Raport z wizytacji.

Uwagi Zespołu Oceniającego na temat Katalogu Nauczycieli Akademickich Wydziału (własna inicjatywa Wydziału z września 2013 r.) i Księgi Jakości były przedmiotem obrad Rady Wydziału i zostały przekazane władzom Uczelni. Jako bardzo pozytywny efekt przeprowadzonej wizytacji należy ocenić również uchwałę Rady Wydziału z listopada 2013 r. o zasadach walidacji kierunkowych efektów kształcenia, która porządkuje te zasady zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Wydział powołuje się również na dotychczasowe działania w tym zakresie opisane w sprawozdaniu Komisji Wydziałowej dotyczącym realizacji zadań w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2012/2013 (załącznik 11 do odpowiedzi na Raport z wizytacji).

Wydział zgodził się także z uwagą o zdarzających się (na szczęście bardzo rzadko) naruszeniach Regulaminu Studiów przez nauczycieli akademickich. Jednocześnie jednak Wydział zwraca uwagę na możliwości działania studentów i Samorządu Studenckiego w takich sprawach, zwraca też uwagę na nie zawsze sformalizowaną, ale działającą w praktyce drogę bezpośrednich interwencji u prodziekana lub dziekana, co rzeczywiście zostało potwierdzone na spotkaniu Zespołu Oceniającego ze studentami. W celu poprawy aktywności studentów i zapobieganiu sytuacjom konfliktowych, w dniu 16 stycznia 2014 r. odbyło się spotkanie z przedstawicielami Samorządu Studenckiego (protokół zamieszczony w załączniku nr 16).

Należy z uznaniem przyjąć fakt, że Władze Wydziału rozumieją potrzebę dalszego doskonalenia ankiet prowadzonych na wszystkich trzech stopniach kształcenia i na studiach podyplomowych i z dużą powagą odniosły się do uwag zawartych w Raporcie z wizytacji. Przebieg wizytacji potwierdził bardzo dobrą ocenę wystawianą przez studentów pracownikom administracyjnym (przede wszystkim pracownikom Dziekanatu), ale sam Wydział przyznaje, że ocena ta nie jest sformalizowana w ankiecie dla studentów, a pytanie dotyczące oceny pracy dziekanatu zawarte jest w ankiecie przeznaczony dla absolwentów.

Władze Wydziału w odpowiedzi na uwagi odnośnie gromadzenia i przechowywania dokumentacji dotyczącej prowadzonych zajęć dydaktycznych powołują się na Zarządzenie Rektora Nr 178/2013 i zobowiązują się do szerszej informacji na ten temat, czego dowodem

jest uzupełnienie tych informacji na stronie internetowej Wydziału, co zostało udowodnione w załączniku nr 14.

Podsumowując należy stwierdzić, że działania podjęte na Wydziale wynikają z dużego zaangażowania jego Władz w doskonalenie systemu zapewniania jakości kształcenia oraz troski o możliwie jak najszybsze wdrożenie działań wynikających z nowych regulacji ogólnouczelnianych. Stanowi to przesłankę do podniesienia oceny tego kryterium na „w pełni”.

W przypadku kryterium 3 Zespół Oceniający podtrzymuje opinię o konieczności doprecyzowania programu studiów III stopnia i dostosowanie np. przedmiotów do wyboru do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 oraz udoskonalenia metod weryfikacji efektów kształcenia na studiach podyplomowych i doktoranckich. W związku z tym kryterium to jest spełnione w stopniu znaczącym.

Tabela nr 2

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia		X			

Przewodniczący Zespołu Oceniającego
Prof. dr hab. Piotr Stypiński , członek PKA